

Turvallinen lapsuus uskonyhteisöissä

Integratiivinen kirjallisuuskatsaus

Tiina Murdoch

Opinnäytetyö ylempi AMK

Lokakuu 2021

Terveys- ja hyvinvointialat

Terveyden edistäminen

Murdoch Tiina

Turvallinen lapsuus uskonyhteisöissä – Integratiivinen kirjallisuuskatsaus

Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu. **Lokakuu 2021**, 82 sivua

Terveys- ja hyvinvointialat, Sairaanhoidaja (YAMK), Terveyden edistäminen, opinnäytetyö, ylempi AMK

Julkaisun kieli: suomi

Verkkojulkaisulupa myönnetty: kyllä

Tiivistelmä

Lapsiin kohdistuva väkivalta on maailmanlaajuisesti merkittävä kansanterveydellinen ongelma. Väkivaltaa esiintyy yhteiskunnan eri tasoilla, perheissä, kouluissa, lasten harrastetoiminnassa, uskonyhteisöissä ja muissa lapsia palvelevissa organisaatioissa. Opinnäytetyön tarkoitus oli kuvata 0–17-vuotiaiden lasten oikeuksien toteutumista uskonyhteisöissä aiemman tutkimuskirjallisuuden pohjalta.

Sosiaali- ja terveysministeriön Väkivallaton lapsuus 2020–2025 toimenpidesuunnitelmaan on sisällytetty tavoitteeksi kehittää eettinen toimintamalli lapsiin kohdistuvan väkivallan vähentämiseksi ja ennaltaehkäisemiseksi uskonyhteisöissä. Opinnäytetyön on tarkoitus tukea uskonyhteisöille kehitettävän toimintamallin luomista lasten suojeluun väkivallalta. Tavoitteena oli lisätä teoreettista ymmärrystä lapsiin kohdistuvan väkivallan riskitekijöistä ja suojaavista tekijöistä sekä siitä, miten uskonyhteisöt voivat ehkäistä lapsiin kohdistuvaa väkivaltaa ja turvata lasten oikeudet. Toinen tavoite oli lisätä teoreettista ymmärrystä uskonyhteisöjen ja viranomaisten välisestä yhteistyöstä ja miten sitä voidaan kehittää.

Opinnäytetyö toteutettiin integratiivisena kirjallisuuskatsauksen menetelmällä. Aineistoa haettiin PubMed-, CINAHL-, Cochrane-, SAGE Journal- ja ProQuest-tietokannoista sekä manuaalisella haulla. Aineistoon valittiin tietokantahaun kautta 31 tutkimusta sekä manuaalisen haun kautta neljä tutkimusta vuosilta 2015–2021. Aineisto analysoitiin induktiivisella sisällönanalyysillä.

Tulokset vahvistivat käsitystä siitä, että väkivalta uskonyhteisöissä on ilmiö, joka ei ole sidoksissa ainoastaan tiettyyn kulttuuriin tai uskuntoon, vaan ilmiö koskettaa kaikkia uskontoja ja yhteisöjä ympäri maailman. Lapsiin kohdistuva väkivalta uskonnollisissa yhteyksissä havaittiin monimuotoiseksi ilmiöksi, ja siihen altistuivat alaikäiset sukupuolesta riippumatta. Tutkimuksissa todettiin, että väkivallan teko lasta kohtaan jättää harvoin näkyviä fyysisiä todisteita, mikä vaikeuttaa väkivallan tunnistamista ja helpottaa teon salaamista. Lisäksi havaittiin, että toimet lasten suojelemiseksi ja väkivallan ehkäisemiseksi voivat vaihdella uskonyhteisöjen välillä. Uskonyhteisöissä tulisi luoda selkeät toimintalinjat väkivaltatapauksen käsittelemiseksi. Toimintalinjaukset tulisi tehdä yhteistyössä yhteiskunnan lasten ja nuorten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen asiantuntijoiden kanssa. Olisi tärkeää luoda julkinen helposti saatavilla oleva järjestelmä väkivallasta ilmoittamiseen sekä taata yhteisön sisälle koulutettu asiantuntijuus väkivaltaa kokeneiden henkilöiden saattamiseksi tuen piiriin.

Avainsanat (asiasanat)

Lasten oikeudet, uskonto, uskonnot, uskonyhteisö, väkivalta

Murdoch Tiina

A safe childhood in religious communities – An integrative literature review

Jyväskylä: JAMK University of Applied Sciences, October 2021, 82 pages

Health and Welfare, Master of Health Care, Advanced Nursing Practice, Master's Thesis

Permission for web publication: Yes

Language of publication: Finnish

Abstract

Violence against children is a major public health problem worldwide. Violence occurs at various levels of society, in families, schools, children's hobbies, religious communities and many other organizations serving children. The purpose of the thesis was to describe the realization of the rights of children aged 0-17 in religious communities based on previous research literature.

Non-Violent Childhoods: Action Plan for the Prevention of Violence against Children 2020–2025 of the Ministry of Social Affairs and Health has included the objective of developing an ethical approach to reduce and prevent violence against children in religious communities. The thesis is intended to support the development of a model for religious communities to protect children from violence. The aim was to increase the theoretical understanding of the risk factors and protective factors regarding violence against children and how religious communities can prevent violence against children and safeguard children's rights. The second objective was to increase theoretical understanding of cooperation between religious communities and authorities and how it can be developed.

The thesis was carried out as an integrative study based on literature review. The material was researched in the PubMed-, CINAHL-, Cochrane-, SAGE Journal- and ProQuest-databases and by manual research. A total of 31 studies were selected for the data through database search and four studies for 2015–2021 through manual search. The data was analyzed using inductive content analysis.

The results reinforced the notion that violence in religious communities is a phenomenon that is not only linked to a particular culture or religion but affects all religions and communities around the world. Violence against children in religious contexts was found to be diverse phenomenon and experienced despite the gender. Studies found that violence against a child rarely leaves visible physical evidence, making it difficult to identify violence and making it easier to conceal the act. It was also found that measures to protect children and prevent violence may vary between religious communities. Clear policies should be established in religious communities to deal with cases of violence. Policies should be drawn up in cooperation with experts in the well-being and health of children and youth in society. It would be important to establish a public, easily accessible system for reporting violence and to guarantee training within the communities to bring in people who have experienced violence themselves to support in the effort.

Keywords/tags (subjects)

Children's rights, religion, religions, religious communities, violence

Sisältö

1	Johdanto	4
2	Lapsiin kohdistuva väkivalta	5
2.1	Lapsiin kohdistuvan väkivallan muodot	5
2.2	Lapsiin kohdistuva fyysinen väkivalta	6
2.3	Lapsiin kohdistuva henkinen väkivalta ja hoidon laiminlyönti.....	6
2.4	Lapsiin kohdistuva seksuaaliväkivalta	7
2.5	Uskontoon liittyvä lapsiin kohdistuva väkivalta	8
2.6	Turvataitokasvatus	8
3	Turvallinen lapsuus uskonyhteisöissä	9
3.1	Lasten suojeleminen uskonyhteisöissä	9
3.2	Uskonto vallan välineenä	9
4	Lasten oikeudet	10
4.1	Lasten oikeus suojeluun	10
4.2	Lasten suojelemisen edistäminen uskonyhteisöissä.....	11
5	Uskonnon suojaava vaikutus lapsen elämään	13
5.1	Uskonnon monimuotoisuus maailmalla ja Suomessa	13
5.2	Uskonnon merkitys lasten elämässä.....	15
5.3	Suojaaminen riskikäyttämiseltä ja väkivallalta.....	16
6	Väkivallan ehkäiseminen	17
7	Tutkimus: Turvallinen lapsuus uskonyhteisöissä	18
7.1	Suunnittelu ja menetelmät	18
7.2	Tiedonhaku.....	19
7.3	Kelpoisuusehdot.....	20
8	Tutkimusaineiston analysointi	24
8.1	Laadunarviointi integratiivisessa katsausmenetelmässä.....	24
8.2	Tietojen poiminta ja laadunarviointimenetelmät.....	24
8.3	Aineiston analysointi	25
9	Tutkimustulokset	28
9.1	Lapsiturvallisen kulttuurin edistäminen uskonyhteisöissä	28
9.2	Lapsiin kohdistuvan väkivallan ehkäisy	29
9.3	Lapsiin kohdistuva väkivalta uskonyhteisöissä	31
9.4	Lapsiin kohdistuvan väkivallan tunnistaminen uskonyhteisöissä.....	33
9.4.1	Lapsiin kohdistuvan väkivallan todistaminen	34

9.4.2	Uskonnollisissa tehtävissä toimivien henkilöiden tekemä seksuaaliväkivalta	35
9.4.3	Uhrien ikä ja sukupuoli	35
9.5	Lapsiin kohdistuvan väkivallan tunnistamisen esteet uskonyhteisöissä.....	37
9.5.1	Uskonnollisten johtajien vastuuvollisuus.....	38
9.5.2	Uskonyhteisön legitimizeetti väkivallan esiintulemisen esteenä	39
9.5.3	Sosiaalinen asema väkivallan mahdollistajana	40
9.5.4	Psykologisiin teorioihin perustuvat mallit ilmoituskäytänteiden parantamiseksi	41
9.6	Uskonyhteisöissä toimivien kouluttaminen	42
9.7	Taustojen tarkistus	45
9.8	Monialainen yhteistyö.....	46
9.9	Moniammatillinen koulutus	50
9.10	Viestintä uskonyhteisöissä	51
9.11	Uskonnon lasta suojaavat tekijät	53
9.12	Väkivallan ennaltaehkäisemiseen suuntaavat toimet	55
10	Pohdinta.....	57
11	Tutkimuksen luotettavuus ja eettisyys	60
12	Johtopäätökset.....	61
	Lähteet	62
	Liitteet	73
	Liite 1. Tutkimuksessa käytetyt tietokannat ja hakusanat	73
	Liite 2. Aineiston laadun arviointi.....	75
	Liite 3. Aineiston laadun arviointi.....	80
 Kuviot		
	Kuvio 1. Integratiivisen kirjallisuuskatsauksen vaiheet.....	19
	Kuvio 2. Tiedonhaun vuokaavio	23
	Kuvio 3. Katsauksen analyysimenetelmän vaiheet.....	26
 Taulukot		
	Taulukko 1. Aineiston mukaanotto- ja poissulkukriteerit	21
	Taulukko 2. Esimerkki aineiston sisällönanalyysistä	27
	Taulukko 3. Tutkimusartikkeleiden tietoa kuvaavat teemat	28

1 Johdanto

Lapsiin kohdistuva väkivalta on maailmanlaajuinen kansanterveysongelma. Sitä esiintyy yhteiskunnan eri tasoilla perheissä, kouluissa, lasten harrastetoiminnassa, uskonnollisissa instituutioissa sekä monissa muissa lapsia palvelevissa organisaatioissa. Tutkimusten mukaan viimeisen vuoden aikana fyysistä väkivaltaa, henkistä väkivaltaa, seksuaaliväkivaltaa tai hoidon ja huolenpidon laiminlyöntiä kokeneita 2–17-vuotiaita lapsia on arvioitu maailmanlaajuisesti olevan jopa miljardi (Hillis ym. 2016, 6–7).

Lapsuuden aikaiset väkivallan kokemukset vaikuttavat yksilön elinikäiseen terveyteen ja hyvinvointiin. Väkivalta aiheuttaa lapselle stressiä ja lisää riskiä mielenterveyden häiriöihin, riskikäyttäytymiseen, syrjäytymiseen ja väkivallan kierteen ylisukupolvisuuden ilmentymiseen jo nuoresta iästä lähtien. (Afifi ym. 2016, 10–18; Felitti ym. 1998, 245–258; Felitti ym. 2019, 774–786.) Väkivallan kokemuksilla on tutkimusnäytön mukaan aikuisuudessa merkittävä kumulatiivinen yhteys kansanterveys­sairauksiin, kuten sydän- ja verisuonitauteihin, syöpään ja diabetekseen (WHO 2020, 17).

Turvallinen lapsuus on lapsen perusoikeus. Lasta tulee suojella kaikelta väkivallalta. Lapsilla on oikeus uskoa, ajatella ja ilmaista mielipiteensä vapaasti, kasvaa ja elää elämää turvallisessa kasvuympäristössä, jossa he saavat osakseen rakkautta ja suojelua (L 60/1991). Kokeakseen turvallisuutta lapsen tulee voida luottaa lähellään oleviin aikuisiin. Lasten suojeleminen on aikuisten vastuulla niin yksilötasolla, yhteisötasolla kuin yhteiskunnan tasolla. (Lajunen ym. 2019, 11–12.)

Uskonyhteisöt toimivat osana yhteiskuntaa ja toimivat monille lapsille ja aikuisille merkittävänä osana elämää. Useat maailmanlaajuiset uskonnolliset järjestöt, kuten Religions for peace, kirkkojen maailmanneuvosto (WCC), Global Network of Religions for Children (GNRC), Arigatou International ovat luoneet laajoja verkostoja ja yhdessä maailman suurimpien uskontojen kanssa sitoutuneet edistämään lasten terveyttä sekä perusoikeuksien toteutumista paikallisella, kansallisella ja globaalilla tasolla. (A Multireligious Commitment to end Violence Against Children - Kyoto Declaration 2016; World Council of Churches N.d.ab; Religions for Peace N.d; Global Network of Religions for Children N.d.ab.)

Lapsiin kohdistuvan väkivallan (0–17-vuotiaat) varhaiseksi tunnistamiseksi ja estämiseksi sosiaali- ja terveysministeriö on laatinut toimenpidesuunnitelman Väkivallaton lapsuus vuosille 2020–2025.

Toimenpidesuunnitelma on suunnattu kaikille lasten ja perheiden parissa työskenteleville ammattilaisille ja päättäjille sisältäen kansalliset tavoitteet ja linjaukset väkivallan vastaiseen työhön. (Korpilahti ym. 2019, 16.) Toimenpidesuunnitelman luvussa 14.7 tarkastellaan lapsiin kohdistuvaa väkivaltaa uskonyhteisöissä kokemusasiantuntijoiden näkökulmasta. Kirjoittajien antaman tiedon taustalla ovat omakohtaiset kokemukset lapsena kohdatusta väkivallasta uskonyhteisöissä. Väkivallaton lapsuus 2020–2025 toimenpidesuunnitelmaan on sisällytetty tavoitteeksi kehittää eettinen toimintamalli lapsiin kohdistuvan väkivallan vähentämiseksi ja ennaltaehkäisemiseksi uskonyhteisöissä. (Kilpeläinen ym. 2019, 517, 527.) Tämän johdosta on noussut tarve tutkia aihetta enemmän. Tämä opinnäytetyö tukee uskonyhteisöille kehitettävän toimintamallin luomista lasten suojeluun väkivallalta.

Tämän integratiivisen kirjallisuuskatsauksen tarkoitus on koota monipuolisesti tutkittua tietoa ja muodostaa kokonaiskuva lasten oikeuksien toteutumisesta uskonyhteisöissä sekä lisätä teoreettista ymmärrystä lasten suojelemiseksi ja lasten oikeuksien toteutumisesta uskonyhteisöissä. Kirjallisuuskatsauksen tavoitteena on kuvata tutkimusaineiston pohjalta lapsiin kohdistuvan väkivallan riskitekijöitä sekä suojaavia tekijöitä uskonyhteisöissä, kuvata uskonyhteisöjen ja lastensuojelun yhteinen arvopohja sekä tarkastella uskonyhteisöjen ja viranomaisten välistä yhteistyötä.

2 Lapsiin kohdistuva väkivalta

2.1 Lapsiin kohdistuvan väkivallan muodot

WHO:n määritelmän mukaan alle 18-vuotiaisiin lapsiin kohdistuva väkivalta on vastuuseen, luottamukseen tai valtaan perustuvassa suhteessa ilmenevää hyväksikäyttöä, laiminlyöntiä ja huolimattomuutta, joka aiheuttaa todellista tai mahdollista haittaa lapsen kehitykselle, terveydelle, eloonjäämiselle tai ihmisarvolle. Väkivaltaa on kaikenlainen fyysinen ja/tai henkinen huono kohtelu, perustarpeiden laiminlyönti, seksuaaliväkivalta, väkivallan todistaminen sekä kaupallinen tai muu hyväksikäyttö. Lapsen perustarpeita, psyykkistä kehitystä, ravitsemusta, turvallisia elinolosuhteita, yleistä terveyttä ja koulutuksen mahdollisuutta voidaan laiminlyödä. Laiminlyöntiä voi tapahtua useilla osa-alueilla tai yksittäin ja esiintyä yksittäistapauksina tai kehittyä ajan mittaan vanhempien tai muiden perheenjäsenten kyvyttömyydeksi turvata lapsen kehitys ja hyvinvointi. (WHO 2020, 11; WHO 2016, 14; WHO 2006, 7–10.) Lapsiin kohdistuva lieväkin pahoinpitely on syytteen alainen

rikos, josta tulee tehdä aina lastensuojeluilmoitus (L 13.4.2007/417 §25). Tässä katsauksessa lapsilla tarkoitetaan kaikkia 0–17-vuotiaita lapsia ja nuoria.

2.2 Lapsiin kohdistuva fyysinen väkivalta

Lapsiin kohdistuva fyysinen väkivalta sisältää kaikenlaisen ruumiillisen, fyysisen voiman ja fyysisen rangaistuksen tahallisen käytön, jossa aiheutetaan lapselle epämukavuutta tai kipua, on tämä kuinka kevyttä tahansa. Fyysistä väkivaltaa ovat esimerkiksi lapsen pitäminen paikoillaan epämukavassa asennossa, lapsen ravisteleminen, puristaminen, tukistaminen, pureminen, töniminen, potkiminen, lyöminen, kuristaminen tai piiskaaminen oman käden tai välineen kautta, kuten vyön, kepin tai muun välineen avulla, polttaminen, ampuma- tai teräaseella vahingoittaminen, lapsen myrkyttäminen (lääke- ja huumausaineet tai muun haitallisen aineen käyttäminen) ja surmaaminen. (WHO 2018, 14; WHO 2016, 14.)

2.3 Lapsiin kohdistuva henkinen väkivalta ja hoidon laiminlyönti

Henkiseen väkivaltaan liittyy lapsen iänmukaiseen kehitysvaiheeseen kuuluvan huolenpidon ja hoidon laiminlyönti ja kannustavan ympäristön tuen puute, joka aiheuttaa haittaa lapsen terveydelle ja kehitykselle: fyysisesti, henkisesti, hengellisesti, moraalisesti ja sosiaalisesti. (WHO 2018, 14; American Professional Society on the Abuse of Children 2017, 2-6; WHO 2016, 14.)

Henkinen väkivalta on tahallinen tai tahaton, tiedostamaton käyttäytymisen malli, jossa lapsella ei ole mahdollisuutta kehittää emotionaalisia ja sosiaalisia taitojaan turvallisessa kiintymyssuhteessa vanhemman tai muun aikuisen kanssa. Väkivalta voi ilmentyä muun muassa huomiotta jättämisinä, vähättelyinä, halventamisena, syyttelyinä, pelotteluna, uhkailuna, syrjimisinä, pilkkaamisena, liikkumisen rajoittamisena tai muun vihamielisyyden ja hylkäämisen muodoin, jonka vuoksi lapsi kokee olevansa arvoton, ei-rakastettu tai uhattu. Perheväkivalta on epäsuora henkisen väkivallan muoto, jossa lapsi havaitsee lähi- tai parisuhdeväkivaltaa. Se, että lapsi joutuu todistamaan lapsen läheisiin kohdistuvaa väkivaltaa, on uhka lapsen tasapainoiselle tunne-elämän kehitykselle ja opettaa lapselle väkivaltaisen käyttäytymisen mallin. (WHO 2018, 14; American Professional Society on the Abuse of Children 2017, 2-6; WHO 2016, 14.)

Tutkimuskirjallisuudessa henkisen väkivallan käsitteiden ja termien käytössä esiintyy vaihtelua eri tieteenalojen ja ammattikuntien välillä. Käsitteiden käytölle ei ole muodostunut vakiintunutta käytäntöä siitä, miten niitä käytetään ja ymmärretään. Tämän katsauksen mukaan otetuissa tutkimuksissa ja teoreettisessa kirjallisuudessa esiintyy käsitteitä henkinen väkivalta, henkinen hyväksikäyttö, emotionaalinen kaltoinkohtelu (emotional abuse), psyykinen pahoinpitely tai psyykinen kaltoinkohtelu. Tässä tutkimuksessa käytetään käsitteitä henkinen väkivalta ja hoidon laiminlyönti, joka kattaa nämä edellä mainitut käsitteet.

Kaltoinkohtelu

Katsaukseen sisältyvässä tutkimuskirjallisuudessa käytetään WHO:n määrittelemää käsitettä ”maltreatment” (kaltoinkohtelu), jolla tarkoitetaan fyysisen-, seksuaalisen-, ja henkisen väkivallan lisäksi kaikenlaisen muun lapsen laiminlyönnin tai tekemättä jättämisen (WHO 2016, 14). Suomen kielessä kaltoinkohtelu-termi mielletään WHO: määritelmää kapeampana. Kaltoinkohtelulla tarkoitetaan väkivaltaa, jossa henkilöiden välistä luottamusta, valtaa tai vastuuta käytetään väärin heikommissa asemassa olevaa henkilöä kohtaan, ja tämä aiheuttaa uhkaa tai sen mahdollisuuden henkilön terveydelle, kehitykselle tai ihmisarvolle. (Bildjuschkin ym. 2020; Korpilahti ym. 2019, 20.)

2.4 Lapsiin kohdistuva seksuaaliväkivalta

Lapsiin kohdistuvaa seksuaaliväkivaltaa ja häirintää ovat kaikki sellaiset teot ja puheet, jotka lapsi kokee häiritsevänä, rikkovat lapsen yksityisyyttä tai seksuaalista itsemääräämisoikeutta, vaikka ne eivät täyttäisi rikosoikeudellisia kriteerejä. Seksuaaliväkivalta on lapsen osallistamista tai sen yrittämistä seksuaaliseen toimintaan vasten lapsen tahtoa tai kun lapsi ei itse kehitystasoltaan ymmärrä, on kykenemätön ilmaisemaan omaa tahtoaan. (Korpilahti ym. 2019, 24; WHO 2018, 14; WHO 2016, 14.) Seksuaaliväkivallan teossa ei ole koskaan kyse lapsen näkökulmasta katsottuna seksuaalisesta teosta tai kokemuksesta (Bildjuschkin ym. 2020, 9).

Seksuaaliväkivaltaan voi liittyä fyysisiä seksuaalisia tekoja ja kosketusta tai muuta seksuaalista häirintää, johon ei liity fyysistä kosketusta, kuten tirkistelyä, verkossa tapahtuvaa hyväksikäyttöä tai ihmiskauppaa. Aikuiset tai nuoret, jotka ovat ikänsä tai kehitysvaiheensa vuoksi vastuussa teoisistaan, voivat käyttää valtaansa tarkoituksenmukaisesti väärin seksuaaliväkivallan tekoon rikkoen yhteiskunnan lakeja (L 1889/39, luku 20). (Korpilahti ym. 2019, 24; WHO 2018, 14; WHO 2016, 14.)

Katsaukseen liittyvässä tutkimuskirjallisuudessa käytetään vakiintunutta käsitettä seksuaalinen hyväksikäyttö (sexual abuse). Tässä katsauksessa käytetään käsitettä seksuaaliväkivalta, joka on Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) väkivalta- ja sanastoasiantuntijoiden määrittelemä (Bildjuschkin ym. 2020).

Tässä tutkimuksessa käytetään THL:n määrittelemää väkivaltakäsitteistöä, jossa on taustalla WHO:n Inspire strategian väkivalta käsitteistö (WHO 2018; WHO 2016, 14). Tämä sisältää kaikki edellä mainitut lasta haavoittavat väkivaltakäyttäytymisen muodot, jotka uhkaavat lapsen tervettä kehitystä, perustarpeiden tyydyttämistä ja voi johtaa fyysisen tai psyykkisen vamman syntymiseen tai kuolemaan. (Korpilahti ym. 2019, 20.)

2.5 Uskontoon liittyvä lapsiin kohdistuva väkivalta

Uskontoa voidaan käyttää lapsiin kohdistuvan väkivallan oikeuttamiseen. Tällöin kulttuuriin sidoksissa olevilla uskonnollisilla perinteillä ja käytänteillä haavoitetaan tai rajoitetaan lapsen itsemääräämisoikeutta ja koskemattomuutta. (Bildjuschkin ym. 2020, 9–10.) Katsaukseen kuuluvassa tutkimuskirjallisuudessa käytetään myös termiä ”spiritual abuse” (hengellinen väkivalta). Hengellinen väkivalta on henkistä väkivaltaa, jossa luottamusta tai valtaa käytetään väärin uskonnollisessa kontekstissa manipuloimalla, pakottamalla, kontrolloimalla tai hallitsemalla lasta. Tässä katsauksessa käytetään termiä henkinen väkivalta, joka sisältää myös lapsiin kohdistuvan hengellisen väkivallan.

2.6 Turvataitokasvatus

Turvataitokasvatuksella tarkoitetaan lasten tunne- ja turvataitojen sekä sosiaalisten taitojen edistämistä. Turvataitokasvatuksen tarkoitus on vahvistaa lasten omia voimavaroja, itsetuntoa, myönteistä kehonkuvaa ja tietoisuutta omista oikeuksista. Lasten hyvät vuorovaikutustaidot ja itsetuntemus edistävät lasten kykyä muodostaa turvallisia ihmissuhteita, ja kykyä pitää huolta omista rajoista. Tunne-, turva-, ja sosiaalisten taitojen vahvistaminen auttavat lapsia myös tunnistamaan paremmin tilanteita, joissa he voivat joutua väkivallan, ahdistelun, houkuttelun tai kiusaamisen kohteeksi. (Lajunen ym. 2019, 11.)

3 Turvallinen lapsuus uskonyhteisöissä

3.1 Lasten suojeleminen uskonyhteisöissä

Kirkot ja uskonyhteisöt ovat monelle perheelle luotettu ja vakiintunut paikka, joilla on myös rakenteellisesti hyvät edellytykset tarjota lapsille turvallinen, välittävä yhteisö. Uskonyhteisöillä on hyvät lähtökohdat toimia yhtenä merkittävänä tahona lastensuojelutoimien verkostossa. Uskonyhteisöt voivat vaikuttaa yhdessä muiden toimijoiden (esim. päiväkotit, koulu, sosiaali- ja terveydenhuolto, poliisi) kanssa lasten eriarvoisuuteen, syrjäytymiseen, konflikteihin ja muihin lapsin kohdistuviin väkivaltaa aiheuttaviin tekijöihin. (Robinson & Hanmer 2014, 602–603; Melton & Anderson, 2008, 174–177.)

Uskonnolliset instituutiot, järjestöt ja yhteisöt tunnustavat, etteivät lapset ole väkivallalta ja kaltoinkohtelulta suojassa myöskään uskonyhteisöissä. Useiden tutkimusten tuloksissa esiintyy viitteitä siitä, että lapsiin kohdistuvista väkivaltakysymyksistä vaietaan. (ks. esim. A Multireligious Commitment... 2016; Fontes & Plummer 2010; O'Neill ym. 2010; The Kyoto Declaration on Confronting Violence and Advancing Shared Security 2006.)

3.2 Uskonto vallan välineenä

Vaikka uskonnolla ja uskonyhteisöillä on tunnustettu lasten elämässä merkittävä myönteinen rooli, on tunnustettava myös uskon negatiivinen kääntöpuoli. Uskontoa ja uskonnollista vakaumusta esimerkiksi uskontoihin liittyviä uskomuksia, käytäntöjä ja asenteita, voidaan käyttää myös lapsen väkivallan oikeuttamiseksi. (ks. esim. Heimlich, 2011; Keenan, 2012; Robinson & Hanmer 2014; Simonič ym. 2013.) Uskonnollisiin toimituksiin (rituaaleihin) sidoksissa oleva väkivalta, kuten, rippi voidaan ymmärtää toimintamenetelmänä, joka oikeuttaa väkivallan. Lapsi voidaan pakottaa antamaan anteeksi väkivallan tekijälle, jolloin rippiä käytetään väkivallan teon välineenä ja mahdollistetaan väkivallan jatkuminen. Tällöin rituaalisen väkivallan kohteeksi joutuneet uhrit saadaan ylläpitämään väkivallan kierrettä. Tämä vaikeuttaa väkivallan havaitsemista, puuttumista ja hoitoa. (Salter 2012, 444–449.)

Lapsiin kohdistuvaa loukkausta uskonnon nimissä tai uskonnollisissa puitteissa tapahtuu paljon, ja todennäköisesti vain vakavimmat tapaukset tulevat ilmi viranomaisille valtaosan tapauksista

jäädessä epätietoisuuteen uskonnollisten normien ja odotusten vuoksi (Fontes & Plummer 2010). Uskonyhteisöissä väkivallan tunnustaminen ja ulkopuolisen avun hakeminen voi olla vaikeaa uskonnollisten käsitysten ja erilaisten kulttuurivaikutteiden vuoksi (esim. tyttöjen neitsyyden korostaminen, sen menettämiseen liittyvä häpeä tai naisten asema perheessä) (Fontes & Plummer 2010, 496–501; Nason-Clark 2004). Uskonnolliset uskomukset voivat olla erilaisia uskonyhteisöjen sisällä sekä niiden välillä (Popescu ym. 2009, 398).

Uskontoon liittyvällä väkivalalla on vaikutusta perhesuhteisiin aiheuttaen muun muassa tunteiden säätelyn häiriöitä sekä käyttäytymismallien toimintahäiriöitä (Salter 2012; Simonič ym. 2013). Uskonnollisilla kertomuksilla ja opeilla voidaan vääristää uskonnollista sanomaa ja opettaa lapsille vääränlaisia käyttäytymismalleja. Perheväkivaltaa tutkineen Nason-Clarkin (2004) mukaan vahvasti uskoon sitoutuneissa perheissä, joissa esiintyy väkivaltaa, voi ilmetä pelon, haavoittuvuuden ja eristäytyneisyyden käyttäytymismalleja, jotka yhdistyvät jumalan edessä tehtyyn lupaukseen pysyä yhdessä, kunnes kuolema erottaa. Väkivaltaa kokenut ottaa enemmän itse vastuun tapahtuneesta uskonnollisen ideologian vuoksi. (Nason-Clark 2004, 304.)

Aikuisten uskomukset avioliitosta ja sukupuolirooleista voivat vaikuttaa väkivallan määrittelyyn ja vääristyessään mallintaa lapsille uhrin käyttäytymistä kulttuurisena hyveenä ja näin tukea väkivallan normalisointia perhesuhteissa. Perheen, uskonyhteisön jäsenten ja papiston näkemykset ja käsitykset voivat tukea vääristyneiden uskomusten syntymistä. (Popescu ym. 2009, 408–409.)

4 Lasten oikeudet

4.1 Lasten oikeus suojeluun

Lapsille tulee turvata yksilö-, yhteisö-, ja yhteiskunnan tasolla kasvuolosuhteet ilman väkivaltaa sekä pyrkiä asianmukaisin toimin tukemaan ja auttamaan väkivaltaa kokeneita lapsia (L 60/1991, § 1–4, §12 & §39). Ihmisoikeudet luovat perustan kansalliselle lainsäädännölle sekä julkisen hallinnon toiminnalle ja säädettäessä kansallisia lakeja lasten etujen tulee olla keskiössä. Lainsäädännöllä tai muilla tavoin lapsille tulee suoda yhdenvertaiset edellytykset normaaliin ja terveeseen kehitykseen niin ruumiillisesti, henkisesti, moraalisesti, sielullisesti kuin sosiaalisesti (Declaration of the Rights of the Child 1959). Useat kansainväliset sopimukset, kuten maailman laajin Yhdistyneiden kansakuntien (YK) yleissopimus lapsen oikeuksista (L 1989; L 60/1991), Istanbulin sopimus

naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisystä (VNA 53/2015), sekä Lanzaroten sopimus lapsiin kohdistuvan seksuaaliväkivallan ehkäisystä (L 88/2011) velvoittavat valtioita ja yhteiskunnan jäseniä suojelemaan lapsia väkivallalta, joka on yksi keskeisimmistä ihmisoikeusperiaatteista.

4.2 Lasten suojelemisen edistäminen uskonyhteisöissä

Moraalinen velvollisuus lasten suojelemiseksi on kirjattu myös maailman uskonnollisten ja hengellisten yhteisöjen opetuksissa (Arigatou International 2019, 19–20). Useat uskonnolliset instituutiot ja uskontojen väliset verkostot ovat kehittäneet strategisia painopisteitä lapsiin kohdistuvan väkivallan ehkäisemiseksi. Robinson ja Hanmer (2014) tuovat esille, että uskonnolliset johtajat, uskon-yhteisöt, organisaatiot sekä muut toimijat (esim. kasvattajat, opettajat, tutkijat) kaikilla tasoilla paikallisista kansainväliseen voivat olla voimakkaita muutosten tekijöitä lapsiin kohdistuvan väkivallan ehkäisemisessä. Heidän mukaansa toimijat voivat vaikuttaa muun muassa käyttäytymisen muutokseen, uskoon perustuvien yhteisöjen koulutus-, perhe- ja terveyspalvelujen tarjoamiseen sekä yhteistyön, kumppanuuksien integroimiseen laajempiin lastensuojelustrategioihin. (Robinson & Hanmer 2014, 602–604, 610.) Esimerkiksi lapsiin kohdistuvia loukkauksia, väkivaltaa uskonnon nimissä tai uskonnollisissa puitteissa on runsaasti, mutta näiden lasten tunnistaminen ja ohjaaminen valtion lastensuojelupalveluihin on puutteellista (Fontes & Plummer 2010, 491–495).

Uskonnollisilla instituutioilla on yhä paremmat valmiudet, verkostot ja resurssit lasten hyvinvoinnin- ja terveyden edistämiseksi, joita voitaisiin hyödyntää tehokkaammin (ks. esim. Marshall & Marsh 2003, 37, 77–79, 90–92; Melton & Anderson 2008; Stark 2012). Robinson ja Hanmer (2014, 602–603) sekä Arigatou International (Arigatou International 2019, 8) nostavat esille muun muassa uskonnollisten johtajien vaikutusmahdollisuudet heidän toimiessaan yhteisönsä moraalisena äänenä. Uskonnolliset johtajat voivat vaikuttaa eri viestintäkanavien ja palvelumuotojen kautta jakamalla tietoa ja synnyttämällä syvempää ymmärrystä yhteisöissä. Uskonnolliset johtajat voivat näin vaikuttaa asenteisiin ja käytännön toimiin lapsiin kohdistuvan väkivallan ehkäisemisessä. (Robinson & Hanmer 2014, 602–603.) Arigatou Internationalin tutkimuksessa (Arigatou International 2019, 8) todetaan myös, että uskonnollisten johtajien ja yhteisöjen moraalinen ääni on ollut yksi tärkeä tekijä, joka on mahdollistanut yhä useammalle lapselle koulunkäynnin, heidän tarvitsemansa ravitsemus- ja terveydenhuollon, terveyttä suojaavat rokotukset sekä puhtaan juomaveden.

Järjestöjen yhteistyö

Religions for peace -järjestö on tehnyt mittavaa työtä vuosikymmenten ajan yhteistyössä Unicefin kanssa lapsiin kohdistuvan väkivallan ehkäisemiseksi. Tästä esimerkkinä on Kioton julistus (The Kyoto Declaration... 2006), joka on kahdeksannessa maailmankokouksessa hyväksytty sopimus. Julistus ohjaa uskonnollisia johtajia työssään muiden kanssa lapsiin kohdistuvan väkivallan ehkäisemiseksi (A Multireligious Commitment... 2016).

Myös kirkkojen maailmanneuvosto (WCC) on yhdistänyt kirkkokuntia ja yhteisöjä yli 110 maassa edustaen yli 500 miljoonaa kristittyä kaikkialla maailmassa. Jäsenet ovat sitoutuneet edistämään lapsen etuja erilaisilla hankkeilla paikallisella, kansallisella ja globaalilla tasolla lapsiin kohdistuvan väkivallan lopettamiseksi ja lasten kasvuympäristön turvaamiseksi. (World Council of Churches N.d.ab.)

Uskontojen välinen verkosto GNRC ja Arigatou International

Arigatou-säätiö on perustanut vuonna 2000 maailmanlaajuisen uskontojen välisen verkoston Global Network of Religions for Children (GNRC). GNRC toimii eri uskontojen välisissä toimissa vapaaehtoisvoimin turvatakseen lasten oikeudet ja hyvinvoinnin kaikkialla maailmassa niin paikallisesti, kansallisesti kuin alueellisesti. GNRC:n ja Arigatou International-järjestön missio on tukea käytännötasolla uskonnollisten johtajien ja heidän yhteisöjensä toimia lasten terveyden edistämiseksi sekä perusoikeuksien toteutumiseksi. Maailman suurimmista uskonnoista ja muista hengellisistä perinteistä tulevat GNRC:n jäsenet edistävät lasten oikeuksia monin eri tavoin laaja-alaisessa verkostossa yhdessä uskonnollisten henkilöiden, kansalaisjärjestöjen, kansainvälisten järjestöjen sekä monien muiden kanssa. Monialaisella yhteistyöllä tavoitellaan lasten hyväksi tehtävän paikallisen ruohojuuritason työn ja kansallisen työn integroitumista laajempaan maailmanlaajuiseen lasten edunvalvontaan, lasten oikeuksien toteutumiseksi. (Arigatou Foundation 2008, 1; Arigatou International N.d; Global Network of Religions for Children N.d.ab.)

Arigatou International tunnetaan nykyään kansainvälisenä voittoa tavoittelemattomana, neuvoa antavana kansalaisjärjestönä, joka toimii GNRC:n tukena. Säätiö pyrkii vaikuttamaan ja luomaan kumppanuuksia eri uskontojen ja kulttuuritaustaisten toimijoiden sekä alueiden ja järjestöjen välillä, jotka työskentelevät lasten- ja nuorten parissa koulutuksen alalla. (Arigatou International N.d.) Säätiö on luonut muun muassa yhteistyössä Unicefin ja Unescon kanssa Learning to Live

Together – koulutusohjelman, joka pohjautuu YK:n yleissopimukseen (CRC) lasten oikeuksista. Koulutusohjelma pyrkii vahvistamaan lasten ja nuorten eettisyyttä ja sitoutumista oikeudenmukaisuuteen sekä eri kulttuureista ja uskonnosta tulevien ihmisten ymmärtämiseen. (Arigatou Foundation 2008.)

Arigatou-säätiön ja Unicefin moniuskonnollisessa tutkimuksessa esitetään, että kuilu uskonyhteisöjen ja muiden lasten oikeuksien puolustajien välillä on ilmeinen. Esimerkiksi uskonyhteisöjen toimista lasten oikeuksien ja hyvinvoinnin toteuttamiseen ei tiedetä muiden toimijoiden keskuudessa tarpeeksi. Uskonnollisilla johtajilla ja yhteisöillä ei puolestaan ole useinkaan riittävää tietämystä lasten oikeuksien sopimuksesta. Heillä ei myöskään ole riittävästi tietoa siitä, miten sopimusta voidaan hyödyntää palvelutyössä. (Arigatou International 2019.)

Tarvitaan laaja-alaista viestintää ja koulutusta, joka synnyttää yhteistä ymmärrystä uskonyhteisöjen ja viranomaisten kesken. Uskonnollisten toimijoiden tietämättömyys ja väärät käsitykset lastensuojelujärjestelmästä vaikuttavat muun muassa näkemyksiin siitä, että viranomaiset toimivat erilaisten arvojen pohjalta. Tavoitteet lapsiin kohdistuvan väkivallan suhteen koetaan erilaisiksi. Väärinkäsitykset, tietämättömyys ja pelko perheiden menettämisestä yhteisöstä voivat vaikuttaa siihen, että väkivallasta ei ilmoiteta viranomaisille. (Robinson & Hanmer 2014; O'Neill ym. 2010.)

5 Uskonnon suojaava vaikutus lapsen elämään

5.1 Uskonnon monimuotoisuus maailmalla ja Suomessa

Pew research Centerin laajan väestötutkimuksen mukaan suurin uskonnollinen ryhmä vuonna 2015 oli kristityt, joita on 32 % (2,2 miljardia) maailman väestöstä. Muslimit ovat seuraavaksi isoin ryhmä kattaen 23 % (1,6 miljardia) maailman väestöstä. Muita uskonnollisia ryhmiä ovat hindut 15 % (1 miljardi), buddhalaiset 7 % (500 miljoonaa) ja juutalaiset 0,2 % (14 miljoonaa). Näiden lisäksi on laaja kirjo 6 % (400 miljoonaa) muita erilaisia kansanuskontoja ja alkuperäiskansojen perinteisiä uskontoja. Hieman alle yksi prosentti (noin 58 miljoonaa) maailman väestöstä kuuluu myös muihin uskontoihin esimerkiksi taolaisuuteen, shintolaisuuteen, baha'i-uskontoon, jainismiin, sikhismiin, wiccaan ja moniin muihin. On huomionarvoista, että ympäri maailmaa 16 % (1,1 miljardia) on uskonnollisesti sitoutumattomia (ateistit, agnostikot). Kuitenkin tutkimusten mukaan monilla heistä on joitakin uskonnollisia ja hengellisiä uskomuksia (esim. usko jumalaan tai korkeampaan voimaan

ja he harjoittavat tietynlaisia uskonnollisia käytäntöjä sekä osallistuvat uskonnollisiin toimituksiin). (Pew Research Center 2017; Pew Research Center 2012.)

Suomessa uskonnonvapauslain mukaan (L6.6.2003/453) uskonnollisia yhdyskuntia ovat Suomen evankelisluterilainen kirkko, Suomen ortodoksinen kirkko, sekä kaikki lain säännösten mukaisesti rekisteröidyt uskonnolliset yhdyskunnat. Vuonna 2020 Suomen suurimmalla Evankelisluterilaisella kirkolla on tilastoitu 378 seurakuntaa. Kirkon sisällä toimii perinteisiä herätysliikkeitä, kuten rukoulevaisuus, herännäisyys, evankelisuus, lestadiolaisuus ja sotien jälkeen syntynyt viides herätysliike. Evankelisluterilaiseen kirkkoon kuuluu 3,6 miljoonaa (67 % vuonna 2019) suomalaista. (Suomen evankelisluterilainen kirkko N.d.ab.) Suomen ortodoksinen kirkon piirissä toimii 24 seurakuntaa, johon kuuluu noin 60 000 jäsentä (Suomen ortodoksinen kirkko 2021).

Suomen evankelisluterilaisen kirkon ja Suomen ortodoksinen kirkon lisäksi Suomessa on 151 rekisteröityä uskonnollista yhdyskuntaa (maaliskuussa 2021). Uskonnollisten yhdyskuntien piirissä on lisäksi 346 seurakuntaa, joilla on rekisteröity yhdistys (maaliskuussa 2021). Suomessa uskonnon monimuotoisuus on lisääntynyt yhä voimakkaammin ja saa uusia muotoja. Kehitystä kuvaa muun muassa se, että vuonna 2000 itsenäisiä rekisteröityjä uskonnollisia yhdyskuntia oli vain 49 (vuonna 2015, 110 ja vuonna 2018, 136). (Illman ym. 2017, 8; Patentti- ja rekisterihallitus 2021.)

Yksilöt voivat harjoittaa uskontoa myös aatteellisessa yhdistyksessä tai ilman julkisoikeudellisia järjestelyjä. Esimerkiksi ulkomaalaisten osalta uskontokuntatieto on puutteellinen. Uskontokuntatilatotehdään ainoastaan Patentti- ja rekisterihallituksen rekisteriin merkittyihin uskonnollisiin yhdyskuntiin kuuluvista henkilöistä. Kaikki uskonnon harjoittajat eivät liity seurakuntiin, eikä kaikkia yhdyskuntia ole merkitty rekisteriin. Tilastokeskuksen mukaan vuoden 2020 lopussa Suomessa asuvista vieraskielisistä henkilöistä 85 % ei kuulunut mihinkään rekisteröityyn uskonnolliseen yhdyskuntaan. (Tilastokeskus 2021.) Kuitenkin moni rekisteröityyn uskontokuntaan kuulumaton henkilö harjoittaa uskontoa tai heillä on jonkinlainen uskonnollinen vakaumus, kuten muslimit, katolilaiset ja muut kristityt monenlaisista eri aate suuntauksista (Illman ym. 2017, 9).

Ilmanin ja kollegoiden (2021) mukaan Suomessa toimii kaikkiaan noin 1000 uskonnollista tai uskonnollistautaista yhteisöä, jotka on kirjattu Uskonnot Suomessa-tietokantaan (rekisteröidyt uskonnolliset yhdyskunnat mukaan luettuna). Tilasto sisältää uskonnolliset tai

uskonnollistaustaiset yhteisöt, jotka toimivat ei-rekisteröityinä yhdistyksinä tai tavallisina rekisteröityinä yhdistyksinä (ry), mutta eivät ole rekisteröityneet uskonnollisiksi yhdyskunniksi. (Ilman ym. 2021, 9.)

Käsitteet tutkimuskirjallisuudessa

Katsaukseen liittyvässä tutkimuskirjallisuudessa käsitteitä uskonnollinen instituutio (religious institution, religious institute), uskonnollinen yhteisö tai uskonnollinen yhdyskunta (religious community), uskonnollinen ryhmä tai uskontokunta (religious group), uskonnollinen organisaatio (religious organisations, religious organization) käytetään vaihtelevasti. Katsauksen tutkimuskirjallisuutta tarkasteltaessa yhteneväistä vakiintunutta käytäntöä termien käytössä ei näyttäisi olevan.

Uskonnollisen instituution merkitys eri maissa ja eri kulttuureissa voi olla erilainen. Katsaukseen liittyvässä tutkimuskirjallisuudessa termiä uskonnollinen instituutio (religious institutions) on käytetty kuvaamaan kirkkoja, seurakuntia, hiippakuntia, uskonnollisia laitoksia (esim. koulut, lastenkodit), kansainvälisiä järjestöjä, kuten pelastusarmeija (Salvation Army). Suomessa termi ymmärretään rajatummin. Esimerkiksi Suomen evankelisluterilainen kirkko on instituutio, jonka piirissä eri alueiden seurakunnat toimivat.

Tässä katsauksessa uskonnollisella instituutiolla tarkoitetaan hallinnollisia yksiköitä (kirkkoa, seurakuntia, hiippakuntia, uskonnollisia kouluja ja muita laitoksia), jotka toimivat tietyn uskonnollisen yhdyskunnan tai uskontokunnan piirissä. Uskonyhteisöllä tarkoitetaan minkälaista tahansa uskonnollista tai hengellistä ryhmittymää.

5.2 Uskonnon merkitys lasten elämässä

Uskonyhteisöt tarjoavat ympäri maailman erilaisia muodollisia ja epävirallisia resursseja sekä tukea. Avun merkitys korostuu erityisesti köyhemmissä maissa, mutta myös kehittyneemmissä maissa on puutteita, joita pyritään paikkaamaan uskonyhteisöjen resursseilla. (A Multi-religious Commitment... 2016, 24–25, 121–129, 149; Robinson & Hanmer 2014, 602, 605.)

Uskonnolla ja uskonyhteisöillä on merkittävä rooli monin eri tavoin lasten ja perheiden jokapäiväisessä arjessa. Useissa tutkimuksissa lapsen uskonnollisuus ja osallistuminen uskonnolliseen

toimintaan on liitetty moniin myönteisiin vaikutuksiin lapsen elämässä ja kehityksessä. Näitä myönteisiä vaikutuksia ovat muun muassa myönteiset suhteet roolimalleihin ja pysyvien ihmissuhteiden muodostuminen ja positiiviset vaikutukset koulu- ja työelämätaitoihin sekä lapsen yleiseen hyvinvointiin (esim. stressin vähenemiseen). (ks. esim. Smith ym. 2002; Damon 2000; Grant ym. 2000; Smith 2005.)

On myös näyttöä siitä, että kirkossakäynti tukee heikoimmassa asemassa olevien lasten koulunkäyntiä ja koulumenestystä (Regnerus & Elder 2003, 643–645). Koulunkäynnillä on puolestaan havaittu olevan merkittävä yhteys väkivallan todennäköisyyden vähenemiseen (Salas-Wright ym. 2014). Sinha ja kollegat (2007) nostavat tärkeänä huomiona esiin, että hengellisyys, uskonto ja uskonnollinen opetus ovat yksi vaikuttava tekijä muiden joukossa lasten kokemaan kokonaisvaltaiseen terveyteen ja hyvinvointiin. Lapsi on ympäristönsä kautta kosketuksissa myös moniin muihin vaikutteisiin, kuten koulu- ja muihin sosiokulttuurisiin ympäristöihin, jossa he viettävät aikaansa. Muun muassa vertaissuhteet, lasten itsenäistyminen ja omien rajojen kokeileminen vaikuttavat jokapäiväisessä arjessa lapsen kokemaan hyvinvointiin. (Sinha ym. 2007, 5.)

5.3 Suojaaminen riskikäyttäymiseltä ja väkivallalta

Michaelson ja kollegat (2014) ovat tehneet Kanadassa kouluterveystutkimuksen vuosina 2009–2010 yhteistyössä maailmanterveysjärjestö WHO:n kanssa. Tutkimusotos kattoi 24 244 uskonnollisessa toiminnassa mukana olevaa 11–15-vuotiasta lasta. Tutkimustulokset ovat antaneet viitteitä siitä, että lapsen osallisuus uskonyhteisöön antaa suojaa alkoholin, tupakan, huumausaineiden ja seksuaalisen kanssakäymisen riskikäyttäytymiseltä, mutta ei suojaa lasta väkivallalta. (Mts. 2014, 1358–1368.)

Myös Sinha ja kollegat (2007) ovat saaneet samansuuntaisia tutkimustuloksia kuin Michaelson ja kollegat (2014). Satunnaisotantana toteutettu kyselytutkimus kotona asuvista 11–18-vuotiaista lapsista, nuorista (N=2004) osoitti, että vaikka teini-iässä riskikäyttäytyminen lisääntyy iän myötä, on uskonnolla vaikutusta kaikissa ikäkohorteissa. Aktiivinen uskonnollinen osallisuus vähentää riskikäyttäytymisen todennäköisyyttä alkoholin, tupakan, huumausaineiden (marihuana), koulusta lintsaamisen osalta, kun verrataan vähemmän uskonnollisesti aktiivisiin lapsiin. Puolestaan lapsen henkilökohtaisella uskolla ja osallistumisella uskonnolliseen toimintaa havaittiin olevan vähäinen suojaava vaikutus väkivaltaan. (Sinha ym. 2007, 14, 20.)

Edellisistä poikkeavia tuloksia on saanut Salas-Wright ja kollegat (2014). He ovat selvittäneet tutkimuksessaan erityisiä suhteita uskonnollisen osallistumisen, uskonnon subjektiivisen arvostuksen ja 12–17-vuotiaiden lasten (N = 90 202) väkivallan erityismuotojen välillä. Tutkimuksessa todennettiin, että uskonnollisiin jumalanpalveluksiin osallistuminen on vahvimmin yhteydessä väkivallan vähentymisen todennäköisyyteen. Kuitenkaan yleisesti ottaen uskonnollisiin ryhmiin osallistumisella ei havaittu olevan merkittävää suojaavaa vaikutusta väkivallalle. Mahdolliset väkivallalta suojaavien vaikutusten pääteltiin heijastuvan enemmän aikuisen roolimallinnuksen ja ryhmään osallistumisen sosiaalisista vaikutuksista kuin uskonnollisista kokemuksista itsessään. (Mts. 2014, 16–18.)

Lasten henkinen hyvinvointi

Michaelsonin ja kollegoiden (2014) tutkimuksessa havaittiin, että yksistään uskonnolliseen ryhmään kuulumisen vahvasti lasten ulospäinsuuntautuvaa prososiaalista käyttäytymistä esimerkiksi auttamista. Kuitenkaan suojaavat vaikutukset eivät ulottuneet lasten terveyteen, kuten yksinäisyyden, avuttomuuden ja masennuksen kokemuksiin. Uskonnolliseen toimintaan osallistuvat lapset kokevat yksinäisyyttä ihan yhtä paljon kuin ei uskonnolliseen toimintaan kuuluvat lapset. Lisäksi uskonnollisissa ryhmissä olevilla lapsilla todettiin suurempaa todennäköisyyttä katumuksen ja pahoillaan olemisen tunteille. Puolestaan lapset, jotka ilmoittivat osallisuutta sekä uskonnolliseen toimintaan, että urheiluseuran toimintaan kokivat itseluottamuksen lisääntyvän, fyysisen ja henkisen hyvinvoinnin paremmaksi. Lisäksi lapset olivat prososiaalisesti ulospäinsuuntautuvampia verraten lapsiin, jotka olivat osallisena vain kirkon tai urheiluseuran toiminnassa. Nämä lapset kokivat vähemmän yksinäisyyttä, katumuksen tunteita sekä masennusta. (Mts. 2014, 1360–1367.)

6 Väkivallan ehkäiseminen

WHO on kehittänyt näyttöön perustuvan sosiaalsekologisen mallin, joka tarkastelee väkivallan riskitekijöitä yksilö-, ihmissuhde-, yhteisö- ja yhteiskuntatasolla. Malli on kehitetty 1970-luvulla lapsiin kohdistuvan väkivallan riskitekijöiden tunnistamiseen ja ymmärryksen lisäämiseen. Sen on todettu soveltuvan myös parisuhdeväkivallan riskitekijöiden tunnistamiseen. Mallin ensimmäisellä tasolla tarkastellaan yksilötason riskitekijöitä eli yksilön elämänhistoriaa ja biologisia tekijöitä, jotka altistavat kaltoinkohtelun uhriksi joutumiselle tai väkivallan tekemiselle. Tällaisia ovat esimerkiksi yksilön mielenterveyden ongelmat, alkoholin- ja päihteiden väärinkäyttö, uskonnolliset uskomukset ja hyväksikäytön historia. (Krug ym. 2002, 12–13, 15.)

Mallin toisella tasolla tarkastellaan sosiaalisia vuorovaikutussuhteita tai niiden puuttumisen vaikutuksia väkivallan riskitekijöinä. Esimerkiksi lasten suhteet muihin ikätovereihin voivat mallintaa riskikäyttäytymistä tai lapsen muut läheiset ihmissuhteet voivat altistaa toistuvalla kanssakäymisellä väkivallan tekijän kanssa. Myös lasten eristäytyneisyys muista ihmisistä voi lisätä kaltoinkohtelun riskiä sekä vaikeuttaa tai estää kaltoinkohtelusta kertomisen ja avun saamisen. (Krug ym. 2002, 12–13, 15.)

Mallin kolmannella ja neljännellä tasolla riskitekijöitä tarkastellaan yhteisöllisestä ja yhteiskunnallisesta kontekstista. Väkivallan ilmeneminen on monisyinen vuorovaikutuksellinen ilmiö, jossa yhteisölliset olosuhteet ja yhteiskunnalliset tekijät nivoutuvat päällekkäin yksilötason- ja ihmissuhdetason riskitekijöihin. Lapsen kasvuympäristö koulu- ja harrasteympäristö, asuinympäristö, uskonyhteisö pitävät yllä lasten sosiaalisia suhteita ja voi altistaa väkivallan riskitekijöille, esimerkiksi uskonnollisen instituution tai yhteisön eristäytyneisyys tai asuinalueen köyhyys. (Krug ym. 2002, 12–13, 15.)

Yhteiskunnan arvoja, sosiaalisia ja kulttuurisia normeja ylläpitävä koulutus- ja sosiaalipolitiikka sekä taloudellista ja sosiaalista eriarvoisuutta ylläpitävä terveys- ja talouspolitiikka vaikuttavat kaikki osaltaan väkivallan määrään ja miten väkivaltaan suhtaudutaan. Yhteiskunnan normatiiviset asenteet väkivallan hyväksyttävyydestä, vanhempien edun ajaminen lasten oikeuksien edelle, miesten valta-aseman korostaminen voivat lisätä lapsiin kohdistuvan väkivallan riskiä. Sosiaaliekologinen malli pohjaa siihen, että väkivallan riskitekijät on tunnistettava ja niihin on puututtava kaikilla näillä neljällä tasolla, jotta väkivallan ehkäiseminen on kansanterveydellisesti vaikuttavaa. (Krug ym. 2002, 12–13, 15.)

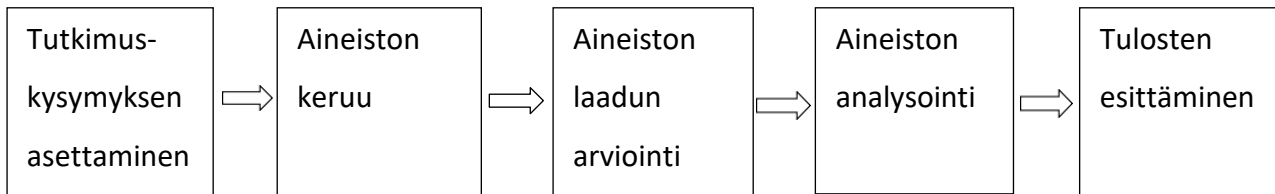
7 Tutkimus: Turvallinen lapsuus uskonyhteisöissä

7.1 Suunnittelu ja menetelmät

Kirjallisuuskatsauksen tavoitteena on kuvata monipuolisesti lapsiin kohdistuvaa väkivaltaa ja lasten suojelemista uskonyhteisöissä aihetta käsittelevän kirjallisuuden avulla ja tarkastella lapsiin kohdistuvan väkivallan riskitekijöitä sekä suojaavia tekijöitä uskonyhteisöissä, kuvata uskonyhteisöjen ja lastensuojelun yhteinen arvopohja sekä kuvata uskonyhteisöjen ja viranomaisten välinen yhteistyö. Tutkimuksessa pyritään saamaan vastauksia seuraaviin tutkimuskysymyksiin: Miten

uskonyhteisöt voivat ennaltaehkäistä lapsiin kohdistuvaa väkivaltaa ja turvata lasten oikeudet? Mitä uskonyhteisöjen toimia ja resursseja sekä yhteistyötä viranomaisten kanssa voidaan kehittää?

Tutkimuksessa käytettiin Cooperin (1982, 1984) integroivaa katsausmenetelmää, jota Whitemore ja Knafel (2005) ovat muokanneet. Menetelmä sisältää seuraavat viisi vaihetta (kuviokuva 1).

Kuvio 1. Integroitiivisen kirjallisuuskatsauksen vaiheet (Whitemoren & Knafelin (2005) Cooperin (1982) esityksen pohjalta muokkaama)

Integroiva kirjallisuuskatsaus on kirjallisuuskatsauksista laajin menetelmä, joka mahdollistaa kvantitatiivisten ja kvalitatiivisten tutkimuslöydösten yhdistämisen sekä teoreettisen ja eri menetelmin tuotetun empiirisen tiedon tarkastelun. Otoskehyksen suurempi vaihtelevuus voi lisätä tutkimustyöstä nousevien johtopäätösten syvyyttä ja laajuutta. (Whitemore 2005, 57–58; Whitemore & Knafel 2005, 547.) Tutkimuksia lasten suojelemisesta uskonyhteisöissä on vähän ja erityyppisiä, minkä vuoksi sisällyttämällä useita eri tutkimusasetelmilla toteutettuja tutkimuksia voidaan saada monipuolista ja tarkasti jäsennettyä tutkimustietoa. Tämä lisää ymmärrystä lapsiin kohdistuvan väkivallan ehkäisystä ja lasten suojelemisesta uskonnollisissa yhteisöissä. (Whitemore 2005, 57–58).

7.2 Tiedonhaku

Tutkimuksen tarkoituksen huolellinen määrittely ja ongelman tunnistaminen asettavat fokuksen ja raamit tutkimusprosessin eri vaiheisiin (Whitemore & Knafel 2005, 548). Tutkimuksen ensimmäisessä vaiheessa suoritettiin tiedonhaku tutkimusongelman tunnistamiseksi. Kirjallisuushaun lisäksi tutkimuksen tarkoituksen ja ongelman tunnistamisen taustalla oli tutkijan tekemät havainnot asiantuntijatyöryhmän kanssa käydyistä keskusteluista Teams-viestintäalustalla. Tutkimuksen asiantuntijatyöryhmässä toimi sosiaali- ja terveysministeriöstä neuvotteleva virkamies Pirjo Lillsunde, sosiaalineuvos Marjo Malja ja neuvotteleva virkamies Susanna Hoikkala sekä terveyden- ja

hyvinvoinnin laitokselta kehittämispäällikkö Ulla Korpilahti ja johtava asiantuntija Taina Laajasalo sekä Jyväskylän ammattikorkeakoulun lehtori Sari Järvinen.

Tutkimuksen toisessa vaiheessa suoritettiin tutkimuksen lopullinen tiedonkeruu sähköisten tietokantahakujen avulla huhtikuussa 2021 (Whittemore & Knafelz 2005, 548–549). Haku suoritettiin seuraavista tietokannoista: CINAHL, Cochrane, PubMed, ProQuest ja SAGE Journals. Hakuja muokattiin tietokantoihin soveltuviksi käyttäen tietokantojen omaa asiasanastoa sekä suoritettiin useita hakuja eri hakusanoilla- ja lausekkeilla, joista valittiin parhaimmat. Jokaiseen tietokantaan muodostettiin pääosin kaksi hakulauseketta vastaamaan molempiin tutkimuskysymyksiin. Poikkeuksena CINAHL, jossa käytettiin kolmea hakulauseketta kattavamman aineiston saamiseksi. Kaikki tutkimuksessa käytetyt tietokannat ja hakusanat löytyvät tutkimuksen liitteissä (Liite 1).

7.3 Kelpoisuusehdot

Mukaanotto- ja poissulkukriteerit kuuluivat keskeisenä osana hakustrategiaa. Mukaanotto- ja poissulkukriteerien muodostamisessa hyödynnettiin tutkimuksen asiantuntijatyöryhmää sekä Jyväskylän ammattikorkeakoulun kirjaston informaation asiantuntemusta. Kriteereillä pyrittiin optimoimaan relevantin kirjallisuuden tunnistaminen ja että fokus pysyy muodostetuissa tutkimuskysymyksissä. Kaikissa tietokannoissa pyrittiin tekemään samat hakurajaukset, jotka olivat vertaisarvioitu tieteellinen artikkeli, hakusana tai synonyymi on mainittu tiivistelmässä, julkaisukieli oli englanti tai suomi ja julkaisuvuosi 2015–2021 tai viimeiset viisi vuotta. Rajaamalla julkaisuvuotta sekä hakemalla viitteitä, joissa hakusana tai synonyymi oli mainittu abstraktissa, saatiin viimeisintä tietoa sekä hallittua aineiston kokoa. Tutkimuksen luotettavuutta lisättiin valitsemalla vertaisarviointiprosessin käyneet tutkimukset. (Niela-Vilén & Hamari 2016, 26.)

Tietokantahaku tuotti 1368 viitettä, joista jäi kaksoiskappaleiden poistamisen jälkeen 1052 viitettä. Kaksoiskappaleet (n=316) tarkistettiin käyttämällä Refworks-viitteidenhallintaohjelman duplicate-toimintoa (n= 77) sekä manuaalisesti listaamalla viitteet tekijän, tekijöiden mukaan (n= 231) ja julkaisun nimen mukaan (n= 8).

Mukaanotto- ja poissulkukriteerit ohjasivat aineiston valintaa ensin otsikkotasolla, minkä jälkeen kriteerejä vielä tarkennettiin abstrakti ja koko tekstien tarkasteluvaiheessa (Niela-Vilén & Hamari 2016, 27). Aineiston tuli vastata tutkimuskysymyksiin kohdistuen uskonyhteisöön ja 0–17-

vuotiaisiin lapsiin sekä väkivaltaan tai uskonnollisissa tehtävissä toimivien henkilöiden ja viranomaisten yhteistyöhön lasten suojelemiseksi.

Tutkimuksen ulkopuolelle rajattiin aineisto, joka kohdistui väkivaltaa kokeneiden lasten lääketieteelliseen hoitoon tai terapiaan sekä aineisto, joka kohdistui lapsena koetun väkivallan seurauksiin ja hoitoon aikuisuudessa. Tutkimuksen tavoite oli kuvata länsimaissa geneerisesti, yleisellä tasolla lapsiin kohdistuvaa väkivaltaa ja sen ehkäisyä uskonyhteisöissä. Tämän vuoksi aineiston ulkopuolelle jätettiin tutkimukset, jotka eivät kohdistuneet länsimaihin, länsimaisiin olosuhteisiin sekä tutkimukset, jotka kohdistuivat marginaaliryhmään tai pieneen joukkoon, evät olleet relevantteja tutkimuskysymyksen kannalta. Aineiston mukaanotto- ja poissulkukriteerit ovat kuvattuna taulukossa 1.

Taulukko 1. Aineiston mukaanotto- ja poissulkukriteerit

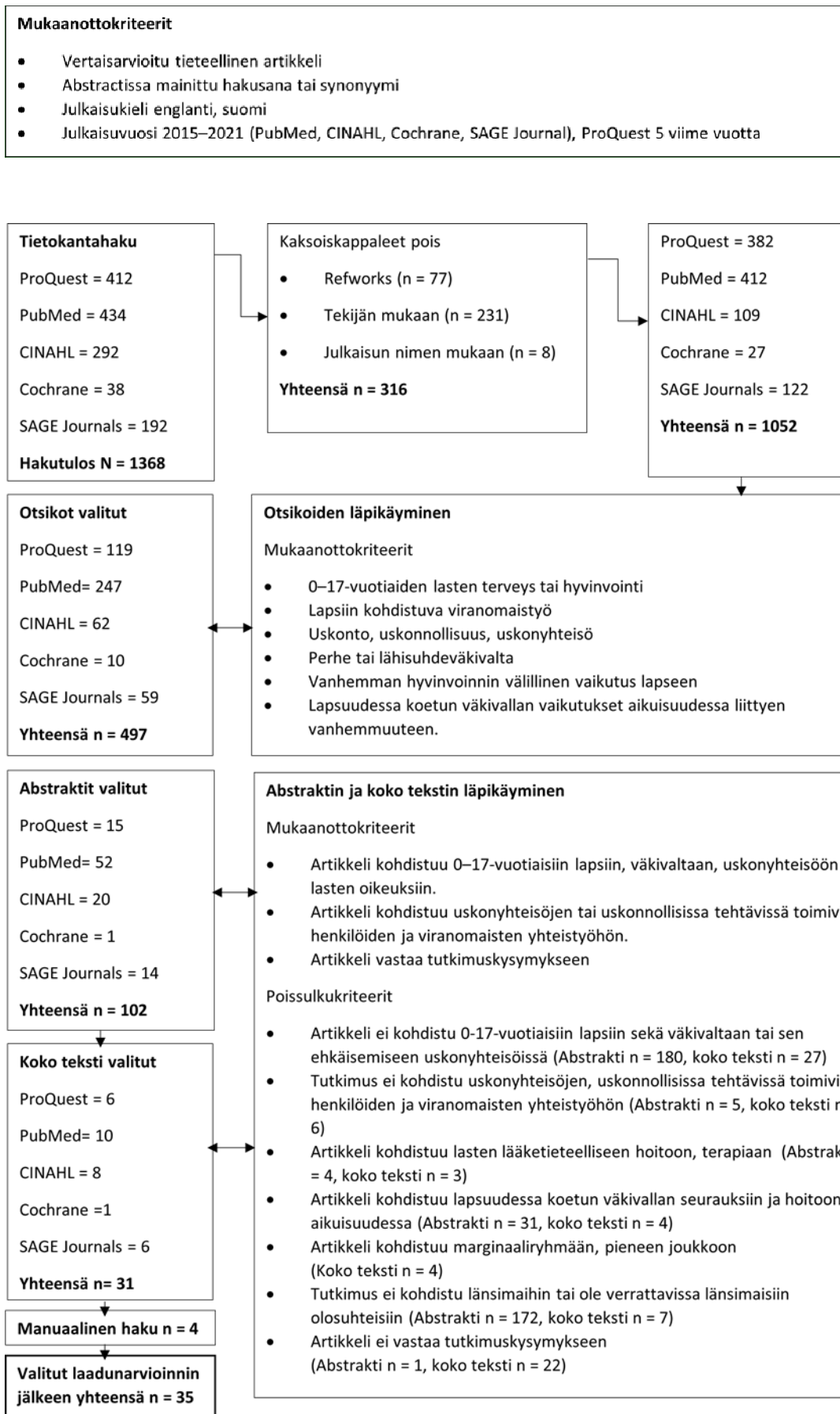
Mukaanottokriteerit : artikkeli vastaa tutkimuskysymykseen	Poissulkukriteerit: artikkeli ei vastaa tutkimuskysymykseen
Artikkeli kohdistuu 0-17-vuotiaisiin lapsiin ja väkivaltaan tai sen ehkäisemiseen uskonyhteisöissä.	Artikkeli ei kohdistu 0-17-vuotiaisiin lapsiin ja väkivaltaan tai sen ehkäisemiseen uskonyhteisöissä.
Artikkeli ei kohdistu lasten lääketieteelliseen hoitoon, terapiaan.	Artikkeli kohdistuu lasten lääketieteelliseen hoitoon, terapiaan.
Artikkeli ei kohdistu lapsuudessa koetun väkivallan seurauksiin ja hoitoon aikuisuudessa.	Artikkeli kohdistuu lapsuudessa koetun väkivallan seurauksiin ja hoitoon aikuisuudessa.
Artikkeli edustaa yleistä joukkoa uskonyhteisöissä.	Artikkeli kohdistuu marginaaliryhmään tai pieneen joukkoon.
Artikkeli kohdistuu uskonyhteisöjen tai uskonnollisissa tehtävissä toimivien henkilöiden ja viranomaisten yhteistyöhön.	Artikkeli ei kohdistu uskonyhteisöjen tai uskonnollisissa tehtävissä toimivien henkilöiden ja viranomaisten yhteistyöhön.
Tutkimus kohdistuu länsimaihin tai on verrattavissa länsimaisiin olosuhteisiin.	Tutkimus ei kohdistu länsimaihin tai olosuhteet eivät ole verrattavissa länsimaihin.

Tietokantahaussa valittiin jatkoon otsikoiden perusteella 492 artikkelia, ja abstraktien läpikäynnin jälkeen jäljelle jäi 102 artikkelia. Artikkeleista 51 oli maksumuurin takana ja nämä saatiin valtioneuvoston kirjaston välityksellä luettavaksi. Koko tekstin ja laadunarvioinnin jälkeen lopulliseen aineistoon valittiin 31 tutkimusartikkelia.

Sähköisellä tietokantahaulla ei välttämättä tavoiteta yksistään katsaukseen soveltuvaa aineistoa, minkä vuoksi hakua voidaan täydentää manuaalisesti (Coughlan & Cronin 2017, 58–59; Niela-Vilén & Hamari 2016, 25; Whitemore 2005). Sähköisen tietokantahaun lisäksi tutkija suoritti manuaalista hakua käymällä läpi katsausartikkeleiden lähdeluetteloita sekä teki vapaasanahakua Google Scholar -verkkopalveluun käsitteillä, jotka nousivat esiin artikkeleista. Lähdeviiteluetteloiden perusteella tehtiin manuaalinen haku, joka tuotti neljä viitettä. Vapaasanahaku ei tuottanut uusia viitteitä.

Harmaa kirjallisuus (grey literature), kuten maisteritason opinnäytetyöt ja konferenssijulkaisut, voivat tuoda integratiiviseen katsaukseen vaihtoehtoisia näkökulmia (Coughlan & Cronin 2017, 58–59). Niela-Vilénin ja Hamarin (2016, 27) mukaan Magarey (2001) esittää, että harmaan kirjallisuuden poissulkeminen voidaan nähdä katsauksen laadun heikentävänä tekijänä. Tässä opinnäytetyössä harmaa kirjallisuus jätettiin pois katsauksen aiheen laajuuden, monitahoisuuden ja sensitivisyyden sekä tutkijan käytettävissä olevien resurssien vuoksi.

Tutkimusten valintaprosessi ja laadunarviointi suositellaan tehtävän vähintään kahden tutkijan toimesta, mikä lisää tutkimuksen laadunarvioinnin luotettavuutta (Whitemore 2005). Tämä katsaus on yksilöllinen opinnäytetyö, minkä vuoksi tutkimusten valintaprosessi tehtiin yhden tutkijan toimesta. Tutkija on kirjannut prosessin aikana tarkat muistiinpanot mukaan otetuista ja poissuljetuista tutkimuksista. Tiedonhaun prosessin tarkempi kuvaus on kuviossa 2 (sivu 23).

Kuvio 2. Tiedonhaun vuokaavio

8 Tutkimusaineiston analysointi

8.1 Laadunarviointi integratiivisessa katsausmenetelmässä

Tutkimuksen kolmannessa vaiheessa suoritettiin valituille 35 tutkimukselle laadunarviointi, jonka tavoite oli kuvata ja määrittää lähdeaineiston laatu eli varmistaa, että katsaukseen sisällytetään artikkeleita, jotka täyttävät tieteellisen tutkimuksen tiukat standardit (Evans 2007, 142). Integratiivisessa katsausmenetelmässä aineiston metodologinen heterogeenisyys voi asettaa haasteita ja on tavallista, ettei yksityiskohtaiset laadunarviointikriteeristöt ole aina sovellettavissa ja tarkoituksenmukaisia (Evans 2007, 143; Whitemore & Knalf 2005, 549–550). Arviointikriteerejä ja tarkistuslistoja tulisi soveltaa mahdollisuuksien mukaan (Whitemore & Knafel 2005, 550; Sulosaari & Kajander-Unkuri 2016, 112). On myös esitetty näkemyksiä, ettei tämä ole välttämätöntä, jos tutkimuksen metodologinen painopiste on tutkimustulosten sijaan teoreettisissa näkökohdissa tai aineisto täyttää mukaanottokriteerit (Evans 2007, 143; Hopia ym. 2016, 666).

8.2 Tietojen poiminta ja laadunarviointimenetelmät

Katsauksen aineisto sisälsi laadullisia tutkimuksia (n=6), määrällisiä tutkimuksia (n=11), monimenetelmällisiä tutkimuksia (n=6), teoreettisia keskusteluja (n=11) sekä kirjallisuuskatsauksen (n=1).

Australian kuninkaallisen komission tutkimusraportit kattavat kaikkiaan 17 nidettä koskien institutionaalisia toimia lasten hyväksikäytössä. Katsaukseen otettiin mukaan manuaalisen haun kautta nide 16, kirja yksi (Royal Commission into Institutional Responses to Child Sexual Abuse 2017a) sekä nide 16, kirja kolme osa E lapsiturvallisen uskonnollisen instituution luominen (Royal Commission into Institutional Responses to Child Sexual Abuse 2017b).

Katsaukseen valikoituneet artikkelit jäseneltiin taulukkoon, johon poimittiin tiedot artikkelin kirjoittajasta (kirjoittajista), julkaisuvuosi ja maa, kuvaus tutkimusasetelmasta- ja menetelmästä sekä otoksen koosta ja ominaisuuksista (Liite 2 ja 3). Katsauksen koko aineistolle tehtiin laadunarviointi, vaikka kaikki 31 tietokantahaussa valittua tutkimusartikkelia sekä kaksi manuaalisen haun kautta valittua tutkimusartikkelia oli tieteellisten lehtien vertaisarviointiprosessin läpikäyneitä. Poikkeuksena kaksi katsaukseen mukaan otettavaa Australian komission tutkimusraporttia, jotka

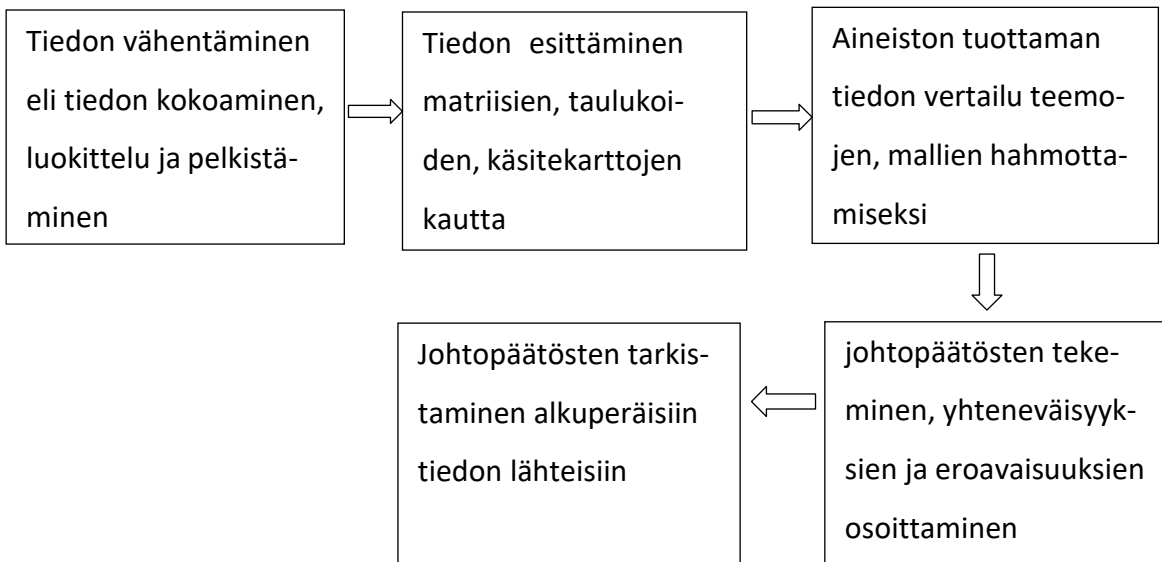
perustuvat laajaan viiden vuoden tutkimukseen Australian hallituksen toimesta, jotka on myös julkaistu komission toimesta (Royal Commission into... 2017a; Royal Commission into... 2017b).

Tutkimusten aineiston laatua havainnoitiin käyttämällä Joanna Brigs instituutin (Hoitotyön tutkimussäätiö N.d) laadunarvioinnin tarkistuslistaa (Liite 2). Tarkistuslistoista käytettiin laadullisen tutkimuksen, poikkileikkaustutkimuksen, tapaus-verrokki (case control) tutkimuksen sekä asiantuntijoiden näkemys ja narratiivisen tekstin arviointikriteeristöä. JBI-tarkistuslistat eivät olleet tarkoituksenmukaisia neljäntoista tutkimusartikkelin kohdalla. Kangasniemi ja kollegat (2015) ovat luoneet Bowlingin (2002) ja Gazarian (2013) tietoon pohjautuvan kriteeristön, jota käytettiin tässä katsauksessa toisena laadunarviointimenetelmänä. Arviointimenetelmä kattaa kuusi metodologista rakennetta kuvaavaa kriteeriä, joita arvioitiin kolmiportaisella asteikolla ”kyllä”, ”huono” tai ”ei raportoitu” (Liite 3). (Kangasniemi ym. 2015, 3, 5–7). Laadunarvioinnissa havainnoitiin tutkimuksen metodologisia lähtökohtia, tutkimuksen johdonmukaisuutta, miten tutkimuksen tarkoitus ja tavoitteet, teoreettinen viitekehys sekä tutkimusasetelma on kuvattu, ovatko valitut tutkimusmenetelmät soveltuvia, ja onko tutkimusartikkelissa nostettu esille tutkimuksen johtopäätökset sekä tutkimuksen rajoitukset tieteellisen menetelmän mukaisesti.

Laadunarvioinnin perusteella kaikki tutkimusartikkelit otettiin mukaan. Tutkija ei pyrkinyt arvioimaan jo kertaalleen vertaisarviointiprosessin läpikäyneiden artikkelien tieteellisyyttä vaan pyrki saamaan yleiskuvaa mahdollisista tutkimusartikkelien eroavaisuuksista ja yhdenmukaisuudesta tuloksissa.

8.3 Aineiston analysointi

Tutkimuksen neljännessä vaiheessa aineisto analysoitiin mahdollisimman tarkasti ja puolueettomasti jäsentämällä, luokittelemalla ja kokoamalla alkuperäislähteiden tutkimusten ja teoreettisen aineiston tulokset yhtenäiseksi tutkimuskysymystä vastaavaksi integroiduksi kokonaisuudeksi. Katsauksessa analyysimenetelmänä käytettiin Miles & Hubermanin (1994) kuvaamaa integroidun katsauksen aineistoanalyysiä, jota Whitemore (2008, 153) on muokannut. Katsaus kattaa seuraavat viisi vaihetta: tiedon vähentäminen, tiedon esittäminen, tiedon vertailu, johtopäätösten tekeminen ja johtopäätösten tarkistaminen (kuvio 3 sivulla 26).

Kuvio 3. Katsauksen analyysimenetelmän vaiheet (Whittemoren (2008) Miles & Hubermanin (1994) esityksen pohjalta muokkaama)

Tutkimusartikkelit luettiin huolellisesti läpi tarkastellen tietoa kolmen kysymyksen kautta: Millä tavalla aineistossa kuvataan väkivallan tunnistamista uskonyhteisöissä, millä tavalla aineistossa kuvataan viranomaisten ja uskonyhteisöjen yhteistyötä sekä millä tavalla aineistossa kuvataan lasten suojelemista väkivallalta. Tietoa lähdettiin analysoimaan ja kokoamaan induktiivisen sisällönanalyysin periaatteiden mukaisesti. Sisällönanalyysia voidaan käyttää katsauksissa tiedon tiivistämiseen ja jäsentämiseen helpottamaan teemojen, mallien ja suhteiden vertailua, joka edistää katsauksen synteesisprosessia (Tuomi & Sarajärvi 2009, 123–124). On todettu, että laadullisiin- ja monimenetelmällisiin tutkimuksiin osoitetut analyysimenetelmät soveltuvat integroivaan katsausmenetelmään, jossa aineisto on laaja ja monipuolinen sisältäen eri tutkimusmenetelmin tuotettua tietoa (Whittemore & Knafel 2005, 550).

Tutkimusartikkeleista nousi esiin 157 kuvausta väkivallan tunnistamisesta uskon yhteisöissä, 119 kuvausta viranomaisten ja uskonyhteisöjen yhteistyöstä sekä 207 kuvausta lasten suojelemisesta väkivallalta uskonyhteisöissä. Nämä tutkimusartikkeleiden alkuperäisilmaukset pelkistettiin ja samaa asiaa tarkoittavat ilmaukset ryhmiteltiin ja käsitteellistettiin ala- ja yläluokkiin, joista luotiin yhdistävät luokat eli aineistoa kuvaavat teemat (Tuomi & Sarajärvi 2009, 108–113).

Kuvaukset väkivallan tunnistamisesta ja uskonyhteisöjen ja viranomaisten yhteistyöstä luokiteltiin kolmeen teemaan sekä kuvaukset lasten suojelemisesta seitsemään teemaan. Tieto esitettiin

taulukon avulla (väkivallan tunnistaminen, viranomaisten ja uskonyhteisöjen yhteistyö, lasten suojeleminen väkivallalta). Sisällönanalyysin esimerkki on esitetty taulukossa 2 ja teemojen kuvaukset on esitetty taulukossa 3. Tulkintatyötä jatkettiin tarkastelemalla teemoja ja aineiston yhtenevyyksiä ja eroavaisuuksia, joista tehtiin johtopäätökset. Analyysin viimeisenä vaiheena johtopäätökset varmistettiin suhteessa alkuperäisiin tiedonlähteisiin mahdollisten ristiriitaisuuksien osoittamiseksi.

Taulukko 2. Esimerkki aineiston sisällönanalyysistä

Alkuperäisilmaukset	Pelkistetty ilmaus	Alaluokka	Yläluokka	Yhdistävä luokka
"Tapaukset tulevat todennäköisesti viranomaisten tietoon silloin, kun ne ovat erityisen räikeitä"	Viranomaisten tietoon tapaukset tulevat, silloin kun ne ovat räikeitä	Väkivallasta ilmoittaminen viranomaisille	Lasten oikeudet	Uskonyhteisön johtaminen ja väkivallan tunnistaminen uskonyhteisöissä
"...seksuaalisesta hyväksikäytöstä ilmoitetaan todennäköisemmin yksityisissä terapiatilanteissa kuin keskusteluissa oikeusviranomaisten kanssa..."	Seksuaalisesta hyväksikäytöstä ilmoitetaan enemmän yksityisissä terapiatilanteissa kuin oikeusviranomaisille			
"monet lapsena seksuaalisesti hyväksikäytetyt henkilöt paljastavat hyväksikäyttökokemuksensa vasta aikuisina."	hyväksikäytöstä lapsuudessa kerrotaan usein vasta aikuisena			
" uskonnollisissa tehtävissä toimivien henkilöiden asema ja auktoriteetti estivät monia lasten seksuaalisen hyväksikäytön uhreja paljastamasta kokemuksiaan uskonnollisissa tehtävissä toimivien henkilöiden tekemästä hyväksikäytöstä."	Uskonnollisissa tehtävissä toimivan asema ja auktoriteetti esti lapsiuhreja paljastamasta hyväksikäyttöä	Väkivallan ilmi tulemisen esteet uskonyhteisöissä	Väkivallan tunnistaminen uskonyhteisöissä	
"...merkittävä este paljastamiselle oli syyllisyyden tunne, jota he tunsivat siitä, että he "häpäisivät" uskonnollisen organisaationsa. "	lapsiuhrit tunsivat syyllisyyttä, häpäisevän uskonnollisen organisaation, joka oli este hyväksikäytön paljastumiselle			

Taulukko 3. Tutkimusartikkeleiden tietoa kuvaavat teemat

Väkivallan tunnistaminen uskonyhteisöissä	Uskonyhteisöjen ja viranomaisten yhteistyö	Lasten suojeleminen väkivallalta uskonyhteisöissä
<ul style="list-style-type: none"> • Lapsiin kohdistuva väkivalta uskonyhteisöissä • Uskonyhteisön johtaminen ja väkivallan tunnistaminen uskonyhteisöissä • Uskonnollisten instituutioiden kulttuurin, hallintamallien ja rakenteiden vaikutukset lasten suojelemisessa 	<ul style="list-style-type: none"> • Monialainen yhteistyö • Dialogi viranomaisten ja uskonyhteisöjen välillä, yhteinen arvopohja lasten suojelemisessa • Moniammatillinen koulutus 	<ul style="list-style-type: none"> • Lapsiturvallisen kulttuurin edistäminen uskonnollisissa instituutioissa • Uskonnollisten instituutioiden vastuuvollisuus ja käytänteet • Uskonnollisissa tehtävissä toimivien henkilöiden kouluttaminen • Viestintä ja uskonnonlukutaito uskonyhteisöissä • Turvataitokoulutus uskonyhteisöissä • Uskonnon suojaava vaikutus lapsen kehitykseen ja terveyteen • Interventiot uskonyhteisöissä

9 Tutkimustulokset

9.1 Lapsiturvallisen kulttuurin edistäminen uskonyhteisöissä

Lapsiin kohdistuvan väkivallan ehkäisemiseksi tarvitaan kulttuuri, jossa lasten etu, oikeudet ja suojeleminen ovat uskonyhteisön toiminnan keskiössä, ja josta kaikki ottavat vastuun. Lasten turvallisuus on osa uskonyhteisöjen kulttuuria, johtamista ja hallintoa, jossa uskonnollisilla johtajilla on merkittävä rooli (Royal Commission into... 2017b, 314–315). Lasten suojeleminen väkivallalta edellyttää, että väkivalta ja sen vakavuus tunnustetaan uskonyhteisöissä sekä väärinkäytösten ilmoittamiseen rohkaistaan (Raymond 2020; Royal Commission into... 2017b 289–290, 314; Calkins ym. 2015, 591).

Uskonnollisten johtajien välittämällä arvoilla, uskomuksilla ja käytänteillä voi olla merkittävä vaikutus turvallisen ympäristön ja tietoisuuden luomisessa. Uskonnolliset johtajat ovat vaikutusvaltaisessa asemassa, jossa johtajilla on mahdollisuus vaikuttaa lasten turvallisuutta edistävään kulttuuriin luomalla uskonyhteisöön moraalinen perusta sekä vaikuttaa yhteisön normeihin. (Zust ym. 2021ab, 2976–2977; Mcleigh & Taylor 2020, 4; Royal Commission into... 2017b, 315; Crisp ym. 2018, 105.)

Lasten suojelemiseksi uskonyhteisöissä tarvitaan sitoutumista ja toimia yksilö-, ihmissuhde-, yhteisö ja yhteiskunnan tasolla (Beste 2021, 47–48, Royal Commission into... 2017b, 601). Beste (2021, 48) esittää tutkimusartikkelissaan, että piispojen sitoutuminen lapsiturvallisen kulttuurin edistämiseksi vaihtelee Yhdysvalloissa ja maailmanlaajuisesti. Uskonnollisten johtajien tehtävä on sitouttaa ja osallistaa uskonyhteisön jäsenet lapsiturvallisen kulttuurin edistämiseen (Royal Commission into... 2017, 344). Johtajien tulisi luoda avointa toimintapolitiikkaa yhdessä yhteisön jäsenten, viranomaisten ja muiden maallisten toimijoiden kanssa (Raymond 2020, 632; Royal Commission into... 2017b, 294).

Uskonnollisten johtajien on puolustettava lasten oikeuksia ja tuettava lapsiturvallista kulttuuria tuomitsemalla kaikki käytännöt, jotka uhkaavat lapsen terveyttä niin fyysisesti kuin henkisesti (Michaelson ym. 2021, 3628; Royal Commission into... 2017b, 602). Sitoutumista lasten turvallisuuden uskonyhteisöissä voidaan lisätä avoimuuden ja osallistamisen kautta. Lasten turvallisuuteen liittyviä sitoumuksia voidaan sisällyttää julkisesti saatavilla oleviin lausuntoihin, menettelymalleihin ja politiikkaan. Kuninkaallisen komission tutkimusraportista käy ilmi, että useat uskonnolliset johtajat ovat näin menetelleet viime vuosina. Vuorovaikutus uskonyhteisöissä on oltava vastavuoroista. Tämä mahdollistaa uskonyhteisön jäsenille palautteen antamisen lasten turvallisuuteen liittyvissä asioissa. Lisäksi säännöllisen palautteen pyytäminen uskonyhteisön jäseniltä on tärkeää toimintamallien tehokkuuden arvioimiseksi. (Royal Commission into... 2017b, 319, 346.)

9.2 Lapsiin kohdistuvan väkivallan ehkäisy

Väkivalta on monisyinen ilmiö. WHO:n sosioekologinen malli kuvaa väkivallan riskitekijöitä päällekkäisinä ja vuorovaikutteisina (Krug ym. 2002, 12–13). Lapsen kasvuympäristö voi olla laaja, ja uskonyhteisön toimintaympäristön lisäksi on myös otettava huomioon lapsen muu kasvuympäristö, kuten koulu ja harrasteympäristö (Hope ym. 2019, 250; Salas-Wright ym. 2016, 877). Uskonyhteisöt eivät toimi irrallaan muusta yhteiskunnasta. Lapsiin kohdistuvan väkivallan riskitekijöitä uskonyhteisöissä tulisi tarkastella niin uskonyhteisön sisällä kuin sen ulkopuolella: yksilötasolla (mikrosysteemi), ihmissuhdetasolla (mesosysteemi), yhteisötasolla (ekosysteemi) ja yhteiskuntatasolla (Makrotasolla) (Beste 2021, 48).

Beste (2021) sekä Calkins ja kollegat (2015) ovat tarkastelleet lapsiin kohdistuvan seksuaaliväkivallan riskitekijöitä sosioekologisessa viitekehysessä katolisessa kirkossa. Calkins ja kollegat (2015)

ovat tutkineet Yhdysvalloissa pappien tekemiä lapsiin kohdistuvia seksuaaliväkivallan riskitekijöitä yksilö-, suhde- ja yhteisötasolla. Tulokset osoittavat, että uskonyhteisöissä väkivallan ehkäisemiseksi voidaan tehdä interventioita useilla eri tasoilla (Calkins ym. 2015, 591). Molemmissa tutkimuksissa on noussut esille erityisesti yhteisötason tekijät. Uskonyhteisön arvot, sosiaaliset normit ja kulttuuriset uskomukset sekä politiikka ja käytänteet voivat antaa suojaa lapsiin kohdistuvalta väkivallalta tai olla uhka lasten terveydelle (Beste 2021, 47–52; Calkins ym. 2015, 591.)

Myös Breyer ja MacPhee (2015, 314) ovat tutkineet ekologisen mallin pohjalta lapsiin kohdistuvan väkivallan riskitekijöitä yhteisötasolla. Tutkimustuloksissa vahvistui yhteisön merkitys osana lapsiin kohdistuvan väkivallan ehkäisemistä. Viitteitä yhteisön vaikutuksista on saanut myös Wolf ja Kepple (2019). He ovat tutkineet uskonnollisen osallistumisen yhteyttä lasten fyysisen väkivallan esiintyvyyteen alle 12-vuotiaiden kalifornialaisvanhempien keskuudessa sekä maakuntatasolla (N= 3 023). Tutkimustuloksissa on saatu viitteitä siitä, että vanhemmat, jotka osallistuvat uskonnolliseen toimintaan kurittavat lastaan ("Corporal punishment", piiskan antaminen paljaalla kämmenellä) useammin kuin vanhemmat, jotka eivät osallistu uskonnolliseen toimintaan. Tämä johtuu siitä, että uskonyhteisön normit voivat tukea lapsen fyysisen kurittamisen käyttöä. Kuitenkin vanhemmat, jotka asuvat maakunnassa, jossa uskonnollinen osallistuminen on yleistä kurittavat lastaan (piiskan antaminen paljaalla kämmenellä) harvemmin kuin vanhemmat, jotka asuvat maakunnassa, jossa uskonnolliseen toimintaan osallistuminen on yleisesti vähäisempää. Toisin sanoen yhteisölliset tekijät voivat vaikuttaa käyttäytymisen malleihin yksilötasolla. (Wolf & Kepple 2019, 3986–3990.)¹

1

Tutkimustulokset eivät kuitenkaan osoittaneet, että uskonnolliseen toimintaan osallistuvat vanhemmat käyttäisivät muita fyysisen väkivallan keinoja ("Physical abuse", lyöminen nyrkillä, potkiminen) muita vanhempia useammin. Tämän tutkimuksen termit "Corporal punishment" ja "physical abuse" poikkeavat katsauksen määritelmästä fyysinen väkivalta.

9.3 Lapsiin kohdistuva väkivalta uskonyhteisöissä

Lapsiin kohdistuva väkivalta uskonnollisissa yhteyksissä on monimuotoista. Lapsi voi altistua aikuisen tai muiden lasten tekemälle väkivallalle muun muassa kotona, uskonyhteisön sisällä, uskonnollisissa oppilaitoksissa, lastenkodeissa ja muissa uskonnollisissa toimintaympäristöissä (ks. esim. Zust ym. 2021ab; Dressing ym. 2021, 280–282; McLeigh & Taylor 2020, 5; Denney ym. 2018; Tishelman & Fontes 2017; Royal Commission into... 2017a, 314–315; Bottoms ym. 2015). Lisäksi lapsi voi kohdata väkivaltaa uskonyhteisön ja uskonnollisen toiminnan ulkopuolella esimerkiksi koulussa tai harrasteympäristössä. Lapsen uskonnollinen tausta voi olla myös yksi syy väkivallan kohteeksi joutumiselle (Michaelson ym. 2021, 3630–3631).

Uskontoon liittyvä lapsiin kohdistuva väkivalta on maailmanlaajuinen ilmiö, joka ei rajoitu vain tiettyyn kulttuuriin tai uskontoon (Oakley ym. 2019, 29). Uskontoon tai vakaumukseen liittyvää väkivaltaa on tutkittu vähän ja selkeää yhdenmukaista määritelmää käsitteelle ei toistaiseksi ole. Sille tarvitaan yhdenmukainen määritelmä, jotta se voidaan tunnistaa paremmin. (Oakley ym. 2019, 33; Oakley ym. 2017, 280.) Uskontoon on liitetty lapsiin kohdistuva fyysinen väkivalta, seksuaaliväkivalta, henkinen väkivalta ja lääketieteellinen laiminlyönti (Oakley ym. 2017, 276–277, 279; Tishelman & Fontes 2017, 123; Bottoms ym. 2015, 561–565).

Lapsiin voi kohdistua laaja joukko haitallisia uskontoon liittyviä käytänteitä, jotka aiheuttavat lapselle fyysisiä ja henkisiä traumoja. Tällaisia voivat olla muun muassa lasten ympärileikkaus, kieltäytyminen lääketieteellisestä hoidosta (sairautta hoidetaan esim. rukouksen avulla), uskonnolliset rituaalit, joissa lapsiin kohdistetaan väkivaltaa, esimerkiksi noituus, riivaus, pahan karkottaminen lyömällä tai käyttämällä muutoin fyysistä voimaa, polttamalla, viiltelemällä, nälkiinnyttämällä, eristämällä, laiminlyömällä lapsen perustarpeita. (Oakley ym. 2017, 276–277, 279; Bottoms ym. 2015, 564–570, 574.)

Uskontoa on käytetty monin eri tavoin lasten kontrolloimiseen ja uhkailuun, väkivallan pakottamiseen ja väkivallan paljastumisen estämiseksi. Uskonnollisia tekstejä, uskomuksia ja opetuksia on käytetty väkivallan oikeuttamiseen. (McLeigh & Taylor 2020, 5; Miller-Perrin & Perrin 2017, 70; Oakley ym. 2017, 276–277; Tishelman & Fontes 2017, 123–127, 129; Royal Commission into... 2017a, 444, 469; Bottoms ym. 2015, 561, 574.) Uskonnolliset opetukset voivat myös edistää lapsiin kohdistuvan väkivallan suvaitsemista, hyväksymistä ja jatkumista. Uskonyhteisöissä voidaan

mallintaa lapsille arvoja, joissa uhriutuminen ja toisen palveleminen on hyve (Michaelson ym. 2021, 3627; Segura-April 2016, 178). Uskonnolliset uskomukset vanhempien oikeuksista tai käsitkset avioliiton pyhydestä voivat edistää lähi- ja perheväkivallan suvaitsemista perheissä (Crisp ym. 2018, 105). Uskonyhteisöissä voidaan korostaa seksuaalista moraalittomuutta. Lapset, jotka ovat joutuneet seksuaaliväkivallan uhriksi voivat kokea tehneensä syntiä ja syyllistää itseään neitsyyden menettämisestä. Tämä voi estää lasta puhumasta asiasta ja sallia väkivallan jatkumisen. (Tishelman & Fontes 2017, 126.)

Toisten lasten tekemä väkivalta

Tutkimustulokset osoittavat, etteivät uskonnollisessa toiminnassa mukana olevat nuoret ole immuuneja väkivallalle. Salas-Wrightin ja kollegoiden (2016, 873,876) yhdysvaltalaisia lapsia koskevat tutkimustulokset viittaavat, että uskonnolliset lapset kohtaavat ongelmia, osallistuvat väkivaltaan ja muuhun riskikäyttäytymiseen (rikollisuus, päihteet). Myös Michaelsonin ja kollegoiden (2021) kanadalaisia lapsia koskevat tutkimustulokset ovat samansuuntaisia. Lasten itseraportointimenetelmän tulokset viittasivat nuorten osallistuvan ja kokevan väkivaltaa samassa määrin tai enemmän kuin uskonnolliseen toimintaan kuulumattomat nuoret. (Michaelson ym. 2021, 3623, 3627.)

Australian kuninkaallisen komission (Royal Comission into... 2017a) tutkimustulokset osoittavat, että monet (20 %) komission kuulemista seksuaaliväkivaltaa kokeneista lapsista olivat altistuneet muiden lasten, sekä poikien että tyttöjen tekemälle seksuaaliväkivallalle. Tutkimuksessa kuulluista seksuaaliväkivallan uhreista valtaosa (87 %) oli altistunut pojan tekemälle seksuaaliväkivallalle ja pienempi osa (16 %) tyttöjen tekemälle seksuaaliväkivallalle. Osa oli myös joutunut seksuaaliväkivallan uhriksi sekä pojan että tytön tekemänä. Lapset olivat altistuneet väkivallalle moninaisissa uskonnollisissa toimintaympäristöissä: uskonnollisissa kouluissa, uskonnollisissa laitoksissa (lastenkodit), jumalanpalveluspaikoissa tai muissa uskonnon harjoittamisen toimintaympäristöissä, lasten vapaa-ajan ja virkistystoiminnan toimintaympäristöissä, kuten leireillä. (Royal Comission into... 2017a, 19–20, 340.)

Grooming uskonyhteisöissä

On näyttöä siitä, että uskonyhteisöissä esiintyy käyttäytymistä, jossa väkivallan tekijät pyrkivät tarkoituksellisesti saamaan lapsen ja vanhempien luottamuksen. Lapsia, lasten vanhempia ja muita tukiverkostoja pyritään manipuloimaan ja kontrolloimaan moninaisin tavoin, jotta

väkivallan tekeminen helpottuu tai väkivallan ilmi tuleminen estyy. Tällaista käyttäytymisen ilmiötä kutsutaan termillä grooming. (Calkins ym. 2015, Royal Comission into... 2017a, 320, 462–465.) Australian kuninkaallisen komission kuulemista seksuaaliväkivallan uhrien kokemuksista on käynyt ilmi, että väkivallan tekijät ovat pyrkineet vaikuttamaan lapsen henkisesti. Lapsen mieleen on pyritty vaikuttamaan tavoin, mikä on saanut lapsen kokemaan itsensä erityiseksi tai kokemaan syyllisyyttä, että lapsi on väkivaltaan osallinen. (Royal Comission into... 2017a, 462–464.)

Uskonnollisissa instituutioissa seksuaaliväkivaltaan syyllistyneen henkilön korkea luottamusta ja kunnioitusta herättävä asema on liitetty grooming-menetelmien käyttämiseen. Papit ovat käyttäneet rippikäytäntöä hyväksi lasten suostutteluun, väkivallan helpottamiseksi tai estääseen väkivallan ilmi tulemisen. (Royal Comission into... 2017a, 444, 464.) Tällainen käyttäytyminen uskonyhteisöissä luottamushenkilöiden, kuten pappien toimesta voidaan nähdä Calkin sin ja kollegoiden (2015) sekä Australian kuninkaallisen komission (2017a) mukaan ”institutionaalisenä Groomingina” (Royal Comission into... 2017a, 462; Calkins ym. 2015, 591).

9.4 Lapsiin kohdistuvan väkivallan tunnistaminen uskonyhteisöissä

Useat tutkimukset osoittavat, että uskuntoon liittyvässä väkivallassa tekijä on lapselle yleensä tuttu tai luotettu henkilö, kuten lapsen vanhempi, sijaisvanhempi, muu sukulainen, opettaja, pappi tai muu uskonyhteisössä toimiva henkilö (ks. esim. Dressing ym. 2021; Royal Comission into... 2017a, 19,334; Tishelman & Fontes 2017, 125; Bottoms ym. 2015; 569–570). Bottoms ja kollegat (2015) ovat tutkineet Yhdysvalloissa uskuntoon liittyvän lasten väkivallan piirteitä lääketieteellisesti laiminlyönnistä, uskonnollisesta rituaalisesta väkivallasta (”ridding-evil”, yrityksistä päästää lapsi oletetusta pahasta) ja uskonnollisen auktoriteetin tekemästä väkivallasta. Kaikissa näissä väkivallan muodoissa lapsen todettiin altistuvan merkittäväälle fyysiselle väkivallalle, seksuaaliväkivallalle, henkiselle väkivallalle sekä laiminlyönnille. Valtaosa ”ridding-evil” tapauksista sekä lääketieteellistä laiminlyöntiä koskevista tapauksista on havaittu tapahtuvan lapsen kotona vanhempien toimesta, mihin liittyivät vahvat uskonnolliset uskomukset ja opetukset. (Bottoms ym. 2015, 561, 567–570, 574.)

Bottoms ja kollegat (2015) ovat todenneet tutkimuksessaan, että suhteessa lääketieteelliseen laiminlyöntiin ja rituaalisiin väkivaltatapauksiin, uskonnollisen auktoriteetin tekemissä

väkivaltatapauksissa seksuaaliväkivalta oli todennäköisempää. Lisäksi väkivallan havaittiin tapahtuvan todennäköisimmin uskonnollisissa ympäristöissä. Henkistä väkivaltaa todettiin merkittävästi enemmän rituaalisen väkivallan ja uskonnollisen auktoriteetin tekemissä väkivaltatapauksissa kuin lääketieteellisissä laiminlyöntitapauksissa. (Bottoms ym. 2015, 567–569, 589.) Myös useammassa muussa tutkimuksessa on saatu johdonmukaisesti näyttöä siitä, että uskonnollisissa tehtävissä toimivan henkilön seksuaaliväkivallan teon ympäristönä on toiminut yleisimmin uskonyhteisöjen toimitilat sekä pappien koti. (Dressing ym. 2021, 287; Denney ym. 2018, 6; Royal Commission into... 2017a, 22, 408, 420.)

9.4.1 Lapsiin kohdistuvan väkivallan todistaminen

Lapsiin kohdistuva väkivalta on vaikeasti tunnistettavaa. Uskontoon liittyvä henkinen väkivalta jättää harvoin näkyviä seurauksia, minkä vuoksi sitä on vaikea todistaa. Aikuiset voivat myös suhtautua lapsen kertomukseen epäilevästi. (Segura-April 2016, 177–178.) Bottoms ja kollegat (2015) ovat tarkastelleet 249 viranomaistahoille ilmi tulleita väkivaltatapauksia. Näiden tutkimustulosten perusteella silminnäkijän tunnustukset ja fyysiset todisteet todettiin harvinaisiksi. Vähiten todisteita todettiin uskonnollisissa tehtävissä toimivan henkilön tekemissä väkivaltatapauksissa, joissa seksuaaliväkivalta oli yleisintä. Seksuaaliväkivallan tekoa on helppo salata, koska se jättää harvoin todisteita. Seksuaaliväkivaltasyytösten tueksi riitti todennäköisimmin uhrien väitteet. Erityisesti uskonnollisissa tehtävissä toimivien henkilöiden tekemissä tapauksissa syytteet perustuivat kaksi kertaa todennäköisimmin uhrien kertomukseen. (Bottoms ym. 2015, 571–573.)

Lääketieteellisissä laiminlyöntitapauksissa todettiin vahvistavia todisteita eniten. Lääketieteellisiä todisteita esiintyi pääosin laiminlyöntitapauksissa, mutta myös uskonnollisissa tehtävissä toimivien henkilöiden syyllistymissä tapauksissa (21 %) sekä yli kolmasosassa rituaalisissa ("ridding-evil") väkivaltatapauksissa. Silminnäkijä- ja fyysiset todisteet olivat todennäköisimpiä rituaalisissa väkivaltatapauksissa, vaikkakin ne olivat harvinaisia. Viranomaiset pitivät uskonnollisissa tehtävissä olevien henkilöiden tekemää seksuaaliväkivaltaa vähiten uskottavana vähäisten todisteiden vuoksi. (Bottoms ym. 2015, 571–573.)

9.4.2 Uskonnollisissa tehtävissä toimivien henkilöiden tekemä seksuaaliväkivalta

Denney ja kollegat (2018) ovat tutkineet uskonnollisissa tehtävissä toimivien seksuaaliväkivallan tekoja protestanttisissa kristillisissä uskonyhteisöissä Yhdysvalloissa. Valtaosa seksuaaliväkivaltaan syyllistyneistä henkilöistä oli tutkimustulosten mukaan miespuolisia pappeja tai nuorisopastoreita (99 % miehiä ja naisia 1 %). Seksuaaliväkivaltaan syyllistyneiden uskonyhteisössä toimivien vapaaehtoisten osuus oli 20 %. Valtaosaan seksuaaliväkivalta rikoksista oli kontaktirikoksia (80 %), johon liittyi fyysisiä seksuaalisia tekoja. (Denney ym. 2018, 5–7.) Myös Dressingin ja kollegoiden (2021) tutkimustulokset Saksan katolisessa kirkossa ovat vastaavat. Lapsiin kohdistuvista seksuaaliväkivallan teoista 80 %:iin liittyi fyysinen seksuaalinen teko. (Dressing ym. 2021, 282.)

Australian kuninkaallisen komission (Royal Commission into... 2017a) tutkimustulokset ovat Denneyn ja muiden (2018) tutkimuksen kanssa samansuuntaisia. Komission tutkimustuloksissa uskonnollisissa instituutioissa lapsiin kohdistuvista seksuaaliväkivaltatapauksista oli 95 % miesten tekemiä ja 6 % naisten tekemiä. Uhreista pieni osa 2 % oli ilmoittanut miehen sekä naisen tekemästä seksuaaliväkivallasta. Komission kuulemat seksuaaliväkivallan uhrin (96 %) ovat kertoneet, että useimmat seksuaaliväkivaltaan syyllistyneet toimivat uskonnollisissa tehtävissä johtavassa tai autoritaarisessa asemassa muun muassa pappeina, pastoreina, diakoneina ja rabbeina (53 %). Tämän lisäksi on todettu, että seksuaaliväkivaltaan on syyllistynyt muita ammattihenkilöitä, kuten opettajia (23 %) ja perheissä työskenteleviä henkilöitä (13 %, ”residential care workers”). (Royal Commission into... 2017a, 19, 328, 334, 453.)

9.4.3 Uhrien ikä ja sukupuoli

Lapsiuhrien ikä lääketieteellisen laiminlyönnin ja rituaalisten (”ridding-evil”) väkivaltatapauksen kohdalla havaittiin olevan Bottomsin ja muiden (2015, 574) mukaan 5–7 vuotta, ja uskonnollisten auktoriteetin tekemissä tapauksissa 10–11 vuotta (249 tapauksesta). Australian kuninkaallisen komission tutkimustulokset (Royal Commission into... 2017a) sekä Dressingin ja kollegoiden (2021) tutkimustulokset ovat yhteneväisiä Bottomsin ja kollegoiden (2015) kanssa. Kuninkaallinen komissio, joka on tutkinut pääosin kristillisiä kirkkokuntia ja myös muita pienempiä uskontokuntia, havaitsi joitakin eroja eri uskontokuntien välillä siitä, milloin lapsi oli joutunut ensimmäisen kerran väkivallan uhriksi. Tutkimuksessa kuultujen 4 029 uhrin mukaan seksuaaliväkivaltaa kokeneiden lasten yleisin keski-ikä oli 10–14 vuotta. (Royal Commission into... 2017a, 17, 30, 34, 50–55, 309–310.)

Dressingin ja kollegoiden (2021) tutkimuksessa 3677 lapsen todettiin joutuneen papin tekemän seksuaaliväkivallan uhriksi. Puolet lapsista oli alle 14-vuotiaita ensimmäisen seksuaaliväkivalta tilanteen tapahtuessa, keski-ikä oli 12 vuotta. (Dressing ym. 2021, 281.)

Bottomsin ja kollegoiden (2015, 569, 574) tutkimuksessa uskontoon liittyvälle väkivallalle altistui-
vat sekä tytöt että pojat. Puolestaan Australian kuninkaallisen komission tutkimuksessa (Royal Co-
mission into... 2017a) uskonnollisissa instituutioissa tapahtuvista seksuaaliväkivallan uhreista
enemmistö oli poikia (70 %) ja vähemmistö tyttöjä (30 %). Myös kaikissa muissa institutionaalisissa
yhteyksissä (ei uskonnolliset yksiköt, jotka tarjoavat toimintaa, palveluita lapsille esim. koulu, har-
rastustoimintaa tarjoavat järjestöt) seksuaaliväkivallan uhreista isompi osuus kohdistui poikiin (64
) ja pienempi osuus tyttöihin (35 %). Tutkimuksessa alle viisi oli määritellyt itsensä muun suku-
puoliseksi. (Royal Commission into... 2017a, 310.) Dressingin ja kollegoiden (2021) tutkimustulokset
ovat samankaltaisia Australian kuninkaallisen komission kanssa. Seksuaaliväkivallan uhreista 63 %
oli poikia ja tyttöjä 35 % (2 % sukupuolta ei ollut määritelty). (Dressing ym. 2021, 281.)

Bottomsin ja kollegoiden (2015) tutkimustuloksia verrattaessa Dressingin ja kollegoiden (2021) ja
Australian kuninkaallisen komission tuloksiin on huomioitava tutkimusten metodiset tekijät. Bot-
tomsin ja kollegoiden (2015) tutkimus kattaa seksuaaliväkivallan lisäksi myös lääketieteellisen lai-
minlyönnin ja uskonnolliset rituaalit, joihin syyllistyivät todennäköisimmin vanhemmat. Lapsiin
kohdistuvaan väkivaltaan on liitetty tilannekohtainen komponenttien malli (Guerzoni 2018, 87).
Väkivallan tekijällä on näin ollen mahdollisuus kontaktiin yhtä lailla tyttöihin kuin poikiin. Lisäksi
Bottomsin ja kollegoiden (2015) otos ei rajoitu ainoastaan katoliseen instituutioon (Bottoms ym.
2015, 561, 567–570).

Dressingin ja kollegoiden (2021) tutkimustulokset antavat puolestaan viitteitä ainoastaan pappien
ja diakonien tekemästä lapsiin kohdistuvasta seksuaaliväkivallasta katolisessa instituutiossa. Aiem-
missä tutkimuksissa (ks. esim Terry ym. 2011, 10; Murphy ym. 2009; John Jay College of Criminal
Justice, 2004) on saatu johdonmukaista näyttöä siitä, että katolisissa instituutioissa pojat altistuvat
väkivallalle enemmän kuin tytöt. Dressingin ja kollegoiden (2021, 281) tutkimustulokset ovat yh-
denmukaisia näiden kanssa. Myös Australian kuninkaallisen komission (2017a) tutkimustulokset
Katolisen instituution osalta ovat samankaltaiset. Katolisen kirkon seksuaaliväkivallan uhreista poi-
kien osuus oli huomattavasti isompi (78 %) kuin tyttöjen (22 %). Australian kuninkaallinen komissio

esittää tutkimuksessaan, että poikien isompi altistuminen seksuaaliväkivallalle uskonnollisissa instituutioissa voi johtua tilannekohtaisesta mallista eli aiemmin on suosittu yksisukupuolisia laitoksia ja kouluja, jolloin riski poikiin kohdistuvaan seksuaaliväkivaltaan on kasvanut. Toiseksi komission mukaan tutkimukset ovat osoittaneet, että seksuaaliväkivallan tekijöillä, jotka kohdistavat väkivallan poikiin perheen ulkopuolella, on havaittu olevan enemmän uhreja kuin tyttöihin kohdistuvilla väkivallan tekijöillä. (Royal Comission into... 2017a, 310–311.)

Komission mukaan on kuitenkin näyttöä siitä, että tytöt altistuvat seksuaaliväkivallalle poikia todennäköisemmin kotiympäristössä sekä uskonyhteisöissä (Royal Comission into... 2017a, 310). Samansuuntaista näyttöä on saatu myös aiemmin (ks. esim. Terry ym. 2011, 122). Lisäksi komissio on todennut, että tutkimus on antanut viitteitä siitä, että nykyaikaisissa uskonnollisissa instituutioissa myös tytöt altistuvat todennäköisemmin seksuaaliväkivallalle (Royal Comission into... 2017a, 310).

9.5 Lapsiin kohdistuvan väkivallan tunnistamisen esteet uskonyhteisöissä

On esitetty näyttöä siitä, että uskonnollisten instituutioiden kulttuuri- ja valtarakenteet ovat vaikuttaneet merkittävästi siihen, että lapsia ei ole kyetty suojelemaan väkivallalta (Beste 2021, 47; Dressing ym. 2021, 284, 287, 290; Michaelson ym. 2021, 3627–3631; Tishelman & Fontes 2017, 124–126; Bottoms ym. 2015, 574–575). Uskonnollisten instituutioiden ja uskonyhteisöjen hallinto eli uskonyhteisöjen toimintaa ohjaava politiikka, rakenteet ja järjestelmät vaikuttavat päätöksentekoprosesseihin ja käytänteisiin siitä, miten lapsia suojellaan ja lapsiin kohdistuvaan väkivaltaan vastataan (Dressing ym. 2021, 290; Royal Comission into... 2017b, 320–321).

Uskonyhteisön johtajat ovat vastuussa uskonyhteisöjen hallintorakenteista. Tutkimukset osoittavat, että näissä voi olla huomattavia eroja. Australian kuninkaallisen komission (Royal Comission into... 2017b, 321) tutkimuksesta käy ilmi, että osa uskonyhteisöistä ovat kansallisesti toimivia ja hierarkkisia ja osa puolestaan paikallisesti toimivia, riippumattomia tai järjestäytyneitä. Pienissä uskonyhteisöissä uskonnolliset johtajat voivat vastata yksin lapsiin kohdistuvasta väkivallasta (Bottoms ym. 2015, 575). Osalla uskonnollisista instituutioista hallintorakenteet ovat hajautetut, jolloin uskonyhteisön johtajilla on paljon harkintavaltaa, mutta ilmoitusvelvollisuus päätöksistä ja toimista laajemmin uskonyhteisössä tai asiaankuuluvalla toimielimelle voi olla vähäiset (Beste 2021, 47, 52; Royal Comission into... 2017b, 321; Bottoms ym. 2015, 575). Nämä hallintorakenteiden erot vaikuttavat uskonyhteisöissä toteutuvaan vastuun ja avoimuuden tasoon. Tämä vaikuttaa

siihen, miten väkivalta uskonyhteisöissä tunnustetaan, väkivalta kyetään tunnistamaan ja siihen reagoimaan asianmukaisin toimin. (Beste 2021, 47, 52; Dressing ym. 2021, 287, 290; Royal Commission into... 2017b, 320–321.)

9.5.1 Uskonnollisten johtajien vastuuvollisuus

Lapsiturvallisen kulttuurin edistämiseksi ja organisatoriseen rakenteeseen liittyvien riskitekijöiden poistamiseksi uskonnollisilta johtajilta edellytetään toiminnassa johdonmukaisuutta, avoimuutta, vastuullisuutta, harkintakykyä sekä riskienhallintaa. (Royal Commission into... 2017b, 320). Uskonnollisten johtajien vastuuvollisuus lasten turvallisuuteen liittyvässä päätöksenteossa nousee tutkimuskirjallisuudessa vahvasti esille.

Uskonyhteisöissä lapsiin kohdistuva väkivalta voidaan pitää tarkoituksenmukaisesti uskonyhteisön sisällä. Väkivalta voidaan kieltää, siitä vaietaan ja sitä peitellään. (Beste 2021, 52; Dressing ym. 2021, 287, 290; Michaelson ym. 2021, 3631; Raymond 2020, 619; Harper & Perkins 2018, 33; Royal Commission into... 2017a, 265.) Useissa tutkimuksissa on nostettu esille, että lapsiin kohdistuvaa seksuaaliväkivaltaa ei ole uskonyhteisöissä tunnustettu ja siitä ei ole ilmoitettu viranomaisille, vaikka sitä on epäilty ja siitä on ollut uskottavia todisteita (Beste 2021, 52; Dressing ym. 283–284, 287; Raymond 2020, 625; Harper & Perkins 2018, 32–33; Royal Commission into... 2017a, 26, 265). Uskonnolliset johtajat ovat asettaneet kirkon edun lasten edun edelle. Seksuaaliväkivaltaan syyllistyneitä pappeja on siirretty hiippakunnista toiseen, eikä pappien tekemistä rikoksista tai rikoksen epäilyistä ollut ilmoitettu viranomaisille tai uudelle hiippakunnalle. Tämä on mahdollistanut lapsiin kohdistuvan seksuaaliväkivallan jatkumisen uskonyhteisössä. (Beste 2021, 52; Dressing ym. 2021; 287; Raymond 2020, 619, 625.) Uskonnolliset johtajat eivät myöskään ole ottaneet asianmukaisesti huomioon uhrien tarpeita ja uhreille aiheutuvia haittoja (Beste 2021, 52; Royal Commission into... 2017a, 26, 736).

Dressingin ja kollegoiden (2021) tutkimus vahvistavaa näyttöä siitä, että uskonyhteisöissä ilmenee salailun ja vaikenemisen kulttuuri organisatorisissa rakenteissa. Tutkimuksessa käytettyjä lapsiin kohdistuvaa seksuaaliväkivaltaa koskevia asiakirjoja oli muutettu repimällä sivuja irti ja lisäksi asiakirjoja puuttui. (Dressing ym. 2021, 285, 288.) Myös Raymond (2020) nostaa tutkimusartikkelissaan esille, että on havaittu useita yhteyksiä, joissa uskonnolliset johtajat ovat hallinnoineet

salaisia arkistoja alaikäisistä seksuaaliväkivallan uhreista. Arkistoja on käytetty vain sisäisesti kirkon edun ajamiseen, uhrien vaijantamiseksi ja tilanteen hallitsemiseksi. (Raymond 2020, 625, 654.)

Lisäksi Harper ja Perkins (2018) viittaavat tutkimuksessaan Irlannin katolisen kirkon arkkihiippakuntaa koskeviin tutkimusraportteihin (Murphy ym. 2005; Murphy ym. 2009; Ryan 2009). Näistä on noussut esille, että ilmoittamiskäytänteet uskonyhteisöissä eivät ole olleet yhdenmukaisia ja seksuaaliväkivallasta ilmoittaminen on ollut epäjohdonmukaista. Rikoksentekijän henkilöllisyys on vaikuttanut seksuaaliväkivallasta ilmoittamiseen. Tapausten käsittelemisessä on pyritty minimoimaan kirkolle aiheutuva haitta, joka on suojannut seksuaaliväkivaltaan syyllistyneitä lasten sijaan. (Harper & Perkins 2018, 33.)

Dressingin ja kollegoiden (2021, 284, 289–290) tutkimustuloksissa on havaittu viitteitä, että kirkon hallintorakenne ja papiston haluttomuus käsitellä seksuaaliväkivallan ennaltaehkäisyyn liittyviä kysymyksiä ovat vaikeuttaneet seurakunnissa suojelusuunnitelmien toteutumista. Lapsiin kohdistuva väkivalta tulisi tunnustaa institutionaalisenä ongelmana, johon voidaan vaikuttaa muun muassa muuttamalla niiden hallinnollisia rakenteita (Beste 2021, 47; Dressing ym. 2021, 284, 289–290).

9.5.2 Uskonyhteisön legitimizeetti väkivallan esiintulemisen esteenä

Lapsiin kohdistuvan väkivallan ilmi tulemisen esteeksi uskonyhteisöissä on havaittu yhtenä merkittävänä tekijänä uskonyhteisön legitimizeetti. Uskonyhteisön jäsenten velvollisuudentunto yhteisön arvoja ja sääntöjä kohtaan voi olla este väkivallan tunnistamiselle uskonyhteisöissä. Useissa tutkimuksissa on todettu, että lapset ja lähisuhdeväkivaltaa perheissä kokeneet ovat vaienneet väkivallasta uskonnollisten paineiden vuoksi. Lapset ja perheet ovat kokeneet tuottavansa häpeää uskonyhteisölle ja pelänneet, että uskonyhteisö hylkää heidät. Häpeän, pelon ja syyllisyyden vuoksi lasten ja lähisuhdeväkivaltaa perheissä kokeneiden on vaikea uskoutua ja hakeutua tarvittavan tuen piiriin. Lapset vaijenevat väkivallasta kuukausia tai useita vuosia, valtaosa lapsuudessa koe-tusta väkivallasta tuodaan ilmi vasta aikuisena. (Crisp ym. 2018, 101, 103; Royal Comission into... 2017a, 280, 517-527,538; Zust ym. 2017, 677-678; Tishelman & Fontes 2017, 123, 126; Gilgun & Anderson 2016, 691.)

Väkivallan tunnistamisen esteinä uskonyhteisöissä ovat riittämättömät viralliset keinot, joiden avulla lapsi voi kertoa väkivallasta. Toisena tekijänä uskonnollisissa tehtävissä toimivien

henkilöiden epäasiallinen suhtautuminen lapsen kertoessa väkivallasta. (Royal Comission into... 2017a, 531–532.) Lapsen väkivallan puheeksi ottamista ja siitä ilmoittamista uskonyhteisöissä on estänyt tekijän nauttima auktoriteetti. Lapsella ei ole ollut ketään aikuista kenelle kertoa väkivallasta. Esimerkiksi kaikilla aikuisilla lapsen elämässä on ollut suhde väkivallan tekijään. Lapsi on elänyt eristäytyneessä uskonyhteisössä tai uskonnollisessa laitoksessa, jossa kontaktit ovat rajoittuneet uskonyhteisön tai laitoksen toimintaympäristössä oleviin ihmisiin. (Royal Comission into... 2017a, 25, 280, 518, 541–546; Tishelman & Fontes 2017, 125.)

9.5.3 Sosiaalinen asema väkivallan mahdollistajana

Tutkimuksissa esiintyy johdonmukaisesti viitteitä siitä, että uskonnollissa tehtävissä toimivien autoritaarinen asema on osaksi mahdollistanut lapsiin kohdistuvan väkivallan. Uskonyhteisön arvot, uskonyhteisön jäsenten vahva sisäistetty moraalit ja luottamus uskonyhteisön johtajia ja muita autoritaarisessa asemassa olevia henkilöitä kohtaan voi vaikuttaa siihen, että lapsiin kohdistuvaa väkivaltaa uskonyhteisöissä ei tunnusteta. Perheiden ja uskonyhteisön jäsenten voi olla vaikea hyväksyä ja uskoa uskonnollisessa autoritaarisessa asemassa olevan henkilön syyllistyvän väkivaltaan lapsia kohtaan. (Harper ym. 2020, 14-141; Harper & Perkins 2018, 35; Royal Comission into... 2017a, 23, 445–446; Minto ym. 2016, 6–15.)

Minto ja kollegat (2016) ovat tutkineet ammatillisen ja institutionaalisen lojaaliuden vaikutuksia lasten seksuaaliväkivaltasyytöksiin. Tutkimustulokset viittaavat, että väkivaltaa epäilevät ja havaitsevat todennäköisemmin henkilöt, jotka eivät ole uskonnollisia. Uskonnolliset henkilöt (katoliset sekä ei-katoliset kristityt) suhtautuivat esitettyyn väitteeseen epäilevämmän kuin ei-kristityt (henkilöt, jotka eivät kuuluneet kristilliseen uskontokuntaan tai eivät olleet uskovaisia). Uskonnolliset henkilöt pitivät pappia uskottavampana kuin uhria. Lisäksi havaittiin, että katolilaiset, joilla oli vahva uskonnollinen identiteetti, suhtautuivat papin syyllisyyteen epäilevämmän uskottavista todisteista huolimatta verraten ei-katolisiin kristittyihin. (Mts. 2016, 6–15.)

Harper ja kollegat (2020) ovat tutkineet myös moraalisten perusteiden, sosiaalisen aseman ja ryhmän sisäisen identifikaation vaikutuksia aikomuksiin ilmoittaa lapseen kohdistuvasta seksuaaliväkivallasta Englannin kirkon piirissä. Tulokset uskonnollisen identiteetin vaikutuksista ovat hyvin samansuuntaisia Mintonin ja kollegoiden (2016) tutkimuksen kanssa. Englannin kirkon jäsenet suhtautuivat esitettyyn väitteeseen huomattavasti epäilevämmän, kun syytetty oli pappi (verraten

kirkon muuhun henkilökuntaan tai jalkapallovalmentajaan). Lisäksi kirkon jäsenillä todettiin olevan suurempi kynnys ilmoittaa seksuaaliväkivallasta, jos syytetty oli pappi. Uskonnottomien verrokki-ryhmässä ryhmään kuulumattomuudella ei ollut merkitystä väitteen uskottavuuden ja ilmoittamisaikeiden suhteen. (Harper ym. 2020, 133–140.)

Harper ja Perkins (2018, 36) ovat nostaneet aiemmassa tutkimuksessa esille näkökulman siitä, että uskonyhteisön sisäisen järjestelmän oikeuttamismotiivia voidaan liioitella lasten edun vastaisesti, kun henkilöt kokevat uhkaa yhteisönsä asemasta ja legitimiudesta. Tätä näkökulmaa tukevat myös Australian kuninkaallisen komission tutkimustulokset uhrien kokemuksista. Tulokset osoittavat, että lasten kertoessa seksuaaliväkivallasta uskonnolliselle johtajalle tai muille uskonnollisissa tehtävissä toimiville henkilöille, lasta ei ole uskottu ja lasta on jopa syyllistetty muun muassa tekijän autoritaarisen aseman vuoksi. (Royal Commission into... 2017a, 25, 280, 458, 539, 543.) Uskonnollisten henkilöiden kollektiivisuus voi vahvistaa psykologista epäuskottavuutta väkivaltasyytöksiin ja vaikuttaa päätöksentekoprosesseihin. Lapsen kertoessa papin tekemästä seksuaaliväkivallasta uskonyhteisön sisällä yleisimmin asiaa käsittelee korkeassa asemassa oleva henkilö, joka todennäköisimmin tuntee myös syytetyn. (Minto 2016, 12–15.) Merkittävässä uskonnollisessa asemassa toimiva henkilö voi katsoa seksuaaliväkivallasta ilmoittamisen uskonyhteisön sisällä epälojaalina (Harper ym. 2020, 140).

Harperin ja kollegoiden (2020) sosiaalista valta-asemaa koskevat tutkimustulokset vahvistivat myös näyttöä siitä, että henkilöt, jotka pitävät sosiaalista eriarvoisuutta oikeudenmukaisena ja näkevät, että siihen ei tulisi puuttua ulkopuolisin voimin, oli yhteydessä uskonyhteisön sisäisen auktoriteetin kunnioittamiseen. Nämä henkilöt kokevat parempana ratkaista ristiriidat uskonyhteisössä sisäisesti. Harperin ja kollegoiden (2020) mukaan tämä voi selittää, miksi sosiaalinen valta-asema vaikuttaa merkittävästi väkivallasta ilmoittamisen päätöksentekoprosesseihin ja miksi väkivallan peittelyä voi tapahtua uskonyhteisöissä. (Mts. 2020.)

9.5.4 Psykologisiin teorioihin perustuvat mallit ilmoituskäytänteiden parantamiseksi

Harper ja Perkins (2018) väittävät, että uskonyhteisöjen käytänteet väkivallan ilmoittamisesta perustuvat psykologisiin prosesseihin. Uskonyhteisön jäsenillä voi olla tiedostamattomia syitä lapsiin kohdistuvan väkivallan ilmoittamatta jättämiseen. Uskonyhteisön jäsenten moraaliset ominaisuudet voivat osaksi vaikuttaa uskonyhteisön jäsenten aikomuksiin ilmoittaa seksuaaliväkivallasta.

Ihmisillä on automaattisia tunnereaktioita tietynlaisiin ärsykkeisiin, jotka ihminen järkeistää aktiivisen tietoisien ajattelun kautta. Esimerkkinä Harper ja Perkins (2018) esittävät seksuaaliväkivallasta syytettyjen vähättelyn uskonyhteisöissä. Syytettyjen vähättely on rationaalinen perustelu automaattiselle negatiiviselle tunnereaktiolle, joka johtuu uhasta, jonka väite aiheuttaa uskonyhteisölle. (Mts. 2018, 37–38.)

Systeeminen perusteluteoria (SJT) sekä moraalisen perusteiden teoria (MFT) voivat Harperin ja Perkinsin (2018, 35-39) mukaan mahdollistaa menetelminä kannustavamman keinon tunnistaa ja ilmoittaa lapsiin kohdistuvasta väkivallasta. Viestinnällä voidaan vaikuttaa uskonyhteisön jäsenten asenteisiin (Harper ja Perkins 2018, 37; Breyer & MacPhee 2015, 128). Harper ja Perkins (2018) näkevät, että systeemistä perusteluteoriaa hyödyntämällä esimerkiksi viestinnässä, pystytään vaikuttamaan henkilöiden halukkuuteen ilmoittaa väkivallasta. He esittävät, että lähestymistapa, jossa viestitään yleistävästi uskonyhteisön järjestelmästä, koetaan uhkaavana viestinnän lähestymistapa. Tämä voi saada uskonyhteisön jäsenet puolustavalle kannalle. Puolestaan lähestymistapa, joka lieventää uhkakuvan muodostumista voi saada uskonyhteisön jäsenet herkemmin ilmoittamaan väkivallasta viranomaisille. (Harper ja Perkins 2018, 37.)

9.6 Uskonyhteisöissä toimivien kouluttaminen

Lapsiturvallisen kulttuurin edistäminen uskonyhteisöissä edellyttää, että kaikilla uskonnollisissa tehtävissä toimivilla henkilöillä on riittävästi asianmukaista tietoa ja käytännön taitoja vastuulliseen ja eettisesti hyvään toimintaan (Royal Commission into... 2017b, 367, 371–372; Gilgun & Anderson 2016, 690; Segura-April 2016, 180). Lasten suojelemiseksi ja lapsiturvallisen kulttuurin edistämiseksi uskonyhteisöjen tulisi sisällyttää toimiin koulutusvelvoitteet. Säännöllistä koulutusta lasten turvallisuuskäytäntöihin- ja politiikkaan on tarjottava kaikille uskonnollisissa tehtävissä toimiville henkilöille riskitilanteiden tunnistamiseksi ja niihin reagoimiseksi. (Royal Commission into... 2017b, 350, 371–372.)

Tutkimukset osoittavat, että uskonnolliset instituutiot tarjoavat ja edellyttävät uskonyhteisöissä toimivien henkilöiden kouluttautumista lasten turvallisuuteen yhä enemmän (Guerzoni 2018, 86; Royal Commission into... 2017b, 357). On kuitenkin havaittu, että uskonnollisten instituutioiden sitoutuminen ja toimet uskonnollisissa tehtävissä toimivien henkilöiden kouluttamiseksi ovat

edelleen riittämättömät (Zust ym. 2021ab, 2978–2979; Beste 2021, 52; Royal Comission into... 2017b, 368; Zust ym. 2017, 684).

Uskonnollisten instituutioiden tarjoama koulutus ei anna uskonnollisissa tehtävissä toimiville henkilöille ja vapaaehtoisille riittäviä valmiuksia lastensuojelu- ja ennaltaehkäiseviin käytäntöihin (Guerzoni 2018, 93; Royal Comission into... 2017b, 357). Uskonyhteisöissä työskentelevien ammatillisen koulutuksen tarjonnassa ja tasossa on todettu myös huomattavaa vaihtelua (Royal Comission into... 2017b, 357). O'Leary ja kollegat (2020, 1214) ovat nostaneet kirjallisuuskatsauksessaan esille, että imaamit olivat saaneet neuvonta- ja mielenterveyskoulutusta muita pappeja harvemmin. Australian kuninkaallisen komission (Royal Comission into... 2017b) tutkimushavainnot ovat antaneet viitteitä siitä, että lasten turvallisuutta koskeva peruskoulutus on ollut riittämätöntä tai sitä ei ole järjestetty lainkaan. Lisäksi säännöllistä ammatillista koulutusta ja tukea yksilön omaan toimenkuvaan ja laajemmin uskonyhteisön toimintaan on ollut vähän. Tämä on vaikuttanut muun muassa siihen, että väkivaltaa ei ole tunnistettu ja kyetty reagoimaan asianmukaisella tavalla. (Royal Comission into... 2017b, 357–360, 368.)

Dressing ja kollegat (2021) ovat havainneet tutkimuksessaan myös viitteitä koulutusvelvoitteiden toimeenpanon ilmeisistä ongelmista. Ennaltaehkäisyohjelmia on toteutettu 27 katolisessa hiippakunnassa vuodesta 2010. Kuitenkaan vielä 2016 vuoteen mennessä kaikki papit eivät olleet saaneet tarvittavaa koulutusta. Pappien tekemiin seksuaaliväkivaltapauksiin on vastattu sisällyttämällä teologisiin kouluihin ja pappiskoulutukseen seksuaaliväkivaltaa koskevia koulutusmoduuleja ja opintokokonaisuuksia. Dressing ja kollegat (2021) ovat havainneet tutkimustuloksissaan lisäksi viitteitä siitä, että pappien koulutuksissa on käsitelty vähän seksuaalisuuteen ja seksuaaliseen identiteettiin liittyviä kysymyksiä. Tämä voi mahdollisesti lisätä alttiutta seksuaaliväkivaltakäyttämisen riskille. (Mts. 2021, 284, 289–290.)

Parisuhdeväkivaltaa koskevissa tutkimuksissa on noussut esille, että pastorit tiedostavat ja kokevat ammatilliset valmiutensa sekä saamansa koulutuksen riittämättömäksi lapsia ja perheitä koskevasta väkivallasta. Pastorit tunnistivat omat ammatillisen osaamisen rajat ja ohjasivat uskonyhteisön jäsenet muiden asiansa osaavien ammattilaisten piiriin. Myös uskonyhteisön jäsenet toivoivat uskonnollisissa tehtävissä toimiville henkilöille täydennyskoulutusta, jotta väkivaltaan voidaan puuttua paremmin. (Zust ym. 2021ab, 2977, 2978–2979; Zust ym. 2017, 684.)

Lasten ja perheiden avun hakeminen

Lapsiin kohdistuvissa väkivaltatapauksissa lapset ja perheet kääntyvät todennäköisimmin viranomaisen sijaan uskonyhteisöissä toimivien henkilöiden puoleen. Tishelmanin ja Fontesin (2017, 123) tutkimustuloksista käy ilmi, että lapset ja perheet hakevat seksuaaliväkivaltilanteissa apua papistolta. On myös näyttöä siitä, että parisuhdeväkivaltilanteissa vanhemmat eivät uskalla kääntyä viranomaisten puoleen lastensuojelutoimien pelon vuoksi (Zust ym. 2017, 676–677). Bottoms ja kollegat (2015) nostavat tutkimuksessaan esille, että lapsiin kohdistuva väkivalta tulee oikeus- ja sosiaaliviranomaisten tietoon todennäköisimmin tapauksissa, joissa väkivaltarikos on erityisen törkeä ja vastikään tapahtunut. Esimerkiksi seksuaaliväkivallasta ilmoitetaan todennäköisimmin enemmän yksityisissä terapiatilanteissa kuin oikeusviranomaisille. (Bottoms ym. 2015, 565, 576.)

Lasten ja perheiden luottamus uskonnollisia johtajia ja uskonnollisissa tehtävissä toimivia henkilöitä kohtaan antaa uskonyhteisöille merkittävän mahdollisuuden tukea ja ohjata apua tarvitsevat viranomaisten puoleen asianmukaisen avun saamiseksi ja saattamaan väkivallan tekijät oikeudelliseen vastuuseen (Tishelman & Fontes 2017, 123).

Uskonnollisissa tehtävissä toimivien ammattilaisten palvelutyön tukijärjestelmä

Lasten suojelemiseksi uskonyhteisön johtajien kouluttamiseen ja osallistamiseen tulisi panostaa. Uskonnollisten johtajien tulisi kehittää työskentelymalleja, jotka sisältävät väkivallan ennaltaehkäisyä, toimintatapoja, menettelyitä ja väkivaltasyytösten käsittelyä koskevia asioita. Australian kuninkaallinen komissio (Royal Commission into... 2017b) esittää suosituksen palvelutyön tukijärjestelmän kehittämisestä uskonyhteisöissä. Lasten turvallisuutta voidaan edistää tukijärjestelmän avulla, joka kattaa kaikkien uskonnollisissa tehtävissä toimivien henkilöiden työnohjauksen, mentoroinnin, vertaistuen ja konsultoinnin. Uskonnollisten johtajien tulisi luoda työskentelymenetelmiä, moniammatillisia verkostoja, jonka kautta johtajat voivat saada ammatillista asiantuntemusta lasten suojeluun ja turvallisuuteen liittyvissä kysymyksissä henkilöiltä, joilla on erilainen ammatillinen tausta. (Mts. 2017b, 319.)

Uskonyhteisöissä tulisi varmistaa, että tukijärjestelmä kattaa myös uskonnollisissa tehtävissä toimivien palvelutyön valvonnan ja säännöllisen arvioinnin. Sen lisäksi, että uskonnolliset johtajat

ovat vastuussa asianmukaiselle toimielimelle tai viranomaiselle, riippumattomasti koulutetun ammattilaisen tulisi valvoa ja arvioida kaikkien palvelutyötä. (Royal Commission into... 2017b, 325, 365.)

9.7 Taustojen tarkistus

Seulonta- ja akkreditointiprosessi tulisi olla uskonyhteisöissä vakiintunut käytäntö kaikkien uskonnollisiin tehtäviin hakeutuvien henkilöiden soveltuvuuden varmistamiseksi. (Raymond 2020, 645; Royal Commission into... 2017b, 356–357.) Guerzonin (2018) empiirisen tutkimuksen 34 papin otoksessa (Australian anglikaaninen kirkko) lähes 30 prosenttia viittasi seulonta- ja akkreditointiprosessiin ennaltaehkäisevänä lapsia suojaavana käytänteenä. Käytännettä ilmoitti käyttäneensä yhdeksän, joista viisi oli kirkkoherroja tai seurakunnista vastaavia pappeja. Guerzonin (2018) mukaan papit kuitenkin kyseenalaistivat akkreditointiprosessin luotettavuutta. (Guerzoni 2018, 90–91.)

Guerzoni (2018) tarkastelee akkreditointiprosessin luotettavuutta viitaten useaan kirjallisuuden lähteeseen. Poliisi- ja suositustarkastukset tarkoittavat pääosin rekisterintarkistuksia, jotka eivät ole hänen mukaansa riittäviä tutkijoiden ehdottamiin suosituksiin nähden. Akkreditointiprosessi ei ole myöskään yhdenmukainen. Papin soveltuvuutta tehtävään seulotaan psykologisilla testeillä, mutta uskonnollisiin tehtäviin hakevien vapaaehtoisten henkilöiden kohdalla psykologisia testejä ei käytetä. (Guerzoni 2018, 91.)

Australian kuninkaallisen komission (Royal Commission into... 2017b) tutkimustulokset viittaavat, että valtaosassa uskonnollisista instituutioista vaaditaan kansallinen rikosrekisterintarkastus (Working With Children Check, WWCC) kaikilta uskonnolliseen toimintaan hakeutuvilta henkilöiltä. Virkaa hakevien pappien soveltuvuutta seulotaan myös valtaosassa instituutioista psykologisilla testeillä, jotka kattavat psykoseksuaalisen arvioinnin. Komissio esittää kliinisen psykologin, tohtori Geradine Robinsonin asiantuntijuuteen pohjautuen, että seulontamenetelmän tulisi olla monialaista. Psykologiset testit toimivat osana monialaista seulontamekanismia. Geradine on ehdottanut, että psykologisten testien lisäksi uskonnollista virkaa hakevien henkilöiden soveltuvuutta tulisi arvioida seuraavien seulontamenetelmien avulla: henkilön lääketieteellinen arvio, neuropsykologin arvio, psykososiaalinen haastattelu, strukturoitu psykoseksuaalinen arvio ja hengellinen arvio. Komissio pitää tätä monitieteistä lähestymistapaa myös suositeltavana. (Mts. 2017b, 353–357.)

Monitieteisen lähestymistavan suositeltavuutta tukee myös Calkinsin ja kollegoiden (2015) tutkimustulosten havainnot. Pappien hyväksikäytön historia havaittiin merkittäväksi yksilötason riskitekijäksi seksuaaliväkivallalle. Seksuaaliväkivaltaan syyllistyneillä papeilla oli seitsemän kertaa todennäköisemmin hyväksikäytön historiaa kuin verrokkiryhmän papeilla. Calkins ja kollegat (2015) ovat tarkastelleet tutkimustuloksiaan muihin aiemmin tehtyihin tutkimuksiin. Näiden pohjalta he ovat tehneet havainnon, että vaikka lapsuudessa koettu seksuaaliväkivalta saattaa lisätä riskiä seksuaaliselle riksikäyttäytymiselle, sillä ei ole suoraa syyuhdetta aikuisuudessa tehtyihin seksuaaliväkivalta rikoksiin. (Mts. 2015, 589–590.)

9.8 Monialainen yhteistyö

Lasten suojelemiseksi ja väkivallan ehkäisemiseksi uskonyhteisöissä uskonnollisten johtajien ja muiden uskonnollisissa tehtävissä toimivien henkilöiden tulisi työskennellä integroidusti viranomaisten kanssa (Oakley ym. 2019, 32–33; Royal Commission into... 2017b, 294; Oakley ym. 2017, 278; Robinson ym. 2017; Tishelman & Fontes 2017, 129; Zust ym. 2017, 684–685). Esimerkiksi sosiaalialan ammattilaiset kohtaavat väistämättä lasten ja perheiden kanssa työskennellessään erilaisia uskonnollisia vakaumuksia, minkä vuoksi yhteistyö uskonyhteisöjen kanssa on välttämätöntä (Oakley ym. 2019, 32–33; Tishelman & Fontes 2017; Hutchinson & O'Leary 2016, 353). Tishelmanin ja Fontesin (2017) tutkimuksessa on kuvattu viranomaisten ja uskonnollisissa tehtävissä toimivien henkilöiden yhteistyötä. Yhteistyöhön on kuulunut muun muassa työskentely yhdessä perheiden kanssa tapauskohtaisesti sekä lapsiin kohdistuvaa väkivaltaa koskevan viestinnän kehittäminen uskonyhteisön jäsenille. (Tishelman & Fontes 2017, 124, 128.)

Uskonnolliset johtajat ja muut uskonnollisissa tehtävissä toimivat henkilöt ovat usein uskonyhteisön jäsenille tärkeä tuki, joka tarjoaa hengellistä palvelutyötä (Oakley ym. 2019, 32–33; Tishelman & Fontes 2017, 124; Zust ym. 2017, 684). He voivat tukea viranomaisia muun muassa kouluttamalla ja kuulemalla uskonyhteisön jäsenten käsityksiä lasten oikeuksista ja siitä, mikä on lasten edun mukaista. Yhteistyössä eri käytännön toimijoiden kanssa voidaan käydä vuoropuhelua mahdollisista eroista uskomuksissa, ja luoda yhteistä ymmärrystä lapsen parhaasta. (O'Leary ym. 2020, 1215.)

Uskonto on monimuotoinen ilmiö. Eri uskontokunnilla ja niiden sisällä eri yhteisöissä on erilaisia arvoja, käytänteitä, uskomuksia. Toimet lasten suojelemiseksi vaihtelevat uskonnollisten

perinteiden ja kulttuurien välillä. (McLeigh & Taylor 2020, 3; O'Leary ym. 2020, 1202.) Lasten ja perheiden tarpeisiin vastaamiseksi lasten ja perheiden parissa työskentelevien viranomaisten (esim. sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaiset, opettajat), on tunnistettava uskontojen monimuotoisuus ja erilaiset kulttuuriset tekijät uskonyhteisöissä. (Crisp ym. 2018, 105; Robinson ym. 2017, 279; Ross-Sheriff 2017, 18.)

Kumppanuuksien rakentaminen ja vuoropuhelu uskonnollisten johtajien ja viranomaisten välillä on muutoksen mahdollistava menetelmä parhaiden yhteisten käytänteiden kehittämiseksi (O'Leary ym. 2020, 1213–1214; Robinson ym. 2017, 280; Tishelman & Fontes 2017, 129). Säännöllisellä yhteistyöllä voidaan kehittää viranomaisten ja uskonyhteisön johtajien välistä viestintää kunnioittavan ja luottamuksellisen dialogin rakentamiseksi. Uskonnolliset johtajat ja muut uskonnollisissa tehtävissä toimivat henkilöt voivat jakaa viranomaisille tietoa uskonnollisista näkökohdista ja viranomaiset puolestaan omasta kontekstista käsin (esim. sosiaalityön käytänteet). Säännöllinen dialogi voi lisätä ymmärrystä ja synnyttää vuoropuhelua siitä, miten uskonnollisia menettely- ja ajattelutapoja voidaan soveltaa lasten hyvinvointiin. (O'Leary ym. 2020, 1213–1214; Robinson ym. 2017, 280; Hutchinson & O'Leary 2016, 354.)

Oakleyn ja kollegoiden (2019) tutkimustulokset vahvistivat monialaisen työskentelymallin ja monialaisen koulutuksen tarvetta uskuntoon liittyvän kaltoinkohtelun ehkäisemiseksi. Viranomaiset ja uskonyhteisöt haluavat puuttua uskuntoon liittyvään väkivaltaan. Kuitenkaan tieteellisiä näyttöön perustuvia resursseja ei juuri ole käytössä. Uskuntoon liittyvää väkivaltaa on tutkittu vielä vähän ja tämänkaltaisen väkivallan erityispiirteitä ei useinkaan tunnisteta (Oakley ym. 2017, 277; Tishelman 2017, 120; Bottoms ym. 2015, 561). Oakley ja kollegat (2017) nostavat tutkimuksessaan esille sen, että esimerkiksi Yhdistyneessä kuningaskunnassa viranomaiset ovat raportoineet uskuntoon liittyvää väkivaltaa tavanomaisena lapsiin kohdistuvana väkivaltana ilman erityistä luokittelua. Viime vuosina (2016–2017) luokittelua on alettu kuitenkin täsmentämään myös uskuntoon tai vaikaumukseen liittyvän väkivallan osalta. (Oakley ym. 2017, 277–278.)

Yhteisen arvopohjan luominen

YK:n Lasten oikeuksien yleissopimus (L 1989; L 60/1991) antaa perustan lasten osallistumiselle uskonnolliseen toimintaan. Yleissopimus auttaa luomaan lasten suojelemisen ja osallisuuden käsitteen ymmärrystä ja sen soveltamista myös uskonnollisiin periaatteisiin (Segura-April 2016, 172–

174). Islamilainen yhteistyöjärjestö (Organisation of Islamic Cooperation, OIC) on tehnyt lapsen oikeuksien yleissopimukseen verrattavissa olevan sopimuksen The Covenant on the Rights of Child in Islam (CRCI), joka huomioi islamin opetukset lapsista (O'Leary ym. 2020, 1206).

Viranomaisten ja uskontojen välisen lastensuojelutyön yhteinen näkemys on lasten suojelemisessa ja oikeudenmukaisessa kohtelussa. Uskonyhteisöjen, viranomaisten ja muiden sidosryhmien (esim. tutkijat) välillä tarvitaan dialogia. Tavoitteena on löytää yhteinen näkemys lasten eduista ja suojelemisesta. Yhteinen arvopohja rakentuu luottamuksellisen ja kunnioittavan vuorovaikutuksen kautta, jossa käydään avointa keskustelua ja kaikkia osapuolia kuullaan. (O'Leary ym. 2020,1215.)

Viranomaisten uskonnonlukutaitoa parannettava

Kvarfordt ja Herban (2018) ovat tutkineet sosiaalityön käytänteitä uskonnollisessa kontekstissa. Tutkimukseen osallistuneet kanadalaiset sosiaalialan työntekijät kertoivat kokeneensa palvelua käyttävien lasten – ja heidän perheiden uskonnolliset vakaumukset tärkeäksi. (Kvarfordt & Herba 2018, 154.) Kuitenkin sosiaalityön ammattilaiset sekä useat muut lasten- ja perheiden parissa työskentelevät ammattilaiset kokevat käytännön työssään epävarmuutta uskontoon liittyvissä kysymyksissä (Oakley ym. 2019, 33; Kvardfort & Herba 2018, 165). Kvardfortin ja Herbanin (2018, 160) tutkimusotoksen mukaan (N=307) lasten parissa työskentelevistä sosiaalialan työntekijöistä, lähes 70 % ei ollut saanut uskonnollisuutta koskevaa koulutusta.

Myöskään Oakleyn ja kollegoiden (2019) tutkimusotoksessa (N=1361), valtaosa (74 %) eri alalla toimivista henkilöistä (sosiaali- ja terveysalan ammattilaiset, opettajat, poliisit, uskonyhteisön jäsenet, neuvonantajat, muut henkilöt) ei ollut saanut koulutusta uskontoon liittyvästä väkivallasta. Vain kolmasosa (33 %) tutkimukseen osallistuneista henkilöistä koki, että he kykenisivät tunnistamaan uskontoon liittyvän väkivallan merkkejä. Puolilla osallistujista oli käsitys siitä, miten tulisi toimia uskontoon liittyvän lapsiin kohdistuvan väkivallan tullessa ilmi. (Mts. 2019, 278, 280.)

Oakley ja kollegat (2017) esittävät, että väkivaltaa kokeneen lapsen tilannetta tulisi arvioida kokonaisvaltaisesti. Arviota tulisi tehdä lapsen henkilökohtaisesta uskosta, lapsen- ja perheen uskonnollisesta vakaumuksesta sekä laajemmin uskonyhteisöstä, jossa lapsi on osallisena. (Oakley ym. 2017, 281.) Kvardfortin ja Herbanin (2018) tutkimusotoksessa havaittiin, että sosiaalialan ammattilaiset käyttivät hengellisistä lähtökohdista johdettuja interventioita suhteellisen paljon. Kuitenkin

vain pieni osa heistä (17 %) oli saanut täydennyskoulutusta uskontoon liittyvistä näkökulmista lasten kanssa tehtävään sosiaalityöhön. Lisäksi hengellisistä lähtökohdista johdettujen interventioiden käyttämisessä havaittiin epäjohdonmukaisuutta sen osalta, ettei lasten vanhemmilta kysytty lupaa intervention käyttöön. Nämä tutkimustulokset ovat herättäneet Kvardfortin ja Herbanin (2018) kyseenalaistamaan sosiaalialan ammattilaisten kykyä käyttää hengellisistä lähtökohdista johdettuja interventioita pätevästi ja eettisesti oikein. (Kvardfort & Herba 2018, 159–160, 165.)

Yhteistyön haasteet

Uskonyhteisöjen ja eri viranomaisten yhteistyön vahvistamisessa on havaittu haasteita. Haasteiksi on koettu muun muassa tehokkaiden yhteistyötapojen löytäminen, yhteistyössä ilmenevien ongelmakohtien käsittely ja toimivien yhteisten lähestymistapojen määrittely. Yhteistyössä toteutuvia hyväksi todettuja käytänteitä ei ole dokumentoitu ja arvioitu riittävällä tasolla. Esimerkiksi viranomaisilla voi olla puutteellinen uskonnollinen tietämys. Uskonyhteisöissä ei puolestaan ole välttämättä riittävästi tietoa viranomaisten toiminnan oikeusperustasta. Jos näitä haasteita ei kyetä tunnistamaan ja käsittelemään, on vaikea ymmärtää, miksi jotkin interventiot eivät ole toimineet toivotulla tavalla. (O'Leary ym. 2020, 1211.)

Uskonnollisissa tehtävissä toimivien henkilöiden ja viranomaisten välisen yhteistyön haasteena on kuvattu myös kulttuuriset jännitteet. Suurimmaksi osaksi näiden uskonnollisten ja kulttuuristen jännitteiden taustalla on molemmin puolinen tietämyksen ja ymmärryksen puute, joka voi johtaa virheellisiin käsityksiin. Eri uskontokunnilla voi olla erilaisia näkemyksiä lasten oikeuksista, ja eri kulttuuritekijät vaikuttavat siihen, miten uskonnollisia opetuksia uskonyhteisöissä harjoitetaan. Viranomaistyötä ohjaavat ihmisoikeusarvot ja laki voivat olla ristiriidassa uskonyhteisön näkemyksen ja toiminnan kanssa (esim. ruumiillinen kurittaminen, pakkoavioliitot, teiniraskaudet ja äidiksi tuleminen ennen avioliittoa, insesti, raiskaus). (O'Leary ym. 2020, 1202, 1208, 1214; Crisp ym. 2018, 105–1016; Oakley ym. 2017, 278; Tishelman & Fontes 2017, 128; Hutchinson & O'Leary 2016, 354.)

Interventioita tulisi soveltaa eri uskontokuntien kulttuurisen kontekstin mukaan. Esimerkiksi Ross-Sheriffin (2017, 18) mukaan useassa tutkimuskirjallisuuden lähteessä on noussut esille haasteet länsimaisen lähestymistavan käyttämisestä sosiaalityön käytänteissä ja koulutuksessa muslimiyhteisöissä. Lisäksi on huomioitava, että uskonto on muuttuvaa, se miten uskonnollisia opetuksia

ymmärretään ja millaisia käytänteitä uskonyhteisöissä toteutetaan, voivat myös muuttua (Crisp ym. 2018, 105).

9.9 Moniammatillinen koulutus

Uskonnollisten periaatteiden ja yhteiskunnan lainsäädännön yhteensovittamiseksi sekä lastensuojelun yhteisen arvopohjan löytämiseksi tarvitaan moniammatillista koulutusta. Koulutus mahdollistaa tiedon ja käytänteiden jakamisen, rakentaa luottamusta ja edistää vuoropuhelua uskonyhteisöjen ja viranomaisten välillä. Yhteisen ymmärryksen vahvistaminen edistää myös puheeksi ottoa erilaisista uskonnollisista uskomusjärjestelmistä. (O’Leary ym. 2020, 1213; Oakley ym. 2019, 281.) Säännöllistä keskusteluyhteyttä tarvitaan uskontoon liittyvien lastensuojelupuitteiden ja toimintalinjojen kehittämiseksi, koulutus- ja yhteistyön arvioimiseksi sekä yhteisten käytänteiden kehittämiseksi (Robinson ym. 2017, 280).

On havaittu, että lastensuojelua koskevien oikeudellisten säännösten tietämys uskonyhteisöissä ei ole ollut aina riittävää (O’Leary ym. 2020, 1211). Viranomaiset voivat tarjota uskonyhteisöille lastensuojelukoulutusta ja koulutusta poliittisesta kontekstista, oikeudellisista säännöksistä ja ilmoitusvelvollisuutta koskevista laeista (McLeigh & Taylor 2020,3; Robinson ym. 2017, 280–282; Gilgun & Anderson 2016, 690). Uskonnollisten johtajien ja muiden uskonnollisissa tehtävissä toimivien henkilöiden kouluttaminen voi vahvistaa tietämystä sosiaalityön käytänteistä ja neuvonnasta (Robinson ym. 2017, 280). Hutchinson & O’Leary (2016, 352) nostavat tutkimusartikkelissaan esille, että muslimijohtajat kokevat tärkeäksi, että heillä on tietämystä sosiaalityöntekijöiden toimenkuvasta.

Uskonyhteisön johtajat ja uskonnollisissa tehtävissä toimivat henkilöt voivat antaa tietoa ja lisätä viranomaisten ymmärrystä uskonnollisista käsitteistä, uskomuksista ja käytänteistä (Robinson ym. 2017, 280). Crisp ja kollegat (2018) ehdottavat, että viranomaisten uskonnonlukutaidon koulutukseen tulisi sisällyttää väkivaltaan ja uskonyhteisöihin liitettyjen stereotyyppien tunnistaminen (Crisp ym. 2018, 105). Lasten ja perheiden parissa työskentelevien viranomaisten tulisi myös olla tietoisia eri uskontoihin liittyvistä kulttuurista ja uskonnollisista prosesseista johtuvista lastensuojelustrategioista (O’Leary ym. 2020, 1214).

Moniammatillinen koulutus voi olla hyödyllinen menetelmä yhteisen ymmärryksen lisäämiseksi ja tehokkaiden interventioiden kehittämiseksi. Esimerkiksi lasten suojelua koskevien koulutusohjelmien kehittämisessä voidaan ottaa paremmin huomioon uskonnolliset periaatteet ja uskomukset. Tämä voi auttaa uskonyhteisöjä omaksumaan uusia lähestymistapoja lapsiin kohdistuvan väkivallan ehkäisemiseksi uskonyhteisöissä. (Crisp ym. 2018, 102–103.)

9.10 Viestintä uskonyhteisöissä

Lasten uskon muodostumiseen vaikuttavat ylisukupolviset ihmissuhteet, niiden välittymät opetus ja arvot sekä kasvuympäristö, jossa lapsi kasvaa erilaisten ihmissuhteiden kautta. On tärkeää, että uskontokunnissa tarkastellaan käytänteitä, miten uskon sisältöä siirretään ja opetetaan lapsille. (Segura-April 2016, 178,180; Michaelson ym. 2021, 3631.) Uskonyhteisöjen johtajien ja muiden uskonnollisissa tehtävissä toimivien henkilöiden on tärkeä tunnistaa, että uskontoa voidaan käyttää lapsiin kohdistuvan väkivallan oikeuttamiseen (Zust ym. 2021ab, 1876; Gilgun & Anderson 2016, 691). Uskonnollisia opetuksia ja tekstejä voidaan tulkita uskonyhteisöissä väärin. Uskonyhteisön johtajia kehoitetaan puuttumaan uskonnollisten tekstien tulkintaan, jota voidaan käyttää lasten vahingoittamiseen. (Michaelson ym. 2021, 3628; O’Leary ym. 2020, 1207; Zust ym. 2017, 682–685.)

Uskonyhteisöissä voidaan vaikuttaa väkivaltakäyttäytymiseen edistämällä haluttuja normeja avoimella viestinnällä. Uskonyhteisöissä tulisi tunnustaa väkivalta ja lisätä tietoisuutta eri viestintä- ja palvelumuotojen kautta (esim. uskonnolliset toimitukset ja tilaisuudet, median välityksellä). Uskonnollisten johtajien ja muiden uskonnollisissa tehtävissä toimivien henkilöiden on annettava ohjeistusta ja jaettava tietoa uskonyhteisön jäsenille asianmukaisista käyttäytymisen muodoista. (Zust ym. 2021ab, 1873; Raymond 2020, 632; Oakley ym. 2019, 32; Segura-April 2016, 179.) Uskonyhteisöissä tulisi viestittää avoimesti, miten lapsia suojellaan ja ottaa kantaa väkivaltaa koskeviin uskomuksiin (Zust ym. 2021ab, 1876; Zust ym. 2017, 682–685; Segura-April 2016, 179–180). Esimerkiksi Englannin kirkossa on tarkasteltu lasten suojelemisen käsitteitä julkaisemalla tekstejä pohjautuen kirkko-opilliseen pohdintaan (Harper ym. 2020, 141).

Väkivallasta vaikeneminen uskonyhteisöissä voi luoda väkivaltaa kokeneille sosiaalista häpeää, joka estää väkivallasta kertomisen. Se, että väkivallasta ei puhuta avoimesti voi myös ylläpitää uskonyhteisön jäsenten keskuudessa vääristyneitä käsityksiä siitä, miten uskonyhteisössä

suhtaudutaan väkivaltaan. Lisäksi uskonyhteisön jäsenten käsitykset voivat olla ristiriidassa uskonnollisissa tehtävissä toimivien henkilöiden näkemyksiin. Tietoisuuden lisääminen ja avoin dialogi uskonyhteisön sisällä voi lisätä väkivallan puheeksi ottoa ja väkivallasta ilmoittamista. (Zust ym. 2021ab, 2977; Zust ym. 2017, 682–685; Calkins ym. 2015, 591.)

Uskonyhteisön jäsenille tulisi uskonnollisten tilaisuuksien kautta välittää viestejä myönteisistä ihmissuhteista (Michaelson ym. 2021, 3628). Median merkitys lasten elämässä mahdollistaa monipuolisen keinon lisätä lasten tietoisuutta väkivallasta ja terveyttä edistävästä käyttäytymisestä (Hope ym. 2019, 251).

Lasten turvataitokasvatus ja aikuisten koulutus

Useat tutkimusartikkelit nostavat esille väkivallan puheeksi otton tärkeyden, tiedon jakamisen ja uskonyhteisön jäsenten kouluttamisen. Riittävän koulutuksen ja tiedon avulla väkivalta voidaan tunnistaa ja siihen voidaan reagoida uskonyhteisöissä mahdollisimman varhain lasten suojelemiseksi ja hyvinvoinnin edistämiseksi (Beste 2021, 53; Zust ym. 2021ab, 2976; O'Leary ym. 2020, 1215; Royal Commission into... 2017a; Zust ym. 2017, 682–685; Gilgun & Anderson 2016, 690; Segura-April 2016, 180; Hutchinson & O'Leary 2016, 354).

Lasten ja heidän vanhempien sekä uskonyhteisöjen jäsenten riittävät tiedolliset ja taidolliset valmiudet turvataitokysymyksissä voivat antaa suojaa lapsiin kohdistuvalta väkivallalta. Esimerkiksi lapsen haavoittuvuutta seksuaaliväkivallalle voi lisätä tiedon ja turvataitokasvatuksen puute niin yksilötasolla kuin yhteisötasolla. (Royal Commission into... 2017a, 449; Royal Commission into... 2017b, 344.) Vanhempien tiedon puute ja halu suojella lapsen viattomuutta voi estää vanhempia puhumasta lapselle seksuaalisuudesta ja seksuaaliväkivallasta (Gesser-Edelsburg ym. 2017, 562). Lisäksi osassa uskonyhteisöissä voi vallita vaikenemisen kulttuuri seksuaalisuuteen liittyvissä kysymyksissä. Uskonnolliset uskomukset ja moraaliset käsitykset seksistä voivat vaikuttaa siihen, miten seksuaalikasvatukseen suhtaudutaan ja tietoa annetaan. (Gesser-Edelsburg ym. 2017, 563; Royal Commission into... 2017a, 350; Royal Commission into... 2017b, 342.)

Beste (2021) nostaa artikkelissaan esille Yhdysvaltain piispojen lasten ja nuorten suojelua koskevan peruskirjan täytäntöönpanon vuosiraportin. Vuosiraportin mukaan valtaosa lapsista ei ollut saanut turvataitokasvatusta hiippakunnissa koskien seksuaaliväkivaltaa ja turvallista ympäristöä.

(Beste 2021, 51.) Uskonyhteisöissä tulisi tarjota turvataitokasvatusta lapsille ikätasoa vastaavasti ja turvataitokoulutusta kaikille aikuisille. Turvataitokasvatuksen ja koulutuksen tulisi lisätä tietoisuutta lapsen oikeuksista, turvallisesta ympäristöstä ja siitä mikä on hyväksyttävää ja mikä ei. On tärkeää käsitellä myös uskonnollisissa tehtävissä toimivien henkilöiden asemaa ja valtaa. Lasten ja aikuisten tulisi olla tietoisia, miten lapsi tai aikuinen lapsen hyväksikäyttöä epäillessään voi tuoda esille asiattomaksi kokemansa käytöksen. (Royal Commission into... 2017b, 340, 342–344; Segura-April 2016, 180.)

Miller-Perrinin ja Perrinin (2017) ovat tutkineet interventioiden tehokkuutta asenteisiin piiskaamista kohtaan kristillisen yliopisto opiskelijoiden keskuudessa. Tutkimuksessa käytettiin kolmea intervention muotoa: empiiristä tutkimusnäyttöä fyysisen väkivallan (piiskaamisen) tehottomuudesta ja sen mahdollisista haitoista, uskonnollista interventiota sisältäen edistyksellisiä Raamatun tulkintoja (progressiivinen teologia) piiskaamisesta, jotka kyseenalaistivat piiskaamista kannattavia uskomuksia ja näiden yhdistelmä. (Mts. 2017, 71.)

Tutkimustuloksissa todennettiin, että interventio, joka sisälsi sekä näyttöön perustuvaa tutkimustietoa että Raamatun tulkintoja, oli vaikuttavin. Yhdistelmäryhmässä myönteiset asenteet piiskaamiselle vähenivät eniten. Miller-Perrin ja Perrin (2017) tarkastelivat myös uskonnollisen suuntautumisen vaikutuksia intervention tehokkuuteen. Uskonnollisella suuntautumisella todettiin olevan vaikutusta. Piiskaamisen myönteisten asenteiden muuttaminen oli vaikuttavinta yhdistelmäryhmässä konservatiivisten kristittyjen keskuudessa. (Mts. 2017, 73–75.)

Miller-Perrinin ja Perrinin (2017) tutkimustulokset tukevat Harperin ja muiden (2020) tutkimushavaintoja. Teologisten pohdintojen sisällyttäminen uskonyhteisöjen lasten suojelemista koskeviin koulutuksiin on hyödyllistä.

9.11 Uskonnon lasta suojaavat tekijät

Salas-Wright ja kollegat (2016) sekä Michaelson ja kollegat (2021) ovat todenneet molemmat samankaltaisia tuloksia siitä, että uskonnolliseen toimintaan osallistuminen ei suojaa lapsia väkivallalta ja muulta riskikäyttäytymiseltä. Lisäksi Michaelson ja kollegat (2021) havaitsivat, että uskonnollinen osallistuminen ei anna suojaa myöskään lapsen emotionaaliselle terveydelle. On kuitenkin esitetty vakiintunutta näyttöä siitä, että uskonnolliseen toimintaan osallistuminen vähentää lasten

riskikäyttäytymistä (päihteet, tupakka, sukupuoliyhteys). (Michaelson ym. 2021, 3623, 3627; Salas-Wright ym. 2016, 873, 876.)

Lapsen henkilökohtaisen uskon vahvistaminen nähdään merkittävänä väkivallalta ja riskikäyttäytymistä suojaavana tekijänä (Laylants ym. 2020, 257; Salas-Wright ym. 2016, 874–875). Lisäksi se vahvistaa uskonnolliseen toimintaan osallistumisen suojaavia vaikutuksia (Salas-Wright ym. 2016, 874–875). Lapset, jotka ovat omaksuneet hyvän itsekontrollin ja ovat taipuvaisia pidättäytymään, riskikäyttäytymiseltä on katsottu hyötyvän uskonnollisiin toimituksiin osallistumisesta. Puolestaan niiden uskonnolliseen toimintaan osallistuvien lasten keskuudessa, jotka eivät ole omaksuneet itsekontrollin kehittymiseen vaikuttavia myönteisiä tekijöitä, on riski osallistua väkivaltaan ja muuhun riskikäyttäytymiseen lähes samassa määrin kuin väestön muut lapset. (Salas-Wright ym. 2016, 873.)

Myönteiset roolimallit ja sosiaaliset tukisuhteet aikuisiin

Väkivallan ehkäisemiseksi ja lasten suojelemiseksi tarvitaan toimia, joissa lasten on mahdollista oppia tietoisuutta omista oikeuksista (Royal Commission into... 2017b, 343). Lisäksi tarvitaan toimia, joissa lapset voivat oppia myönteisten roolimallien- ja vuorovaikutustilanteiden kautta sosioemotionaalisia taitoja ja sosiaalista vastuuta itsensä ja toisen puolustamisen tärkeydestä terveiden ihmissuhteiden rakentamiseksi (Michaelson ym. 2021, 3629). Luonnolliset mentorointisuhteet, eli hyvät tukisuhteet lasten sosiaalisissa verkostoissa oleviin aikuisiin voi olla merkittävä kanava lapselle käsitellä terveyskäyttäytymiseen liittyviä kysymyksiä, arvoja ja viestejä (Hope ym. 2019, 249).

Hopen ja kollegoiden (2019) tutkimustulokset osoittavat, että väkivallalle altistuminen on yhteydessä lisääntyneeseen seksuaaliseen riskikäyttäytymiseen. Uskonyhteisön toimintaan osallistuminen vähäisemmässäkin määrin voi lieventää tätä yhteyttä. Lisäksi tutkimuksessa havaittiin, että hyvät tukisuhteet aikuisiin ja lapsen aktiivinen osallistuminen uskonyhteisöön voivat yhdessä lieventää väkivallan ja seksuaalisen riskikäyttäytymisen yhteyttä. Myös uskonnollisen osallistumisen taso vähäisessä määrin ilman aikuisen mentorointia todettiin antavan suojaa. Puolestaan aikuisen mentorointi ja lasten kohtalainen uskonnollinen osallistuminen ei antanut suojaa. Tämän arveltiin johtuvan lasten vähäisemmästä sitoutumisesta merkittävien sosiaalisten tukisuhteiden luomiseksi uskonyhteisössä verrattuna lapsiin, joilla on korkea uskonnollisen osallistumisen taso. (Mts. 2019, 247–249.)

Uskonyhteisöt voivat edistää uskonnollisen osallistumisen suojaavia vaikutuksia luonnollisen mentoroinnin avulla, tarjoamalla lapselle turvallisen tukiverkoston sekä myönteisten sosiaalisten suhteiden mallin ikätovereihin ja aikuisiin, mikä edistää tiedon ja keskusteluavun saamista. Tämä vahvistaa lapsen terveyttä ja sosioemotionaalista hyvinvointia erityisesti haavoittuvassa asemassa olevien lasten kohdalla. (Hope ym. 2019, 248–250.)

9.12 Väkivallan ennaltaehkäisemiseen suuntaavat toimet

Kristilliset kirkot ovat pitkäjänteisesti pyrkineet lapsiin kohdistuvan väkivallan vastaiseen työhön. On myös esimerkkejä alueellisesti uskontokuntien välisistä yhteistyöverkostoista. Verkostot voivat tarjota yhden vaikuttavan kanavan jakaa resursseja ja käydä dialogia uskontokuntien välillä niiden oman työn tukemiseksi. (McLeigh & Taylor 2020, 2.)

Uskonnollisten instituutioiden vastuuvollisuuden toteutumiseksi lasten suojelua koskevia säädöksiä on tarkasteltu ja muutettu. Esimerkiksi Yhdysvalloissa Katolisen kirkon piispainkokous on kahden vuosikymmenen kuluessa tarkastanut ja tiukentanut (2011 ja 2018) vuonna 2002 asetettuja säädöksiä lasten ja nuorten suojelua koskevan peruskirjan osalta. Peruskirjan määräyksiä on tiukennettu esimerkiksi siltä osin, ettei väkivaltaan syyllistynyt uskonnollisissa tehtävissä toiminut saa jatkaa tehtävissä. Puolestaan aiemmin väkivaltaan syyllistyneitä on määrätty psykiatriseen hoitoon, jonka jälkeen heitä on voitu siirtää takaisin uskonnollisiin tehtäviin. Peruskirjassa edellytetään muun muassa uskonnollisissa tehtävissä toimivia henkilöitä tekemään yhteistyötä viranomaisten kanssa, noudattamaan siviililakeja ja ilmoittamaan väkivaltatapauksista viranomaisille. Piispainkokous on myös perustanut asiantuntija ryhmän, joka ohjaa ja seuraa lastensuojelu työn edistymistä hiippakunnissa. (Raymond 2020, 631–633.)

Tilannekohtainen väkivallan ehkäiseminen

Guerzoni on tutkinut (2018) Australian anglikaanisen papiston (Tasmanian hiippakunta) lasten suojelusta koskevia käytänteitä. Käytänteitä tarkastellaan ympäristö- ja tilannekohtaisten tekijöiden näkökulmasta. (Guerzoni 2018, 86–87.) Tämä laajentaa ja monipuolistaa Harperin ja Perkinsin (2018) esittämää psykologista lähestymistapaa lapsiin kohdistuvan väkivallan ymmärtämisessä ja reagoimisessa.

Väkivaltaan liittyy tilannekohtainen malli, jossa useat erilaiset tekijät vaikuttavat yhdessä siihen, että henkilö syyllistyy väkivallan tekoon. Esimerkiksi sopiva uhri, suotuisa ympäristö, tilanteet, jossa kukaan henkilö ei voi puuttua asiaan. Toisin sanoen tilaisuus on otollinen väkivallan teolle (ks. myös Calkins ym. 2015, 591). Lapsiin kohdistuvan väkivallan estämiseksi voidaan uskonyhteisöissä ottaa käyttöön tilannekohtaisia ennaltaehkäisytekniikoita. (Guerzoni 2018, 86–87.)

Guerzonin (2018) empiirisen tutkimuksen tulokset todentavat, että uskonyhteisöissä on toteutettu aktiivisesti erilaisia ennaltaehkäiseviä toimia lasten suojelemiseksi niin yksilötasolla kuin yhteisötasolla. Otoksessa nousi vahvimmin esille tilannekohtaiset ennaltaehkäisytekniikat. Väkivallan tekemisen mahdollisuutta on pyritty estämään muun muassa lisäämällä valvontaa toimitiloihin, joissa uskonnollista toimintaa pidetään, ja muihin lapsen kanssa tapahtuviin vuorovaikutustilanteisiin. Sopimattomien tilanteiden estämiseksi on kiinnitetty tietoisesti huomiota fyysisiin lähestymistapoihin (fyysinen kosketus), sekä lasten kanssa käytävien keskusteluiden puhekieleen ja ilmaisutapoihin. (Mts. 2018, 89–97.)

Tehokkaat toimintamallit

Lasten suojeleminen tulee olla uskonyhteisöjen toimintapolitiikan ydintä ja kuulua osaksi johtamista, hallintoa ja kulttuuria. Jokaisessa uskonyhteisössä tulisi olla asetettu toimintaperiaatteet ja käytänteet, jotka ovat julkisesti saatavilla. Näissä dokumenteissa tulisi olla määritelty, miten lapsia suojellaan, väkivaltaa ehkäistään ja, miten siihen puututaan niin fyysisessä- kuin verkkoympäristössä. (Royal Comission into... 2017b, 289, 320, 378–379.)

Kuten edeltävissä tutkimustuloksissa on havaittu väkivallan tunnistamisen esteinä ovat olleet muun muassa riittämättömät viralliset keinot ilmoittaa väkivallasta (Royal Comission into... 2017a, 531–532). Uskonyhteisöissä tulisi kehittää julkinen helposti saatavilla oleva järjestelmä väkivallasta tai sen epäilyn ilmoittamiseksi. Uskonyhteisöihin tarvitaan koulutettuja henkilöitä, jotka vastaavat ja koordinoivat väkivaltaa kokeneiden henkilöiden asianmukaista tuen saamista. (Raymond 2020, 641, 646; Royal Comission into... 2017b, 416.)

On esitetty vahva suositus, että jokaisessa uskonyhteisössä tulisi olla käytössä toimintamalli väkivaltatapausten käsittelemiseksi. Toimintamallissa määritellään toimenpiteet ja käytänteet, miten väkivallasta ilmoitetaan viranomaisille. (Royal Comission into... 2017b,416; Gilgun & Anderson

2016, 691.) Uskonyhteisöissä tulisi välttää kaikkia toimia ja laiminlyöntejä, jotka vaikeuttavat tai estävät viranomaisten työtä väkivaltatapausten käsittelemisessä. Epäiltäessä väkivaltaa tai väkivaltatapausten tullessa ilmi näistä tulisi ilmoittaa viipymättä viranomaisille. Uskonnollisissa tehtävissä toimivien henkilöiden virkasalaisuus ei tule olla este vastuuvollisuuden täyttämiseksi lakisääteisiä velvoitteita kohtaan (esim. ilmoitusvelvollisuus). (Raymond 2020, 642,646; Royal Commission into... 2017b, 483.)

10 Pohdinta

Tämän kirjallisuuskatsauksen tavoitteena oli tutkia aikaisempia olemassa olevia tutkimuksia ja lisätä teoreettista tietämystä lasten suojelemisesta ja lasten oikeuksien toteutumisesta uskonyhteisöissä. Katsaukseen sisältyvä tutkimuskirjallisuus vahvistaa käsitystä siitä, että väkivalta uskonyhteisöissä on ilmiö, joka ei ole sidoksissa ainoastaan tiettyyn kulttuuriin tai uskontoon vaan ilmiö koskettaa kaikkia uskontoja ja yhteisöjä ympäri maailman.

Katsaukseen sisältyvistä tutkimuksissa ja teoreettisessa kirjallisuudessa näkyy, että katolinen kirkko on ollut maailmanlaajuisesti kaikkein voimakkaimmin esillä uskonyhteisöissä tapahtuvassa lapsiin kohdistuvassa seksuaaliväkivallassa ja lapsiin kohdistuvaa väkivaltaa uskonyhteisöissä on myös tutkittu katolisessa kirkossa eniten ja pisimpään, yli vuosikymmenten. Ilmiötä on alettu tutkia enemmän ja laajemmin myös muissa kristillisissä kirkkoissa. Tutkimukset ovat kohdistuneet muun muassa anglikaaniseen, luterilaiseen ja katoliseen kirkkoon sekä muihin pienempiin protestanttisiin kirkkoihin. Lisäksi on tarkasteltu tai tutkittu muita uskontokuntia, kuten islam, Jehovan todistajat ja juutalaiset. Katsaus sisältää myös tutkimuksia, joissa uskontokunta tai uskontokunnat eivät käy ilmi. Niinpä väkivallan esiintymistä uskonyhteisöissä ei voida yksilöidä koskemaan tiettyjä uskontokuntia.

Katsauksen tutkimustiedon pohjalta pyrittiin luomaan kokonaiskuva siitä, miten lapsiin kohdistuvaa väkivaltaa voidaan ehkäistä uskonyhteisöissä. Lisäksi selvitettiin lapsiin kohdistuvan väkivallan riskitekijöitä ja väkivallalta suojaavia tekijöitä uskonyhteisöissä. Useissa tarkasteltavissa tutkimuksissa oli tarkasteltu aihetta WHO:n sosiaalisekologisen mallin kautta. Malli perustuu siihen, että väkivallan syntyyn ei vaikuta yksi yksittäinen tekijä vaan yksilö-, ihmissuhde-, yhteisö-, ja yhteiskunnalliset tekijät vaikuttavat toisiinsa. Lapsiin kohdistuvan väkivallan ehkäisemiseksi ja lasten, perheiden ja yhteisöjen tukitoimien parantamiseksi uskonyhteisöissä on tehtävä toimia kaikilla

näillä tasoilla. Lapsen kasvuympäristö on laaja, jonka vuoksi lapsi voi kohdata väkivaltaa monenlaisissa ympäristöissä (koulu, harrasteympäristöt, koti, uskonnolliset toimintaympäristöt). Toisin sanoen uskonyhteisöissä tarvitaan kokonaisvaltaista lähestymistapaa, jossa huomioidaan kaikki elämän osa-alueet.

Lapsiin kohdistuva väkivalta uskonnollisissa yhteyksissä voi olla hyvin monimuotoista. Väkivallan teko lasta kohtaan jättää harvoin näkyviä fyysisiä todisteita, joka vaikeuttaa väkivallan tunnistamista ja helpottaa teon salaamista. Tarkasteltaessa tutkimustuloksia näyttäisi olevan viitteitä siitä, että väkivallalle altistuvat alaikäiset lapset sukupuolesta riippumatta. Tekijä on yleisimmin lapselle tuttu henkilö, esimerkiksi lapsen huoltaja, muu sukulainen, opettaja, pappi tai muu uskonyhteisössä toimiva henkilö. Tyypillisimmin lapset kokevat väkivaltaa ensimmäisen kerran 10–14-vuotiaina. Väkivallalle altistumisen ympäristöissä on poikien ja tyttöjen välillä havaittu eroavaisuuksia. Nykyaikaisissa uskonnollisissa instituutioissa väkivalta kohdistuu todennäköisemmin myös tyttöihin, vaikka tutkimusnäytön mukaan huomattava enemmistö on ollut poikia. Pojat näyttäisivät altistuneen enemmän seksuaaliväkivallalle seurakunnan tiloissa ja uskonnollisissa kouluissa. Tyttöihin väkivalta kohdistuu herkemmin kotona ja muissa uskonnollisissa toimintaympäristöissä. Tutkimuksissa kävi myös ilmi, että uskonnolliseen toimintaan osallistuminen suojaa lapsia jossain määrin päihteiltä ja huonoilta tavoilta, mutta ei väkivallalta (fyysinen väkivalta, seksuaaliväkivalta, henkinen väkivalta) tai muulta riskikäyttäytymiseltä.

Lasten kasvatusta on vanhempien vastuulla. Huoltajien riittävät tiedolliset ja taidolliset kasvatustaidot sekä heidän antama turvataitokasvatusta suojaa ja vahvistaa lasta mahdollisissa väkivallatilanteissa. Uskonyhteisöissä tulee tarjota turvataitokasvatusta aikuisille, jotka opettavat lapsille myönteisten ihmissuhteiden rakentamisen mallin ja lisäävät heille tietoisuutta lapsen omista oikeuksista.

Tutkimustulokset viittaavat siihen, että toimet lasten suojelemisessa voivat vaihdella uskonyhteisöjen välillä. Ihmissuhteiden tasolla toteutuvaan vastuun ja avoimuuden tasoon vaikuttavat keskeisesti uskonyhteisön yleisesti hyväksytyt arvot. Yhteisön hierarkia rakentuu organisatorisesti uskonnollisen vallan muotoon. Se lisää halua suojella yhteisöllistä moraalikuvaa, vähentää väkivaltasyytöksiin uskomista ja vahvistaa yhteisön jäsenten halua puolustaa syytettyä. Tämä voi olla yksi merkittävä tekijä miksi väkivalta jää uskonyhteisöissä tunnistamatta.

Yhteisötasolla ensimmäinen askel lasten suojelemiseksi uskonyhteisöissä on se, että väkivalta otetaan tietoisesti tarkastelun kohteeksi. Tämä on edellytys sille, että väkivalta uskonyhteisöissä tunnustetaan paremmin, ilmoittamiskynnys madaltuu ja tekijät saadaan vastuuseen uusintarikosten estämiseksi. Johtajien tulee luoda avointa toimintapolitiikkaa yhdessä yhteisön jäsenten, viranomaisten ja muiden maallisten toimijoiden kanssa. Luotujen toimintamallien tehokkuutta ja vaikuttavuutta on tarkasteltava säännöllisen yhteisön jäsenten palautekanavan kautta. Tällä keinoin sitoutetaan koko yhteisö lapsiturvallisen toimintaympäristön rakentamiseen.

Toinen keskeinen asia uskonyhteisöissä toteutuvaan vastuun ja avoimuuden tasoon on hallinnon rakenteisiin sisällytetty vastuu ja velvoite väkivaltilanteiden raportointiin. Väkivaltatapauksien käsitteleminen on oltava avointa ja läpinäkyvää. Uskonyhteisöissä on oltava selkeät toimintalinjat: mikä toimielin, ketkä valvovat ja ottavat vastuun esille tulleista väkivaltatapauksista, miten niistä ilmoitetaan viranomaisille niin, että kaikki tapaukset tulevat ilmi. Kaikkien tiedossa oleva ohjeistus voi edesauttaa myös sitä, että henkilöiden on helpompi kohdata uskonnollinen paine tai häpeä, joka väkivaltilanteeseen liittyy. Katsauksen useat tutkimukset vahvistavat käsitystä siitä, että uskonyhteisöissä tarvitaan sisäisiä toimintamalleja väkivaltasyytösten käsittelemiseksi, joilla tilannetta tarkastellaan objektiivisesti ilman, että tekijää tai ryhmää suojellaan. Näin väkivaltasyytöksiä voidaan tutkia ajoissa ja riippumattomasti.

Uskonnollisen arvomaailman ja perinteiden väärin välittyminen muun muassa taakkasiirtymän kautta altistaa lapset väkivallalle. Avoin keskustelu opillisista kysymyksistä, miten yhteisön jäsenet niitä tulkitsevat, auttaa mahdollisen väkivallan riskin arvioinnissa. Se myös ohjaa lapsia paremmin suojaavan yhteisen ymmärryksen syntymiseen, lapsen turvallisen kasvun ja kehityksen mahdollistamiseen. Yhteisössä on tärkeää pohtia, miten yhteisön arvomaailman ja uskon opit siirretään lapsen kehitystasoa vastaavalla tavalla eteenpäin. Myönteisen, lapsen kasvua tukeva aikuisten sosiaalinen verkosto suojaa lasta myös muissa toimintaympäristöissä ja opettaa lapselle sosioemotionaalisia taitoja, sosiaalista vastuuta itsensä ja toisen puolustamisen tärkeydestä terveiden ihmissuhteiden rakentamiseksi.

Uskonyhteisöjen viestintästrategia tulee pohjautua toivottuihin normeihin. Puhutaan avoimesti väkivallan eri muodoista, ei syyllistäen vaan avoimeen tapaan tuodaan väkivaltilanteet näkyviksi. On keskeistä, että väkivaltilanteista viestitään yksilöitynä, ei yleistäen tai uskonyhteisöä

leimaten. Näin edistetään yleistä tietoisuutta väkivallan mahdollisuudesta ja madalletaan kynnyksiä ilmoittaa väkivaltatilanteista. Yhteisö suojaa ennaltaehkäisevästi jäsentään tällöin häpeältä ja hylkäämiseltä, auttaen yksilöä ajoissa avun piiriin.

Uskonnolliset yhteisöt ovat osa yhteiskuntaa, niinpä vuoropuhelua ylläpitävien kumppanuusmallien edistäminen säännöllisen keskusteluyhteyden avulla uskonyhteisöjen ja viranomaisten välillä on merkittävä keino lapsiin kohdistuvan väkivallan vastaisen työn kehittämiseksi. Yhteistyön haasteiksi on kuvattu muun muassa viranomaisten riittämätön tieto uskonnollisista kulttuureista ja vastaavasti uskonyhteisöjen tiedon puute viranomaisten toiminnan oikeusperustasta. Molemminpuolinen ymmärryksen puute puolestaan voi luoda jännitteitä, niinpä viranomaisten ja uskonyhteisön vastuujäsenten moniammatillista koulutusta tulee lisätä ja kehittää, koska se mahdollistaa tiedon ja käytänteiden jakamisen. Tämän myötä ymmärrys ja luottamus kasvaa. Kunnioittavan vuorovaikutuksen, yhteisten toimintamallien ja arvopohjan kehittäminen lasten suojelemiseksi väkivallalta niin, että ne olisivat tehokkaita, edellyttävät säännöllistä koulutusta ja viestintää.

11 Tutkimuksen luotettavuus ja eettisyys

Tutkimuksen luotettavuutta saattaa heikentää se, että tutkija toteutti tutkimuksen itsenäisesti. Tutkimusten luotettavuutta puolestaan lisää se, että aineiston laatua havainnoitiin käyttämällä Joanna Brigs instituutin (Hoitotyön tutkimussäätiö N.d) laadunarvioinnin tarkistuslistaa (Liite 2), joka mahdollisti tiukan ja tarkan metodologisen laadunarvioinnin tarkoituksenmukaisella kriteeristöllä tutkimusartikkeleiden tutkimussuunnitelman mukaan (Lemetti & Ylönen 2016, 75). Lisäksi aineiston laadun havainnoinnissa käytettiin Kangasniemen ja kollegoiden (2015) muokkaamaa arviointimenetelmää (Gazarian 2013; Bowling 2002). Tämä menetelmä mahdollisti myös tutkimusten metodologisen laadunarvioinnin perustuen kuuteen kriteeriin (Liite 3). (Kangasniemi ym. 2015, 3, 5–7.)

Tulosten analysointi tehtiin suunnitelmallisesti ja avoimesti. Tutkimusprosessin kaikki vaiheet kirjoitettiin auki huolellisesti vaihe vaiheelta. Tutkija on ottanut katsauksessa huomioon tutkimuksen eettiset näkökohdat käyttämällä tietokantahakua ja manuaalista hakua tutkimusaineiston kokoamisessa. Molempia hakumenetelmiä käyttämällä saatiin katsaukseen mukaan tutkimuksia, jotka sisälsivät mahdollisimman relevanttia tietoa tutkittavasta aiheesta. Katsaukseen mukaan otettavien tutkimusten soveltuvuutta arvioitiin katsauksessa asetettujen tutkimuskysymysten ja

mukaanotto- ja poissulkukriteerien pohjalta, joiden avulla saatiin vastauksia tutkimuskysymyksiin (Sulosaari & Kajander-Unkuri 2016, 10–15.) Lisäksi hakustrategian suunnittelemisessa käytettiin apuna tutkimuksen asiantuntijatyöryhmää sekä kirjaston informaation asiantuntemusta, mikä lisää tutkimuksen luotettavuutta (Niela-Vilén & Hamari 2016, 26).

12 Johtopäätökset

Uskonnollisia johtajia tulee ohjata ja kouluttaa yhteisön toimijoiden taustojen tarkistamisessa ja työhön soveltumisen arvioinnissa. Yhteisen työskentelyn pohjalle tulee kehittää palvelutyön järjestelmä, joka pitää sisällään uskonyhteisön parissa toimivien toimijoiden työnohjauksen, mentoroinnin, vertaistuen, konsultoinnin, palvelutyön valvonnan ja arvioinnin.

Uskonyhteisöjen tulee tehdä selkeät ja yhtenevät toimintalinjaukset yhteistyössä yhteiskunnan lasten hyvinvoinnin asiantuntijoiden kanssa, miten väkivaltailmoituksia uskonyhteisöissä käsitellään. On tärkeää luoda julkinen helposti saatavilla oleva järjestelmä väkivallasta ilmoittamiseen sekä taata yhteisön sisälle koulutettu asiantuntijuus väkivaltaa kokeneiden henkilöiden saattamiseksi tuen piiriin.

Kirjallisuuskatsaus tuo esille tieteellistä näkökulmaa lapsiin kohdistuvasta väkivallan ilmiöstä uskonyhteisöissä. Tulokset kohtaavat myös Väkivallaton lapsuus -toimenpidesuunnitelman 2020–2025 lukuun 14.7. kirjatun kokemusasiantuntijanäkökulman ja toimenpiteiden kanssa (Kilpeläinen ym. 2019). Katsaus tarkastelee ilmiötä ratkaisukeskeisestä näkökulmasta kohdistuen korjaaviin toimenpiteisiin. Tuloksia voidaan hyödyntää uskonyhteisöjen ja viranomaisten välisessä yhteistyössä eettisen toimintamallin kehittämiseksi lapsiin kohdistuvan väkivallan vähentämiseksi ja ennaltaehkäisemiseksi uskonyhteisöissä. Tieteellistä tutkimusta uskonyhteisöjen ja viranomaisten välisestä yhteistyöstä ei ole juurikaan saatavilla, tätä tulisi tutkia lisää.

Lähteet

L 6.6.2003/453. Uskonnonvapauslaki. Viitattu 3.4.2021. <https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2003/20030453>.

L 13.4.2007/417. Lastensuojelulaki. Viitattu 3.4.2021. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2007/20070417>.

L 60/1991. Asetus lapsen oikeuksia koskevan yleissopimuksen voimaansaattamisesta sekä yleissopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä annetun lain voimaantulosta. Viitattu 3.4.2021. <https://www.finlex.fi/fi/sopimukset/sopsteksti/1991/19910060#idp446163248>.

L 88/2011. Tasavallan presidentin asetus lasten suojelemisesta seksuaalista riistoa ja seksuaalista hyväksikäyttöä vastaan tehdyn Euroopan neuvoston yleissopimuksen voimaansaattamisesta sekä yleissopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta annetun lain voimaantulosta. Viitattu 3.4.2021. <https://www.finlex.fi/fi/sopimukset/sopsteksti/2011/20110088>.

L 1889/39. Rikoslaki. Viitattu 3.4.2021. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1889/18890039001#L20>.

L 1989. Convention on the Rights of the Child. United Nations Human rights, office of the high commissioner. Viitattu 18.5.2021. https://ec.europa.eu/anti-trafficking/sites/default/files/un_convention_on_the_rights_of_the_child_1.pdf.

VNA 53/2015. Valtioneuvoston asetus naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemisestä ja torjumisesta tehdyn Euroopan neuvoston yleissopimuksen voimaansaattamisesta sekä yleissopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta annetun lain voimaantulosta. Viitattu 5.3.2021. <https://www.finlex.fi/fi/sopimukset/sopsteksti/2015/20150053>.

Afifi, T.O., MacMillan, H.L., Boyle, M., Cheung, K., Taillieu, T., Turner, S. & Saree, J. 2016. Child abuse and physical health in adulthood. Health Reports, 27, 3, 10-18. Statistics Canada, Catalogue no. 82-003-X. Viitattu 5.5.2021. https://www.researchgate.net/profile/Tracie-Afifi/publication/298739431_Child_abuse_and_physical_health_in_adulthood/links/57470b2108ae2301b0b7fc48/Child-abuse-and-physical-health-in-adulthood.pdf.

A Multireligious Commitment to end Violence Against Children - Kyoto Declaration. 2016. A tenth anniversary guide for reflection and discussion. Churches' Network for Non-violence, CNNV. Viitattu 30.5.2021. <http://endcorporalpunishment.org/wp-content/uploads/thematic/Kyoto-Declaration-Guide-2016.pdf>.

American Professional Society on the Abuse of Children, APSAC. 2017. Practice Guidelines, the investigation and determination of suspected psychological maltreatment of children and adolescents. Partnership with The New York Foundling. Viitattu 1.9.2021. https://docs.wix-static.com/ugd/4700a8_6e7b2888704a4ef4a3a655357dd3580f.pdf.

Arigatou Foundation. 2008. Learning to Live Together. An Intercultural and Interfaith Programme for Ethics Education. Geneva: Arigatou Foundation. Viitattu 18.5.2021. <https://ethicseducation-forchildren.org/images/zdocs/Learning-to-Live-Together-En.pdf>.

Arigatou International. 2019. Faith and Children's Rights, A Multi-religious Study on the Convention on the Rights of the Child. New York: Arigatou International. Viitattu 18.5.2021. <https://arigatouinternational.org/en/component/zdocs/document/document/1109-faith-and-children-s-rights-a-multi-religious-study-on-the-convention-rights-of-the-child-full-study>.

Arigatou International. N.d. Who we are (verkkojulkaisu). Viitattu 18.5.2021. <https://arigatouinternational.org/en/who-we-are>.

Bildjuschkin, K., Ewalds, H., Hietamäki, J., Kettunen, H., Koivula, T., Mäkelä, J., Nipuli, S., October, M., Peltonen, J. & Siukola, R. 2020. Väkivaltakäsitteiden sanasto. Työpaperi 1/2020. Terveyden ja hyvinvoinninlaitos. Viitattu 27.9.2021. https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/139150/URN_ISBN_978-952-343-211-6.pdf?sequence=1&isAllowed=y.

Bottoms, B.L., Goodman, G.S., Tolou-Shams, M., Diviak, K.R. & Shaver, P.R. 2015. Religion-Related Child Maltreatment: A Profile of Cases Encountered by Legal and Social Service Agencies. Behavioral Sciences & the Law, 33, 561 – 579. Viitattu 24.3.2021. <https://doi.org/10.1002/bsl.2192>.

Beste, J. 2021. Envisioning a Just Response to the Catholic Clergy Sexual Abuse Crisis. Theological Studies, 82. 1, 29–54. Viitattu 3.9.2021. <https://doi.org/10.1177/0040563921996044>.

Breyer, R. J. & MacPhee, D. 2015. Community characteristics, conservative ideology, and child abuse rates. Child Abuse & Neglect, 41, 126–135. Viitattu 13.9.2021. <http://dx.doi.org/10.1016/j.chiabu.2014.11.019>.

Calkins, C., Fargo, J., Jeglic, E. & Terry, K. 2015. Blessed be the Children: A Case–Control Study of Sexual Abusers in the Catholic Church. Behavioral Sciences and the Law, 33, 580–594. Viitattu 13.9.2021. DOI: 10.1002/bsl.2193.

Coughlan, M. & Cronin, P. 2017. Doing a Literature Review in Nursing, Health and Social care. painos 2. SAGE Publication.

Crisp, B. R., Epstein, S., Afrouz, R., & Taket, A. 2018. Religious literacy for responding to violence and abuse involves the capacity to go beyond stereotypes. *International Journal of Human Rights in Healthcare*, 11, 2, 100-108. Viitattu 13.9.2021. DOI 10.1108/IJHRH-09-2017-0044.

Damon, W. 2000. Setting the stage for the development of wisdom: Self-understanding and moral identity during adolescence. *Julkaisussa Understanding wisdom: Sources, science, and society*. Toim. W. S., Brown. Philadelphia: Templeton Foundation. 361-391.

Declaration of the Rights of the Child. 1959. G.A. res. 1386 (XIV), 14 U.N. GAOR Supp. (No. 16) at 19, U.N. Doc. A/4354. Global Health and Human rights database (verkkojulkaisu). Viitattu 4.3.2021. <https://www.globalhealthrights.org/instrument/declaration-of-the-rights-of-the-child/>.

Denney, A. S., Kerley, K. R. & Gross, N. G. 2018. Child Sexual Abuse in Protestant Christian Congregations: A Descriptive Analysis of Offense and Offender Characteristics. *Religions*, 9, 27. Viitattu 13.9.2021. <https://doi.org/10.3390/rel9010027>.

Dressing, H., Dölling, D., Hermann, D., Kruse, A., Schmitt, E., Bannenberg, B., Whittaker, K., Hoell, A. Voss, E. & Salize, H. J. 2021. Child Sexual Abuse by Catholic Priests, Deacons, and Male Members of Religious Orders in the Authority of the German Bishops' Conference 1946–2014. *Sexual Abuse*, 33, 3, 274–294. Viitattu 13.9.2021. <https://doi.org/10.1177/1079063219893371>.

Evans, D. 2007. Integrative reviews of quantitative and qualitative research. *Overview of Methods*. *Julkaisussa Reviewing Research Evidence for Nursing Practice*. Toim. C. Webb & B. Ross. Oxford: Blackwell Publishing. 137-148.

Felitti, V. J., Anda, R. F., Nordenberg, D., Williamson, D. F., Spitz, A. M., Edwards, V., Koss, M. P. & Marks, J. S. 1998. Relationship of childhood abuse and household dysfunction to many of the leading causes of death in adults. *The Adverse Childhood Experiences, ACE*. *American Journal of preventive Medicine*, 14, 4, 245–258. Viitattu 18.5.2021. [https://doi.org/10.1016/S0749-3797\(98\)00017-8](https://doi.org/10.1016/S0749-3797(98)00017-8).

Felitti, V. J., Anda, R. F., Nordenberg, D., Williamson, D. F., Spitz, A. M., Edwards, V., Koss, M. P. & Marks, J. S. 2019. Relationship of Childhood Abuse and Household Dysfunction to Many of the Leading Causes of Death in Adults: The Adverse Childhood Experiences (ACE) Study. *American Journal of preventive Medicine*, 56, 6, 774 – 786. Viitattu 18.5.2021. <https://doi.org/10.1016/j.amepre.2019.04.001>.

Fontes, L. A. & Plummer, C. 2010. Cultural issues in disclosures of child sexual abuse. *Journal of Child Sexual Abuse*, 19, 491–518. Viitattu 31.3.2021. <https://doi.org/10.1080/10538712.2010.512520>.

Gesser-Edelsburg, A., Fridman, T. & Lev-Wiesel, R. 2017. Edutainment as a Strategy for Parental Discussion With Israeli Children: The Potential of a Children's Play in Preventing Sexual Abuse. *Journal of Child Sexual Abuse*, 26, 5, 553-572. Viitattu 3.9.2021. <https://doi.org/10.1080/10538712.2017.1319003>.

Gilgun, J. F. & Anderson, G. 2016. Mothers' Experiences with Pastoral Care in Cases of Child Sexual Abuse. *Journal of Religion and Health*, 55, 680-694. Viitattu 3.9.2021. DOI 10.1007/s10943-015-0092-8.

Global Network of Religions for Children, GNRC. N.d.b. What we do. Arigatou International. (verkkojulkaisu). Viitattu 18.5.2021. <https://gnrc.net/en/what-we-do>.

Guerzoni, M. A. 2018. A situational crime prevention analysis of Anglican clergy's child protective practices. *Child Abuse & Neglect* 77, 85-98. Viitattu 3.9.2021. <https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2017.12.016>.

Grant, K. E., O'Koon, J. H., Davis, T. H., Roache, N. A., Poindexter, L. M. Armstrong, M. L., Minden, J. L. & McIntosh, J. M. 2000. Protective factors affecting low-income urban African American youth exposed to stress. *Journal of Early Adolescence*, 20, 388-417. Viitattu 26.5.2021. <https://doi.org/10.1177/0272431600020004002>.

Harper, C. A. & Perkins, C. 2018. Reporting Child Sexual Abuse within Religious Settings: Challenges and Future Directions. *Child Abuse Review*, 27, 30-41. Viitattu 13.9.2021. <https://doi.org/10.1002/car.2484>.

Harper, C. A., Perkins, C. & Johnson, D. 2020. Psychological factors influencing religious congregation members' reporting of alleged sexual abuse. *Journal on sexual aggression* 2020, 26, 1, 129-144. viitattu 30.9.2021. <https://doi.org/10.1080/13552600.2019.1599453>.

Heimlich, J. 2011. *Breaking their will: Shedding light on religious child maltreatment*. Amherst, NY: Prometheus Books.

Hoitotyön tutkimussäätiö, Hotus. N.d. Tutkimuksen arviointikriteeristö, JBI. Viitattu 3.9.2021. <https://www.hotus.fi/jbin-kriittisen-arvioinnin-tarkistuslistat/>.

Hope, M. O., Lee, D. B., Hsieh, H-F., Hurd, N. M., Sparks, H. L. & Marc A. Zimmerman, M. A. 2019. Violence Exposure and Sexual Risk Behaviors for African American Adolescent Girls: The Protective Role of Natural Mentorship and Organizational Religious Involvement. *American Journal Community Psychology*, 64, 242-255. Viitattu 3.9.2021. <https://doi.org/10.1002/ajcp.12341>.

Hopia, H., Latvala, E. & Liimatainen, L. 2016. Reviewing the methodology of an integrative review. *Scandinavian Journal of Caring Sciences* 30, 4, 662–669. Viitattu 18.5.2021. <https://doi.org/10.1111/scs.12327>.

Hutchinson, A. J. & O'Leary, P. J. 2016. Young mothers in Islamic contexts: Implications for social work and social development. *International Social Work*, 59, 3, 343–358. Viitattu 3.9.2021. <https://doi.org/10.1177/0020872815626995>.

Hillis, S., Mercy, J., Amobi, A. & Kress, H. 2016. Global Prevalence of Past-year Violence Against Children: A Systematic Review and Minimum Estimates. *Pediatrics*, 137, 3, 1–13. Viitattu 30.5.2021. <https://doi.org/10.1542/peds.2015-4079>.

Illman, R., Ketola, K., Latvio, R. & Sohlberg, J. 2017. Nyky-Suomen uskonnollinen ja katsomuksellinen kenttä. Julkaisussa monien uskontojen ja katsomusten Suomi. Toim. R. Ilman, K. Ketola, R. Latvio & J. Sohlberg. 2017. Kirkon tutkimuskeskuksen verkkojulkaisuja 48. Kuopio: Kirkon tutkimuskeskus, 7–11. Viitattu 2.4.2021. <https://evl.fi/documents/1327140/45386794/Ktk+-+Monien+uskontojen+ja+katsomusten+Suomi/c8c8d8be-e49b-5998-3539-6b2a29a4903d>.

John Jay College. 2004. *The Nature and Scope of Sexual Abuse of Minors by Catholic Priests and Deacons in the United States, 1950-2002*. Washington, DC: United States Conference of Catholic Bishops, USCCB. Viitattu 30.9.2021. <https://www.usccb.org/sites/default/files/issues-and-action/child-and-youth-protection/upload/The-Nature-and-Scope-of-Sexual-Abuse-of-Minors-by-Catholic-Priests-and-Deacons-in-the-United-States-1950-2002.pdf>.

Kangasniemi, M., Pakkanen, P. & Korhonen, A. 2015. Professional ethics in nursing: an integrative review. *Journal of Advanced Nursing*. Viitattu 3.9.2021. <https://doi.org/10.1111/jan.12619>.

Keenan, M. 2012. *Child Sexual Abuse and The Catholic Church: Gender, Power, and Organizational Culture*. New York: Oxford University press.

Kilpeläinen, K., Ylinen, E., Ristolainen, S. & Korttesalmi, R. Lapsiin kohdistuva väkivalta uskonyhteisöissä – kokemusasiantuntijanäkökulma. 2019. Julkaisussa Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 2019:27. Toimenpidesuunnitelma lapsiin kohdistuvan väkivallan ehkäisystä 2020–2025. Toim. U. Korpilahti, H. Kettunen, E. Nuotio, S. Jokela, V. M. Nummi. & P. Lillsunde. Painos 2. Helsinki. Viitattu 21.3.2021. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-00-4123-6>.

Korpilahti, U., Kettunen, H., Nuotio, E., Jokela, S., Nummi, V-M. & Lillsunde, P. 2019. Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 2019:27. Väkivallaton lapsuus. Toimenpidesuunnitelma lapsiin kohdistuvan väkivallan ehkäisystä 2020–2025. Painos 2. Helsinki. Viitattu 21.3. 2021. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-00-4123-6>.

Krug, E. G., Dahlberg, L. L., Mercy, J. A., Zwi, A. B., & Lozano, R. 2002. World report on violence and health. Geneva: World Health Organization. Viitattu 13.9.2021. https://www.who.int/violence_injury_prevention/violence/world_report/en/summary_en.pdf.

Kvarfordt, C. & Herba, K. 2018. Religion and Spirituality in Social Work Practice with Children and Adolescents: A Survey of Canadian Practitioners. *Child and Adolescent Social Work Journal*, 35, 2, 1-15. Viitattu 30.9.2021. DOI: 10.1007/s10560-017-0513-5.

Lajunen, K., Ahl, N-M., Andell, M., Laakso, M-L. & Ylenius-Lehtonen, M. 2019. Tunne- ja turvataitoja lapselle - perusteita ja periaatteita. Julkaisussa Tunne- ja turvataitoja lapselle. Tunne- ja turvataitokasvatuksen oppimateriaali. Toim. K. Lajunen, M. Andell & M. Ylenius-Lehtonen. Opas 39. PAINOS 2. Helsinki: Terveystien ja hyvinvoinnin laitos, 11–21. Viitattu 27.9.2021. https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/126027/Tunne-%20ja%20turvataitoja%20lapselle_WEB.pdf?sequence=1&isAllowed.

Laylants, M., Oyo, A. & Prince, J.D. 2020. Religiosity and Outcomes Among Child Welfare-Involved Youth. *Child and Adolescent Social Work Journal*, 37, 251–261. Viitattu 3.9.2021. <https://doi.org/10.1007/s10560-019-00645-4>.

Lemetti, T. & Ylönen, M. 2016. Kirjallisuuskatsaukseen valittujen tutkimusartikkeleiden arviointi. Julkaisussa Kirjallisuuskatsaus hoitotieteessä. Toim. M. Stolt, A. Axelin & R. Suhonen. Turun Yliopisto. Hoitotieteen laitoksen julkaisuja, A: 73/2016, 23–34.

Marshall, K. & Marsh, R. 2003. Millennium challenges for faith and development leaders. Washington, DC: The World Bank. Viitattu 18.5.2021. <https://openknowledge.worldbank.org/>.

Mcleigh, J. & Taylor, D. 2020. The role of religious institutions in preventing, eradicating, and mitigating violence against children. *Child Abuse & Neglect*, 110, 1. Viitattu 18.5.2021. <https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2019.104313>.

Melton, G. B. & Anderson, D. 2008. From Safe Sanctuaries to Strong Communities. The Role of Communities of Faith in Child Protection. *Family and Community Health*, 31, 2, 173-185. Viitattu 30.5.2021. DOI: 10.1097/01.FCH.0000314577.48603.b0.

Michaelson, V., Robinson, P. & Pickett, W. 2014. Participation in Church or Religious Groups and its Association with Health: A National Study of Young Canadians. *Journal of religion and health*, 5, 5, 1353–1373. Viitattu 30.5. 2021. DOI 10.1007/s10943-013-9726-x.

Michaelson, V., Donnelly, P., Morrow, W., King, N., Craig, W. & Pickett, W. 2021. Violence, Adolescence, and Canadian Religious Communities: A Quantitative Study. *Journal of Interpersonal Violence*, 36, 7-8, 3613–3637. Viitattu 3.9.2021. <https://doi.org/10.1177/0886260518775160>.

Miller-Perrin, C. & Perrin, R. 2017. Changing attitudes about spanking among conservative Christians using interventions that focus on empirical research evidence and progressive biblical interpretations. *Child Abuse & Neglect*, 71, 69–79. Viitattu 13.9.2021. <http://dx.doi.org/10.1016/j.chiabu.2017.03.015>.

Minto, K., Hornsey, M. J., Gillespie, N., Healy, K. & Jetten, J. 2016. A Social Identity Approach to Understanding Responses to Child Sexual Abuse Allegations. *PLoS ONE*, 11, 4, e0153205. Viitattu 15.9.2021. doi:10.1371/journal.pone.0153205.

Murphy, Y., Mangan, I & O'Neill, H. 2009. Commission of Investigation. Report into the Catholic Archdiocese of Dublin. Dublin, Ireland: Irish Department of Justice and Equality. Viitattu 30.9.2021. <https://www.documentcloud.org/documents/243712-4-murphy-report-entire-ireland>.

Nason-Clark, N. 2004. When Terror Strikes at Home: The Interface Between Religion and Domestic Violence. *Journal for the Scientific Study of Religion*, 43, 3, 303-310. Viitattu 3.4.2021. <https://doi.org/10.1111/j.1468-5906.2004.00236.x>.

Niela-Vilén, H. & Hamari, L. 2016. Kirjallisuuskatsauksen vaiheet. Julkaisussa Kirjallisuuskatsaus hoitotieteessä. Toim. M. Stolt, A. Axelin & R. Suhonen. Turun Yliopisto. Hoitotieteen laitoksen julkaisu, A: 73/2016, 23–34.

Oakley, L., Kinmond, K., Humphreys, J. & Mor, D. 2017. Practitioner and communities' awareness of CALFB: Child abuse linked to faith or belief. *Child Abuse & Neglect*, 72, 276–282. Viitattu 13.9.2021. <http://dx.doi.org/10.1016/j.chiabu.2017.08.024>.

Oakley, L., Kinmond, K., Humphreys, J. & Mor, D. 2019. Safeguarding Children who are Exposed to Abuse Linked to Faith or Belief. *Child Abuse Review*, 28, 27–38. Viitattu 13.9.2021. <https://doi.org/10.1002/car.2540>.

O'Leary, P., Abdalla, M., Hutchinson, A., Squire, J. & Young, A. 2020. Child Protection With Muslim Communities: Considerations For Non-Muslim-Based Orthodoxies/Paradigms in Child Welfare and Social Work. *British Journal of Social Work*, 50, 1201–1218. Viitattu 30.9.2021. <https://doi.org/10.1093/bjsw/bcz088>.

O'Neill, E., Olson, G., Huckins, S. & Harder, J. 2010. Prevention of child abuse and neglect through church and social service collaboration. *Social Work & Christianity*, 37, 381 – 406. University of Nebraska: Social Work Faculty Publications, 9. Viitattu 30.5.2021. <https://digitalcommons.unomaha.edu/socialworkfacpub/9>.

Patentti ja rekisterihallitus. 2021. Uskonnolliset yhdyskunnat. Lista uskonnollisista yhdyskunnista ja niiden paikallisyhteisöistä ja seurakunnista 26.3.2021. Patentti- ja rekisterihallitus, tietopalvelut. Sähköpostiviesti 8.4.2021.

Pew Research Center. 2017. The changing global religious landscape. April 5, 2017. Viitattu 21.3.2021. <https://www.pewforum.org/2017/04/05/the-changing-global-religious-landscape/>.

Pew Research Center. 2012. The Global Religious Landscape. A Report on the Size and Distribution of the World's Major Religious Groups as of 2010. Washington, D.C: Pew Research Center's Forum on Religion & Public Life. Viitattu 21.3.2021. <https://www.pewforum.org/2012/12/18/global-religious-landscape-exec/>.

Popescu, M., Drumm, R., Mayer, S., Cooper, L., Foster, T., Seifert, M., Gadd, H. & Dewan, S. 2009. "Because of my beliefs that I had acquired from the church . . .": Religious belief-based barriers for adventist women in domestic violence relationships. *Social Work and Christianity*; Botsford, 36, 394-414. Viitattu 3.4.2021. <http://ezproxy.jamk.fi:2048/login?url=https://www-proquest-com.ezproxy.jamk.fi:2443/scholarly-journals/because-my-beliefs-that-i-had-acquired-church/docview/230161083/se-2?accountid=11773>.

Raymond, C. O. 2020. Church and State and Child Endangerment, 56 *Crim. L. Bull.* 601. Viitattu 13.9.2021. <https://scholarship.law.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=2032&context=scholar>.

Regnerus, M. & Elder, G. H. 2003. Staying on track in school: Religious influences in high and low-risk settings. *Journal for the Scientific Study of Religion*, 42, 4, 633-649. Viitattu 26.5.2021. <https://doi.org/10.1046/j.1468-5906.2003.00208.x>.

Religions for Peace. N.d. Who we are (verkkojulkaisu). Viitattu 18.5.2021. <https://www.rfp.org/who-we-are/>.

Robinson, M. & Hanmer, S. 2014. Engaging religious communities to protect children from abuse, neglect, and exploitation: partnerships require analysis of religious virtues and harms. *Child Abuse & Neglect*, 38, 600 – 611. Viitattu 30.5.2021. <http://dx.doi.org/10.1016/j.chiabu.2014.03.018>.

Robinson, L., Gardee, R., Chaudhry, F. & Collins, H., 2017. Muslim youth in Britain: Acculturation, radicalization, and implications for social work practice/training. *Journal of Religion & Spirituality in Social Work: Social Thought*, 2017, 36, 1-2, 266-289. Viitattu 30.9.2021. <http://dx.doi.org/10.1080/15426432.2017.1311244>.

Ross-Sheriff, F. 2017. Personal and professional reflections on Islam, social work, and social welfare in the USA. *Journal of Religion & Spirituality in Social Work: Social Thought*, 36, 1-2, 6-24. Viitattu 30.9.2021. <https://doi.org/10.1080/15426432.2017.1313153>.

Royal Commission into Institutional Responses to Child Sexual Abuse. 2017a. Final report, religious institutions, volume 16, book 1. Viitattu 3.9.2021. https://www.childabuseroyalcommission.gov.au/sites/default/files/final_report_-_volume_16_religious_institutions_book_1.pdf.

Royal Commission into Institutional Responses to Child Sexual Abuse. 2017b. Final report, religious institutions, volume 16, book 3, Part E, 281-382. Viitattu 3.9.2021. https://www.childabuseroyal-commission.gov.au/sites/default/files/final_report_-_volume_16_religious_institutions_book_3_0.pdf.

Salas-Wright, C. P., Vaughn, M. G. & Maynard, B. R. 2014. Religiosity and violence among adolescents in the United States: Findings from the National Survey on Drug Use and Health 2006-2010. *Journal of Interpersonal Violence*, 29, 1178-1200. Viitattu 26.5.2021. DOI:10.1177/0886260513506279.

Salas-Wright, C. P., Lombe, M., Vaughn, M. G. & Maynard, B. R. 2016. Do Adolescents Who Regularly Attend Religious Services Stay Out of Trouble? Results From a National Sample. *Youth & Society*, 48, 6, 856-881. Viitattu 22.8.2021. DOI: 10.1177/0044118X14521222.

Salter, M. 2012. The Role of Ritual in the Organised Abuse of Children. *Child Abuse Review*, 21, 440-451. Viitattu 31.3.2021. <https://doi.org/10.1002/car.2215>.

Segura-April, D. 2016. Appropriate Child Participation and the Risks of Spiritual Abuse. *Transformation*, 33, 3, 171-184. Viitattu 3.9.2021. <https://doi.org/10.1177/0265378816636798>.

Simonič, B., Mandelj, T.R. & Novsak, R. 2013. Religious-Related Abuse in the Family. *Journal of Family Violence*, 28, 339-349. Viitattu 31.3.2021. DOI:10.1007/s10896-013-9508-y.

Sinha, J. W., Cnaan, R. A. & Gelles, R. J. 2007. Adolescent risk behaviors and religion: Findings from a national study. University of Pennsylvania. Viitattu 26.5.2021. https://repository.upenn.edu/spp_papers/54/.

Smith, C., Denton, M.L., Faris, R. & Regnerus, M. 2002. Mapping American Adolescent Religious Participation. *Journal for Scientific Study of Religion*, 41, 4, 597-612. Viitattu 26.5.2021. <https://doi.org/10.1111/1468-5906.00148>.

Smith, C. & Denton, M. L. 2005. *Soul searching: The religious and spiritual lives of American teenagers*. New York: Oxford University Press.

Stark, R. 2012. *America's blessings: How religion benefits everyone, including atheists*. West Conshohocken: Templeton Press.

Sulosaari, V & Kajander-Unkuri, S. 2016. Integroitu kirjallisuuskatsaus. Teoksessa Kirjallisuuskatsaus hoitotieteessä. Toim. M. Stolt, A. Axelin & R. Suhonen. Turun Yliopisto. Hoitotieteen laitoksen julkaisu, tutkimuksia ja raportteja. A: 73/2016, 107-115.

Suomen evankelisluterilainen kirkko. N.d.a. Tietoa kirkosta, tilastotietoa, Seurakunnat tilastoivat työtään (verkkojulkaisu). Viitattu 29.9.2021. <https://evl.fi/tietoa-kirkosta/tilastotietoa>.

Suomen evankelisluterilainen kirkko. N.d.b. Tietoa kirkosta, kirkko ja yhteiskunta, herätysliikkeet ja kristilliset järjestöt (verkkojulkaisu). Viitattu 29.9.2021. <https://evl.fi/tietoa-kirkosta/kirkko-ja-yhteiskunta/heratysliikkeet-ja-jarjestot>.

Suomen ortodoksinen kirkko. 2021. Tilastotietoja kirkon väestöstä vuodelta 2020 (verkkojulkaisu). Viitattu 29.9.2021. https://ort.fi/sites/default/files/2021-01/2020_1.pdf.

Terry, K. J., Smith, M. L., Schuth, K., Kelly, J. R., Vollman, B. & Massey, C. 2011. The Causes and Context of Sexual Abuse of Minors by Catholic Priests in the United States, 1950-2010. Washington, DC: United States Conference of Catholic Bishops, USCCB.

The Kyoto Declaration on Confronting Violence and Advancing Shared Security. 2006. Religions for Peace Eighth World Assembly August 2006. Kyoto, Japan. Viitattu 30.5.2021. <https://www.wcrp.or.jp/pdf/about/assembly/8th-World-Assembly.pdf>.

Tilastokeskus. 2021. Laatuseloste: Väestörakenne 2020. Tilastotietojen relevanssi. Suomen virallinen tilasto, SVT. Väestörakenne (verkkojulkaisu). Helsinki: Tilastokeskus. Viitattu 29.9.2021 http://www.stat.fi/til/vaerak/2020/vaerak_2020_2021-03-31_laa_001_fi.html.

Tishelman, A. C. & Fontes, L. A. 2017. Religion in child sexual abuse forensic interviews. *Child Abuse & Neglect* 63, 120–130. Viitattu 3.9.2021. <http://dx.doi.org/10.1016/j.chiabu.2016.11.025>.

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2009. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Zust, B., Flicek, B., Moses, K. S., Schubert, C. N. & Timmerman, J. 2021a. 10-Year Study of Christian Church Support for Domestic Violence Victims: 2005-2015. *Journal of Interpersonal Violence*, 36, 7-8, 2959–2985. Viitattu 3.9.2021. <https://doi.org/10.1177/0886260521991271>.

Zust, B., Flicek, B., Moses, K. S., Schubert, C. N. & Timmerman, J. 2021b. 10-Year Study of Christian Church Support for Domestic Violence Victims: 2005-2015. *Journal of Interpersonal Violence*, 36, 3-4, 1856–1882. Viitattu 3.9.2021. <https://doi.org/10.1177/0886260518754473>.

Zust, B. L., Housley, J. & Anna Klatke, A. 2017. Evangelical Christian Pastors' Lived Experience of Counseling Victims/Survivors of Domestic Violence. *Pastoral Psychology*, 66, 675–687. Viitattu 3.9.2021. DOI 10.1007/s11089-017-0781-1.

World Council of Churches, WCC. N.d.a. What is the World Council of Churches (verkkojulkaisu). Viitattu 18.5.2021. <https://www.oikoumene.org/about-the-wcc>.

World Council of Churches, WCC. N.d.b. WCC's Engagement for Children (verkkojulkaisu). Viitattu 18.5.2021. <https://www.oikoumene.org/what-we-do/wccs-engagement-for-children>.

WHO. 2020. Global status report on preventing violence against children. Geneva: World Health Organization. Viitattu 30.5.2021. <https://www.who.int/teams/social-determinants-of-health/violence-prevention/global-status-report-on-violence-against-children-2020>.

WHO. 2016. Inspire, Seven Strategies for Ending Violence Against Children. Geneva: World Health Organization. Viitattu 3.9.2021. <https://www.who.int/publications/i/item/inspire-seven-strategies-for-ending-violence-against-children>.

WHO. 2018. Inspire Handbook, Action for implementing the seven strategies for ending violence against children. Geneva: World Health Organization. Viitattu 3.9.2021. <https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/272996/9789241514095-eng.pdf?ua=1>.

WHO. 2006. Preventing child maltreatment, A guide to taking action and generating evidence. World Health Organization and International Society for Prevention of Child Abuse and Neglect. Geneva: World Health Organization. Viitattu 30.5.2021. https://www.who.int/violence_injury_prevention/publications/violence/child_maltreatment/en/.

Whittemore, R. 2005. Combining evidence in nursing research. Methods and implications. Nursing research. New York. 54, 1, 56-62.

Whittemore, R. & Knafelz, K. 2005. The integrative review: update methodology. Journal of Advanced Nursing. USA. 52, 5, 546–553.

Wolf, J. P., Kepple, N. J. 2019. Individual- and County-Level Religious Participation, Corporal Punishment, and Physical Abuse of Children: An Exploratory study. Journal of Interpersonal Violence 2019, 34, 19, 3983–3994. Viitattu 4.10.2021. <https://doi.org/10.1177/0886260516674197>.

Liitteet

Liite 1. Tutkimuksessa käytetyt tietokannat ja hakusanat

Hakulausekkeet	Tietokanta: ProQuest
Haku 1. hakutuloksia n= 189	(MAINSUBJECT.EXACT("Emotional abuse") OR MAINSUBJECT.EXACT("Childrens health") OR MAINSUBJECT.EXACT("Child welfare") OR MAINSUBJECT.EXACT("Child abuse & neglect")) AND (MAINSUBJECT.EXACT("Religious movements") OR MAINSUBJECT.EXACT("Religious organizations") OR MAINSUBJECT.EXACT("Religion") OR ("faith- based organi*" OR "organized systems of religious practic*" OR ("religious organisation" OR "religious organisations" OR "religious organization" OR "religious organizations") OR ("religious mission" OR "religious missionaries" OR "religious missionary" OR "religious missions") OR ("religious belief" OR "religious beliefs") OR ("religious ethical" OR "religious ethics") OR spirit*)) AND ab((Child* OR Adolescen* OR Youth* OR teen* OR Infant OR bab* OR newbor*) AND (neglect* OR Abuse* OR Maltreatment OR violenc*))
Haku 2. hakutuloksia n= 223	ab(Child* OR adolescen* OR Youth* OR teen* OR Infant* OR bab* OR newbor*) AND ab("Child advocac*" OR "Social Work*" OR "Social servic*" OR "child - related work*") AND ab(relig* OR "religious organi*" OR "faith- based orga*" OR "religious missio*" OR "organized systems of religious practic*") AND ab(collaborati* OR cooperat* OR co-operatio*) OR (" inter-sectoral co-operation " OR " interagency cooperat*")
Hakulausekkeet	Tietokanta: PubMed
Haku 1. hakutuloksia n= 365	(Child*[Title/Abstract] OR Adolescen*[Title/Abstract] OR Youth*[Title/Abstract] OR teen*[Title/Abstract] OR Infant* [Title/Abstract] OR baby [Title/Abstract] OR newbor* [Title/Abstract]) AND (Violenc* [Title/Abstract] OR Abuse* [Title/Abstract] OR Neglect* [Title/Abstract] OR Maltreatment [Title/Abstract] OR Mistreatment [Title/Abstract] OR Molestation [Title/Abstract] OR "sexual abuse"[Title/Abstract] OR "Emotional abuse"[Title/Abstract] OR "Physical abuse"[Title/Abstract] OR "Child mistreatment"[Title/Abstract] OR "Child Maltreatment"[Title/Abstract] OR "Child neglect"[Title/Abstract] OR "Child sexual abuse"[Title/Abstract] OR "Child molestation"[Title/Abstract] OR "Domestic Violence"[Title/Abstract]) AND (relig*[Title/Abstract] OR Spirit*[Title/Abstract] OR "religious organi*[Title/Abstract] OR "religious mission*[Title/Abstract] OR "religious Belief*[Title/Abstract] OR "Religious ethic*[Title/Abstract]) Filters: English, Finnish, from 2015 – 2021
Haku 2. hakutuloksia n= 69	(relig*[Title/Abstract] OR Spirit*[Title/Abstract] OR "religious organi*[Title/Abstract] OR "religious mission*[Title/Abstract] OR "religious Belief*[Title/Abstract] OR "Religious ethic*[Title/Abstract]) AND (Child*[Title/Abstract] OR Adolescen*[Title/Abstract] OR Youth*[Title/Abstract] OR teen*[Title/Abstract] OR Infant[Title/Abstract] OR baby [Title/Abstract] OR newbor* [Title/Abstract]) AND ("child advocac*" [Title/Abstract] OR "Social Work*" [Title/Abstract] OR "Social servic*" [Title/Abstract] OR "co-operatio*" [Title/Abstract] OR "interagency cooperat*" [Title/Abstract] OR "international cooperat*" [Title/Abstract] OR "Social welfare" [Title/Abstract] OR "Child welfare" [Title/Abstract] OR "Adolescent welfare" [Title/Abstract] OR "Infant welfare" [Title/Abstract]) Filters: English, Finnish, from 2015 - 2021

Hakulausekkeet	Tietokanta: CINAHL
Haku 1. hakutuloksia n= 233	AB (Child* OR adolescen* OR Youth* OR teen* OR Infant* OR bab* OR newbor*) AND AB (Violence OR Abuse OR Neglect OR Maltreatment OR Mistreatment OR Molestation OR "Domestic Violen*" OR "sexual abuse") AND AB (relig* OR Spirit* OR "religious organi*" OR "religious mission*" OR "religious Belief*" OR "Religious ethic*")
Haku 2. hakutuloksia n= 12	AB (Child* OR adolescen* OR Youth* OR teen* OR Infant* OR bab* OR newbor*) AND AB ("Child advocac*" OR "Social Work*" OR "Social servic*" OR "child - related work*") AND AB (relig* OR "religious organi*" OR "faith- based orga*" OR "religious missio*" OR "organized systems of religious practic*") AND AB (collaborati* OR cooperat* OR co-operatio*) OR (" inter-sectoral co-operation " OR " interagency cooperat*")
Haku 3. hakutuloksia n= 47	AB (Child* OR adolescen* OR Youth* OR teen* OR Infant* OR bab* OR newbor*) AND AB ("Child advocac*" OR "Social Work*" OR "Social servic*" OR "child - related work*") AND AB (relig* OR "religious organi*" OR "faith- based orga*" OR "religious missio*" OR "organized systems of religious practic*")
Hakulausekkeet	Tietokanta: Cochrane
Haku 1. hakutuloksia n= 26	(Child* OR Adolescen* OR Youth* OR teen* OR Infant* OR bab* OR newborn) in Title Abstract Keyword AND (Violenc* OR Abuse* OR Neglect* OR Maltreatment OR Mistreatment OR Molestation OR "sexual abuse" OR "Emotional abuse" OR "Physical abuse" OR "Child neglect" OR "Domestic Violence") in Title Abstract Keyword AND (relig* OR Spirit* OR "religious organi*" OR "religious mission*" OR "religious Belief*" OR "Religious ethic*")
Haku 2. hakutuloksia n= 12	(Child* OR Adolescen* OR Youth* OR teen* OR Infant* OR bab* OR newborn) in Title Abstract Keyword AND ("child advocac*" OR "Social Work*" OR "Social servic*" OR " child related work*") in Title Abstract Keyword AND (relig* OR "religious organi*" OR "faith-based orga*" OR "religious missio*" OR "organized systems of religious practic*") in Title Abstract Keyword AND (collaborati* OR cooperat* OR co-operatio*) in Title Abstract Keyword OR (" inter-sectoral co-operation " OR " interagency cooperat*") in Title Abstract Keyword - with Cochrane Library publication date Between Jan 2015 and Jan 2021 (Word variations have been searched)
Hakulausekkeet	Tietokanta: SAGE Journals
Haku 1. hakutuloksia n= 154	for [[Abstract child*] OR [Abstract adolescen*] OR [Abstract youth*] OR [Abstract teen*] OR [Abstract infant*] OR [Abstract baby*] OR [Abstract newbor*]] AND [[Abstract violenc*] OR [Abstract abuse*] OR [Abstract neglect] OR [Abstract maltreatment] OR [Abstract mistreatment] OR [Abstract molestation] OR [Abstract "domestic violen*"] OR [Abstract "sexual abuse*"]] AND [[Abstract relig*] OR [Abstract spirit*] OR [Abstract "religious organi*"] OR [Abstract "religious mission*"] OR [Abstract "religious belief*"] OR [Abstract "religious ethic*"]]
Haku 2. hakutuloksia n= 38	for [[Abstract child*] OR [Abstract adolescen*] OR [Abstract youth*] OR [Abstract teen*] OR [Abstract infant*] OR [Abstract bab*] OR [Abstract newbor*]] AND [[Abstract "child advocac*" OR [Abstract "social work*" OR [Abstract "social servic*" OR [Abstract "child-related work*"]]] AND [[Abstract relig*] OR [Abstract spirit*] OR [Abstract "religious organi*"] OR [Abstract "religious mission*"] OR [Abstract "religious belief*"] OR [Abstract "religious ethic*"]]

Liite 2. Aineiston laadun arviointi Joanna Brigs instituutin arviointikriteeristön mukaan

Tekijä, vuosi, julkaisumaa	Tutkimuksen tarkoitus	Tutkimusmenetelmä	Otoksen koko ja ominaisuudet	Laadun arvioinnin kriteerit
Tishelman,A.C. & Fontes, L.A. 2017. Yhdysvallat.	Uskonnon vaikutukset seksuaaliväkivallan lapsiuhereihin ja lasten perheisiin sekä ammattilaisten tietämys uskontoon liittyvissä kysymyksissä oikeuslääketieteellisissä haastatteluissa.	Kvalitatiivinen tutkimus, fenomenologinen menetelmä, puolistrukturoitu yksilöhaastattelu.	Oikeuslääketieteen haastattelijat ja johtajat, N= 39 (naisia n= 37, miehiä n=2), keskimääräinen työkokemus rikosteknisistä haastatteluista 8 vuotta. Yhdysvaltojen neljältä eri alueelta 22 eri osavaltiosta (Koillinen, Keskilänsi, Etelä ja Länsi).	JBI: arviointikriteerit laadullinen tutkimus 8/10
Gesser-Edelsburg, A. & Fridman, T. & Lev-Wiesel, R. 2017. Israel.	Lasten ja vanhempien suhtautuminen ennaltaehkäisevään opetusnäytelmään seksuaalisesta hyväksikäytöstä Israelissa.	Kvalitatiivinen, konstruktiiivinen tutkimus, puolistrukturoitu yksilöhaastattelu, havainnointi.	5-8 vuotiaiden lasten vanhemmat, N= 20 (naisia n= 16, miehiä n= 4) 10 poikalapsen vanhempaa 10 tyttölapsen vanhempaa	JBI:arviointikriteerit laadullinen tutkimus 8/10
Gilgun, J.F. & Anderson, G. 2016. Yhdysvallat.	Neljän äidin kokemuksia saamastaan avusta uskonyhteisössä lapsen seksuaaliväkivallan tullessa ilmi Yhdysvalloissa.	Kvalitatiivinen tapaustutkimus, nauhoitettu yksilöhaastattelu, avoimet kysymykset.	Naimisissa olevat naiset, N=8, joiden kumppani on tehnyt seksuaaliväkivaltaa yhtä tai useampaa lasta kohtaan tai asunut väkivallan tekijän kanssa. Seksuaaliväkivallan uhrien ikä: 10 kk- 14 ikävuotta. Sosioekonominen asema: naisista 6/8 keski- ja yläluokkaa. Etninen tausta: naisista 6/8 eurooppalaisia, 1 afroamerikkalainen ja 1 eurooppalais-aasialainen.	JBI: arviointikriteerit laadullinen tutkimus 8/10
Zust, B. L., Housley, J. & Klatke, A. 2017. Yhdysvallat.	Yhdysvaltalaisen Evankeliskristittyjen pastoreiden kokemuksia perheväkivaltaa kokeneiden seurakuntalaisten auttamisesta.	Kvalitatiivinen tutkimus, fenomenologinen menetelmä, avoin haastattelu.	Pastorit, N= 7	JBI: Arviointikriteerit laadullinen tutkimus 9/10
Denney, A. S., Kerley, K. R. & Gross, N. G. 2018. Yhdysvallat.	Lapsiin kohdistuvan seksuaaliväkivallan ominaispiirteet protestanttisissa kristillisissä seurakunnissa Yhdysvalloissa.	Kvalitatiivinen tutkimus, Grounded theory.	Pidätykseen johtaneet lapsiin kohdistuvat seksuaaliväkivaltatapaukset, N=326 Uutisartikkelit vuosilta 1999-2014	JBI: Arviointikriteerit laadullinen tutkimus 6/8
Guerzoni, Michael Andre. 2018. Australia.	Empiirinen analyysi Australian anglikaanisen papiston palvelutyön yleisistä käytännöistä lasten suojelemiseksi.	Kvalitatiivinen tutkimus, haastattelu maaliskuulokaku 2016.	Papit, N= 34, (Miehiä n= 29, naisia n= 5)	JBI: arviointikriteerit laadullinen tutkimus 8/10

Tekijä, vuosi, julkaisu maa	Tutkimuksen tarkoitus	Tutkimusmenetelmä	Otoksen koko ja ominaisuudet	Laadun arvioinnin kriteerit
Harper, C. A., Perkins, C. & Johnson, D. 2020. Yhdistynyt kuningaskunta.	Psykologisten tekijöiden (ryhmän sisäinen identifiointi, moraaliset perusteet, sosiaalinen asema) vaikutukset henkilöiden arvioihin lapsiin kohdistuvan seksuaaliväkivaltasyötösten uskottavuudesta sekä aikomuksiin ilmoittaa väkivallasta Englannin kirkon seurakunnassa verraten ei-uskonnollisten henkilöiden ryhmään.	Tapaus-verrokkitutkimus, verkkokysely.	Englannin kirkon seurakunnan jäsenet N=454 (naisia 63%, keski-ikä 63,18 vuotta), Kontrolliryhmä ateistit/ei uskonnolliset N=457 (naisia 51%, keski-ikä 35,52 vuotta).	JBI: arviointikriteerit tapaus-verrokkitutkimus 9/9
McLeigh, J.D. & Taylor, D. 2020. Yhdysvallat.	Lasten oikeuksien turvaaminen ja suojeleminen kaltoinkohtelulta uskonnollisissa instituutioissa.	Teoreettinen keskustelu		JBI: Arviointikriteerit asiantuntijoiden näkemys ja narratiivinen teksti 6/6
Hutchinson, A. & O'Leary, P. J. 2016. Yhdistynyt kuningaskunta.	Sosiaalityöntekijöiden rooli nuorten äitien ja lasten suojelemissa islamilaisissa uskonyhteisöissä.	Teoreettinen keskustelu		JBI: Arviointikriteerit asiantuntijoiden näkemys ja narratiivinen teksti 6/6
Segura-April, D. 2016. Yhdysvallat.	Lapsen osallistuminen ja henkinen väkivalta kristillisissä uskonyhteisöissä.	Teoreettinen keskustelu		JBI: Arviointikriteerit asiantuntijoiden näkemys ja narratiivinen teksti 6/6
Beste, J. 2021. Yhdysvallat.	Papiston tekemä lapsiin kohdistuva seksuaaliväkivalta katolisessa kirkossa ja instituutioiden toimet lasten suojelemissa.	Teoreettinen keskustelu		JBI: Arviointikriteerit asiantuntijoiden näkemys ja narratiivinen teksti 6/6

Manuaalinen haku				
Tekijä, vuosi, julkaisu maa	Tutkimuksen tarkoitus	Tutkimusmenetelmä	Otoksen koko ja ominaisuudet	Laadun arvioinnin kriteerit
Calkins, C., Farg, J., Jeglic, E. & Terry, K. 2015. Yhdysvallat.	Pappien tekemän lapsiin kohdistuvan seksuaaliväkivallan riskitekijöiden ja suojaavien tekijöiden tunnistaminen sosiaalis-ekologisessa viitekehyksessä yksilö-, suhde- ja yhteisötasolla katolisessa kirkossa.	Tapaus-verrokki tutkimus	Pohjoisamerikkalaiset papit, N = 1 121 Otoksen tiedot kahdesta eri laitoksesta, jotka tarjoavat katolisen papiston jäsenille laitoshoido- ja arviointipalveluja.	JBI: Arviointikriteerit tapaus-verrokki tutkimus 9/9
Minto, K., Hornsey, M. J., Gillespie, N., Healy, K., & Jetten, J. 2016. Australia.	Ryhmän sisäisen identifi kaation vaikutukset siihen, miten henkilöt uskovat lapsiin kohdistuvia seksuaaliväkivalta syitä Yhdysvalloissa.	Tapaus-verrokki tutkimus	Tutkimus 1: Yhdysvalloissa asuvat, N=601 (naisia 55 %), keski-ikä 46,30 vuotta Tutkimus 2: Yhdysvalloissa asuvat N= 404 (miehiä 56,4 %), keski-ikä 34,86 vuotta	JBI: Arviointikriteerit tapaus-verrokki tutkimus 9/9
Royal Commission Into Institutional Responses to Child Sexual Abuse. 2017. Australia. Volume 16, Book 1.	Kuvaus tutkimusnäytön pohjalta lapsiin kohdistuvan seksuaaliväkivallan laajuudesta ja luonteesta uskonnollisissa instituutioissa Australiassa: miten ja millä tasolla lapsiin kohdistuvaan seksuaaliväkivaltaan on instituutioissa vastattu?	Teoreettinen keskustelu monimenetelmällisen tutkimusnäytön pohjalta. Tutkimusajankohta syyskuu 2013-maaliskuu 2017.	Seksuaaliväkivallan lapsiuhrit, N= 7 382 Toukokuu 2017 mennessä yksityistapaamisissa kuultuja seksuaaliväkivallan lapsiuhreja, N= 4 029 Julkisia kuulemistilaisuuksia 57, joka sisälsi 30 tapaustutkimusta: katolisia instituutioita 15, Anglikaanisia instituutioita 7, pelastusarmeijan hallinnoimia instituutioita 3. Loput tapaustutkimukset koskevat muita uskonnollisia organisaatioita tai näiden alaisuudessa toimivia instituutioita: Uniting Church, Australian Christian Churches (ACC. ja niihin liittyvät helluntaiseurakunnat), Jehovan todistajat, Yeshiva Bondi ja Yeshivah Melbourne (ortodoksisen juutalaisuuden Chabad-Lubavitch-liikkeeseen kuuluvat uskonnolliset instituutiot), Australian Indigenous Ministries.	JBI: arviointikriteerit asiantuntijoiden näkemys ja narratiivinen teksti 6/6
Royal Commission Into Institutional Responses to Child Sexual Abuse. 2017. Australia. Volume 16, Book 3, part E.	Tutkimusnäyttöön perustuvien suositusten antaminen lapsiturvallisten uskonnollisten instituutioiden luomiseksi Australiassa.	Teoreettinen keskustelu monimenetelmällisen tutkimusnäytön pohjalta. Tutkimusajankohta syyskuu 2013-maaliskuu 2017.	Seksuaaliväkivallan lapsiuhrit, N= 7 382 Toukokuu 2017 mennessä yksityistapaamisissa kuultuja seksuaaliväkivallan lapsiuhreja, N= 4 029 Julkisia kuulemistilaisuuksia 57, joka sisälsi 30 tapaustutkimusta: katolisia instituutioita 15, Anglikaanisia instituutioita 7, pelastusarmeijan hallinnoimia instituutioita 3. Loput tapaustutkimukset koskevat muita uskonnollisia organisaatioita tai näiden alaisuudessa toimivia instituutioita: Uniting Church, Australian Christian Churches (ACC. ja niihin liittyvät helluntaiseurakunnat), Jehovan todistajat, Yeshiva Bondi ja Yeshivah Melbourne (ortodoksisen juutalaisuuden Chabad-Lubavitch-liikkeeseen kuuluvat uskonnolliset instituutiot), Australian Indigenous Ministries.	JBI: arviointikriteerit asiantuntijoiden näkemys ja narratiivinen teksti 6/6

Liite 3. Aineiston laadun arviointi Kangasniemi, Pakkasen ja Korhosen mukaan (2015) (Alkuperäinen muokattu Bowling, 2002 ja Gazarian, 2013)

Tekijä, vuosi, julkaisumaa	Tutkimuksen tarkoitus	Tutkimusmenetelmä	Otoksen koko ja ominaisuudet	Laadunarviointiperusteet, Asteikko K = Kyllä, H= heikko, ER= ei ole raportoitu
Zust, B. L., Flicek, B., Moses, K. S., Schubert, C. N. & Timmerman, J. 2021a. Yhdysvallat.	Selvitys, millaisen tukiympäristön kristityt pastorit ja seurakunnan jäsenet luovat perheväkivallan uhreille vuosina 2005-2015 Yhdysvalloissa keskilännen yläosassa, kolmen piirikunnan alueella.	Monimenetelmällinen pitkittäistutkimus, kyselylomake, joka sisälsi määrällisiä ja avoimia kysymyksiä.	Vuonna 2005 Seurakunnan jäsenet, N= 134 (73 % Evangelical Lutheran Church in America, ELCA, 23% Lutheran Church-Missouri Synod, loput 4% baptistikirkko, katolinen kirkko, metodistikirkko) Papit, N= 34 Vuonna 2015 Seurakunnan jäsenet, N= 169 (85% edusti vuoden 2005 kirkkokuntia, loput 12% evankelis-kristillisiä kirkkoja, 3 % protestanttisia liberaaleja kirkkoja) Papit, N= 9	Tutkimuksen tarkoitus ja tavoitteet kuvattu (K) Tutkimusasetelma kuvattu asianmukaisesti (K) Asianmukaiset tutkimusmenetelmät (K) Teoreettinen viitekehys kuvattu (K) Tutkimuksen rajoitukset kuvattu (K) Keskustelu ja johtopäätökset kuvattu (K)
Zust, B. L., Flicek, B., Moses, K. S., Schubert, C. N. & Timmerman, J. 2021b. Yhdysvallat.	Selvitys, millaisen tukiympäristön kristityt pastorit ja seurakunnan jäsenet luovat perheväkivallan uhreille vuosina 2005-2015 Yhdysvalloissa keskilännen yläosassa, kolmen piirikunnan alueella.	Monimenetelmällinen pitkittäistutkimus, kyselylomake, joka sisälsi määrällisiä ja avoimia kysymyksiä.	Vuonna 2005 Seurakunnan jäsenet, N= 134 (73 % Evangelical Lutheran Church in America, ELCA, 23% Lutheran Church-Missouri Synod, loput 4% baptistikirkko, katolinen kirkko, metodistikirkko) Papit, N= 34 Vuonna 2015 Seurakunnan jäsenet, N= 169 (85% edusti vuoden 2005 kirkkokuntia, loput 12% evankelis-kristillisiä kirkkoja, 3 % protestanttisia liberaaleja kirkkoja) Papit, N= 9	Tutkimuksen tarkoitus ja tavoitteet kuvattu (K) Tutkimusasetelma kuvattu asianmukaisesti (K) Asianmukaiset tutkimusmenetelmät (K) Teoreettinen viitekehys kuvattu (K) Tutkimuksen rajoitukset kuvattu (K) Keskustelu ja johtopäätökset kuvattu (K)
Bottoms, B.L., Goodman, G.S., Tolou-Shams, M., Diviak, K.R. & Shaver, P. 2015. Yhdysvallat.	Uskontoon liittyvän lapsiin kohdistuvan väkivallan muodot, uhrien ja tekijöiden ominaispiirteet sekä väkivallan tunnistaminen ja käsittely viranomaistyössä Yhdysvalloissa.	Monimenetelmällinen poikkileikkaustutkimus, kirjekysely postitse ja seurantakysely.	Kaltoinkohtelutapauksia, N= 249 Raportoitu 86 viraston toimesta: Piirisyttäjävirstot, n=22, Sosiaalipalveluyksiköt, n= 66 Lainvalvontavirstot, n= 36 Lääketieteellinen laiminlyönti, n= 88 Väkivaltatapaukset yrityksissä päästää lapsi oletetusta pahasta ("ridding evil"), n= 84 Uskonnolliseen auktoriteettiin liittyvä kaltoinkohtelu, n= 77.	Tutkimuksen tarkoitus ja tavoitteet kuvattu (K) Tutkimusasetelma kuvattu asianmukaisesti (K) Asianmukaiset tutkimusmenetelmät (K) Teoreettinen viitekehys kuvattu (K) Tutkimuksen rajoitukset kuvattu (K) Keskustelu ja johtopäätökset kuvattu (K)

Tekijä, vuosi, julkaisumaa	Tutkimuksen tarkoitus	Tutkimusmenetelmä	Otoksen koko ja ominaisuudet	Laadunarviointiperusteet, Asteikko K = Kyllä, H= heikko, ER= ei ole raportoitu
Miller-Perrin, C., Perrin, R. 2017. Yhdysvallat.	Empiiriseen näyttöön perustuvan intervention ja uskonnollisen intervention vaikutukset lasten piiskaamiseen liittyviin asenteisiin Etelä-Kalifornialaisen kristillisen yliopisto opiskelijoiden joukossa.	Monimenetelmällinen Interventiotutkimus, verkkokysely.	Kristillisen yliopiston 18-23 vuotiaat opiskelijat, N=129 (naisia n= 91, miehiä n=38). Uskonnollinen suuntaumus: konservatiivinen protestantti (54 %), ei-konservatiivinen protestantti (10 %) katolinen (16 %) ei-kristillinen uskonto (4 %) ja muu (agnostikko tai ateisti) tai ei uskontoa (16 %).	Tutkimuksen tarkoitus ja tavoitteet kuvattu (K) Tutkimusasetelma kuvattu asianmukaisesti (K) Asianmukaiset tutkimusmenetelmät (K) Teoreettinen viitekehys kuvattu (K) Tutkimuksen rajoitukset kuvattu (K) Keskustelu ja johtopäätökset kuvattu (K)
Oakley, L., Kinmond, K., Humphreys, J. & Mor. D. 2019. Yhdistynyt kuningaskunta.	Miten eri alan ammattilaiset ja yhteisöryhmät yhdistyneessä kuningaskunnassa ymmärtävät ja ovat tietoisia uskontoon liittyvästä väkivallasta, ja millaista lisätukea ja koulutusta tarvitaan.	Monimenetelmällinen tutkimus, verkkokysely (Survey Monkey) syyskuu 2015- kesäkuu 2016, kvantitatiivisia kysymyksiä 13 ja kvalitatiivisia 8.	Vastaajia otoksessa N= 1361 Sosiaalityöntekijät (n= 91), opettajat (n= 156), ohjaus työtä tekevät ammattilaiset (n= 79), poliisit (n= 318), lääkärit (n= 60), uskonnollisissa yhteisöissä toimivat henkilöt (n= 771), paikallisten yhteisöjen toimijat (n= 143), henkilöt, jotka ovat ilmoittaneet "muu" (n=219) esim. tutkija, nuorisohjaaja.	Tutkimuksen tarkoitus ja tavoitteet kuvattu (K) Tutkimusasetelma kuvattu asianmukaisesti (K) Asianmukaiset tutkimusmenetelmät (K) Teoreettinen viitekehys kuvattu (K) Tutkimuksen rajoitukset kuvattu (K) Keskustelu ja johtopäätökset kuvattu (K)
Oakley, L., Kinmond, K., Humphreys, J. & Mor. D. 2017. Yhdistynyt kuningaskunta.	Miten eri alan ammattilaiset ja yhteisöryhmät ymmärtävät ja ovat tietoisia uskontoon liittyvästä väkivallasta sekä millaista lisätukea ja koulutusta tarvitaan Yhdistyneessä kuningaskunnassa.	Monimenetelmällinen tutkimus, verkkokysely (Survey Monkey) syyskuu 2015- kesäkuu 2016, kvantitatiivisia kysymyksiä 13 ja kvalitatiivisia 8.	Vastaajia otoksessa N= 1361, Sosiaalityöntekijät (n= 91), opettajat (n= 156), neuvonantajat (n= 79), poliisit (n= 318), lääkärit (n= 60), uskonnolliset järjestöt (n= 771), yhteisöjärjestöt (n= 143) "Muu" ammatillinen tausta: "selviytyjä", "tutkija", "asumisen tukihenkilö", "lähetystyöntekijä", "johtaja", "eläkkeellä oleva ammattihenkilö", "sijaisvanhempi", "lastenvalvoja" ja "nuorisotyöntekijä" (n=219)	Tutkimuksen tarkoitus ja tavoitteet kuvattu (K) Tutkimusasetelma kuvattu asianmukaisesti (K) Asianmukaiset tutkimusmenetelmät (K) Teoreettinen viitekehys kuvattu (K) Tutkimuksen rajoitukset kuvattu (K) Keskustelu ja johtopäätökset kuvattu (K)
Breyer, R.J., MacPhee, D. 2015. Yhdysvallat.	Uskonnollisen fundamentalismin ja poliittisen konservatismien yhteys lapsiin kohdistuvaan väkivaltaan Yhdysvaltojen piirikunnissa.	Kvantitatiivinen tutkimus. Aineisto kerätty ja yhdistetty useista tietokokonaisuuksista, piirikuntatason lastensuojeluilmoitukset pahoinpitelystä vuodelta 2000, piirikuntatason arkistotiedot uskonnollisesta ja poliittisesta konservatiivisuudesta vuodelta 2000.	Piirikunnat 7 osavaltiosta N=313. Yhdysvaltojen koko väestöön verrattuna otoksessa valkoihoisia 81 % vs. koko väestö 75,1 %, korkeakoulututkinto tai ylempi 19,6 % vs. koko väestö 24,4 %, pienituloisempia 36 752 dollaria vs. koko väestö 42 148 dollaria mediaanitulo, joista yksinhuoltajatalouksia oli vähemmän 6,33 % vs. koko väestö 7,21 %.	Tutkimuksen tarkoitus ja tavoitteet kuvattu (K) Tutkimusasetelma kuvattu asianmukaisesti (K) Asianmu+A5:E9kaiset tutkimusmenetelmät (K) Teoreettinen viitekehys kuvattu (K) Tutkimuksen rajoitukset kuvattu (K) Keskustelu ja johtopäätökset kuvattu (K)

Tekijä, vuosi, julkaisumaa	Tutkimuksen tarkoitus	Tutkimusmenetelmä	Otoksen koko ja ominaisuudet	Laadunarviointiperusteet, Asteikko K = Kyllä, H= heikko, ER= ei ole raportoitu
Hope, M.O., Lee, D. B., Hsieh, H. F., Hurd, N. M., Sparks, H. L. & Zimmerman, M. A. 2019. Yhdysvallat.	Väkivallan vaikutus seksuaaliseen riskikäyttäytymiseen murrosikäisten afroamerikkalaisten tyttöjen keskuudessa Michiganissa. Uskonnolliseen toimintaan osallistumisen ja mentorointisuhteen vaikutukset väkivallalle altistumiseen ja seksuaaliseen riskikäyttäytymiseen.	Kvantitatiivinen tutkimus, prospektiivinen pitkäaikainen menetelmä, strukturoitu 60 min yksilöhaastattelu ja kyselylomake tutkimukseen osallistujien itsenäisesti täyttämänä.	Afroamerikkalaiset murrosikäiset tytöt, N= 273 (keski-ikä = 15,83 vuotta)	Tutkimuksen tarkoitus ja tavoitteet kuvattu (K) Tutkimusasetelma kuvattu asianmukaisesti (K) Asianmukaiset tutkimusmenetelmät (K) Teoreettinen viitekehys kuvattu (K) Tutkimuksen rajoitukset kuvattu (K) Keskustelu ja johtopäätökset kuvattu (K)
Dressing, H., Dölling, D., Hermann, D., Kruse, A., Schmitt, E., Bannenberg, B., Whittaker, K., Hoell, A., Voss, E. & Salize, H. J. 2021. Saksa.	Katolisen kirkon jäsenten lapsiin kohdistuvan seksuaaliväkivallan laajuus Saksassa vuosina 1946-2014.	Kvantitatiivinen tutkimus, papiston henkilöstörekisterit ja kyselylomakkeet.	Saksan katolisen kirkon hiippakunnat, N= 27, 38 156 arkistoa.	Tutkimuksen tarkoitus ja tavoitteet kuvattu (K) Tutkimusasetelma kuvattu asianmukaisesti (K) Asianmukaiset tutkimusmenetelmät (K) Teoreettinen viitekehys kuvattu (K) Tutkimuksen rajoitukset kuvattu (K) Keskustelu ja johtopäätökset kuvattu (K)
Lalayants, M., Oyo, A. & Prince, J. D. 2020. Yhdysvallat.	Lastensuojelun piirissä olevien väkivaltaa kokeneiden yhdysvaltalaisien lasten uskonnollisuuden vaikutukset päihteidenkäyttöön, rikollisuuteen, varhaiseen seksuaaliseen aktiivisuuteen, masennukseen, yksinäisyyteen, koulun käynnin keskeytymiseen ja positiivisiin tulevaisuuden odotuksiin.	Kvantitatiivinen pitkäaikais tutkimus ajalta helmikuu 2008- huhtikuu 2009 ja lokakuu 2009-tammikuu 2011, National Survey of Child and Adolescent Well-Being (NSCAW-II) pitkäaikaistietokanta.	11-16-vuotiaat lapset, N= 552	Tutkimuksen tarkoitus ja tavoitteet kuvattu (K) Tutkimusasetelma kuvattu asianmukaisesti (K) Asianmukaiset tutkimusmenetelmät (K) Teoreettinen viitekehys kuvattu (K) Tutkimuksen rajoitukset kuvattu (K) Keskustelu ja johtopäätökset kuvattu (K)
O'Leary, P., Abdalla, M., Hutchinson, A., Squire, J. & Young, A. 2019. Yhdysvallat.	Kuvaus, miten lastensuojelun ja islaminuskon yleiset käsitteet vaikuttavat käytännön sosiaalityöhön muslimiyhteisöjen kanssa.	Kirjallisuuskatsaus vuonna 2010, jota päivitetty syyskuuhun 2017 asti.	Aineiston haku suoritettu tietokannoista: JSTOR, ProQuest Central ja SAGE Journals Online sekä manuaalinen haku google ja google scholar. Hakusanat: 'child protection' and 'Islam' along with terms such 'Muslim', 'child wellbeing', 'child abuse', 'violence', 'Islamic Jurisprudence' and 'Child Rights'. Mukaanottokriteerit: vertaisarvioitu, kieli englanti.	Tutkimuksen tarkoitus ja tavoitteet kuvattu (K) Tutkimusasetelma kuvattu asianmukaisesti (K) Asianmukaiset tutkimusmenetelmät (K) Teoreettinen viitekehys kuvattu (K) Tutkimuksen rajoitukset kuvattu (ER) Keskustelu ja johtopäätökset kuvattu (K)

